

PARLAMENTNÍ INSTITUT

KANCELÁŘ POSLANECKÉ SNĚMOVNY

VYDÁNÍ V.

PRAHA – LISTOPAD 2006

FORMULÁŘ POŽADAVKU NA PI	5
STATISTIKA PRACÍ PARLAMENTNÍHO INSTITUTU ZA 1.–3. ČTVRTLETÍ ROKU 2006	7
PARLAMENTNÍ INSTITUT	13
JAK ZADAT POŽADAVEK PI?	17
PŘEDNÁŠKY A SEMINÁŘE PI	19
JAK NAJÍT PRÁCE A DATABÁZE PI	21
vybrané práce.....	21
odpovědi na dotaz.....	21
přehledy dokumentů SZBP.....	21
vybraná témata.....	21
vybrané hospodářské, měnové a sociální ukazatele	21
návrhy dokumentů ES a EU	22
výběr dokumentů EU	22
stanoviska kompatibility s právem ES a předběžné konzultace	22
KONTAKTY NA ZAMĚSTNANCE PI	24
SEZNAM VYBRANÝCH PRACÍ PARLAMENTNÍHO INSTITUTU	29
I. Právo	31
1. Ústavní právo a politologie.....	31
a) forma vlády	31
b) parlamentarismus	35
c) volby a referenda.....	51
d) politické strany.....	54
e) lidská práva.....	56
2. Trestní právo	67
3. Občanské právo, rodinné právo.....	73
4. Správní právo – obecná část.....	77
II. Mezinárodní politika.....	79
1. Evropská unie	79
2. NATO	88
3. Rada Evropy.....	88
4. Ostatní mezinárodní organizace.....	88
5. Mezinárodní vztahy.....	88
III. Veřejná správa	93
1. Státní správa.....	93
2. Samospráva územní.....	94

3. Samospráva profesní	95
4. Justice a postavení soudců	95
IV. Hospodářství a obchodní právo	99
1. Obchodní společnosti, právo na podnikání	99
2. Obchodní vztahy, mezinárodní obchod	101
3. Rozpočty	102
4. Daně a poplatky	102
5. Bankovníctví a pojišťovnictví	103
6. Kapitálový trh	103
7. Průmysl, energie	103
8. Doprava, telekomunikace, ostatní služby	105
9. Regionální a strukturální politika, státní podpora	105
V. Bezpečnost	107
1. Armáda	107
2. Policie a další bezpečnostní sbory	107
3. Tajné služby	108
4. Zbraně	109
VI. Sociální politika a zdravotnictví	111
1. Práce a sociální věci, zaměstnanost	111
2. Zdravotnictví	112
3. Bytová politika	115
4. Rovné příležitosti	115
VII. Zemědělství a životní prostředí	117
1. Zemědělství	117
2. Životní prostředí	119
VIII. Vzdělání, kultura, média a informace	121
1. Vzdělání, výchova a sport	121
2. Média	121
3. Reklama	124
4. Ochrana údajů a informační systémy	124
5. Informační technologie	125
IX. Nevládní organizace	127
1. Církev	127
2. Nadace, obecně prospěšné organizace	128
STANOVISKA KOMPATIBILITY S PRÁVEM ES/EU	130

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

Sněmovní 3
118 24 Praha 1
tel.: (00420) 25717 2225
fax: (00420) 25717 2223
e-mail: pi@psp.cz

Formulář je dostupný v elektronické podobě na adrese: www.psp.cz/kps/pi

Formulář požadavku (dotazu)	Datum zadání
	Jde o naléhavý požadavek ☐ ano – ne
	Požadovaný termín vyhotovení (termín uveďte vždy)
Jméno poslance, senátora (výboru, komise, klubu)	
Jméno pracovníka, pověřeného položit dotaz	
Telefonní či jiné spojení	
Prosím o mimořádné zaslání, jinak než do výboru či klubu. KAM? ^{*)}	
Formulace požadavku nebo dotazu (uveďte prosím kromě jasné formulace požadavku zejména v jakém rozsahu informaci požadujete a k jakému účelu bude sloužit – např. pro přípravu zákona či posouzení návrhu zákona, k odpovědi voličům, k interpelaci, pro tisk a přednášky, na konferenci, pro seznámení se s historií úpravy apod. Vždy uveďte požadovaný termín zpracování)	

Podpis poslance / senátora:

* Pozn.: Odpovědi na dotazy zasíláme standardně přes podatelnu PS dle aktuálního rozdělovacího seznamu na příslušný klub či výbor. V případě žádosti o mimořádně urychlené zodpovězení dotazu, odpověď po dohodě zašleme e-mailem, nebo předáme osobně na pracovišti Parlamentního institutu.

Práce Parlamentního institutu

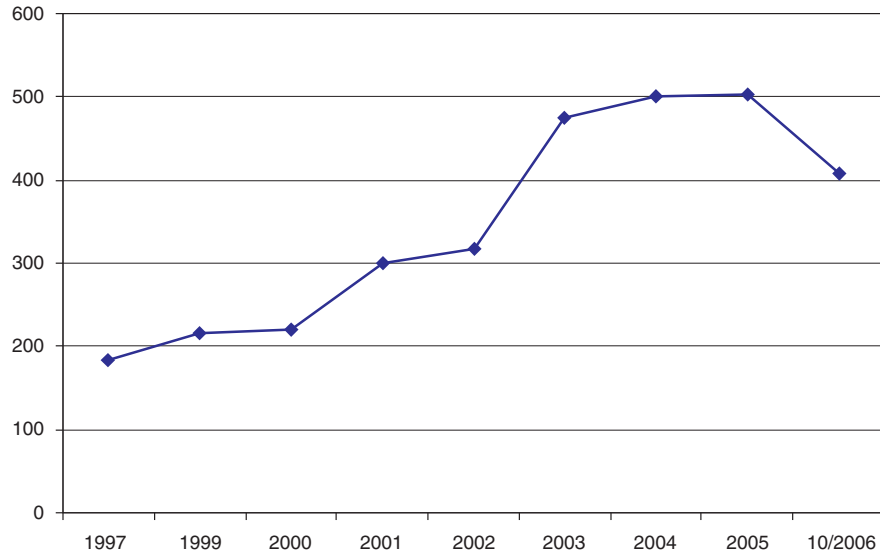
(za 1.–3. čtvrtletí roku 2006)

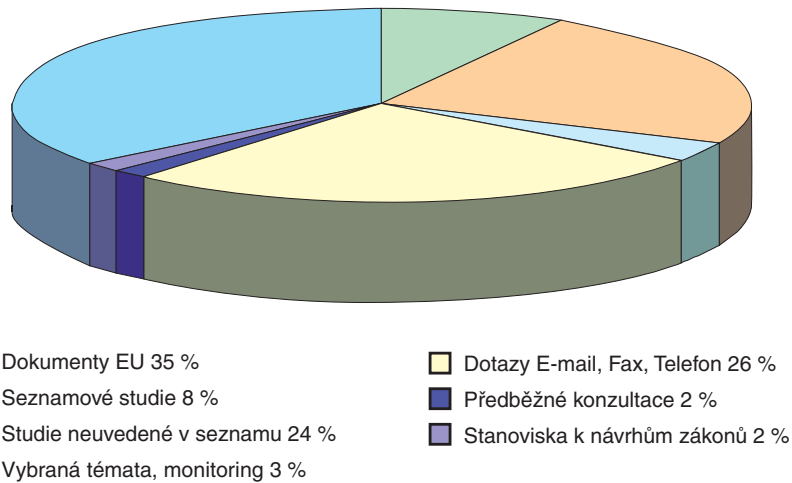
	Počet prací	
	ks	%
Práce celkem	407	100%
z toho:		
– uvedené v Seznamu vybraných prací (dále jen seznamové)	33	8%
– neuvedené v Seznamu vybraných prací (dále jen neuvedené v seznamu)	97	24%
– vybraná témata a monitoring	13	3%
– opovědi na dotazy (dopis, fax, e-mail)	107	26%
– stanoviska k návrhům zákonů	7	2%
– předběžné konzultace	7	2%
– informace k dokumentům EU (podkladové materiály, přehledy)	145	35%
Práce vypracované:	407	100%
– na požádání (celkem)	366	90%
– pro Poslaneckou sněmovnu	242	66%
– pro Senát	63	17%
– pro poslance EP	12	3,5%
– zahraniční parlamenty	26	7%
– ostatní	23	6,5%
– z vlastní iniciativy PI	41	10%
Práce objednané PS či Senátem:	305	100%
– sněmovním nebo senátním výborem či komisí	157	51%
– přímo poslancem či senátorem	148	49%
Práce dle politické příslušnosti zadávajícího poslance či senátora	148	100%
– ČSSD	35	24%
– ODS	41	28%
– KDU-ČSL	10	7%
– US-DEU	2	1%
– KSČM	16	11%
– ODA	2	1%
– SNK	7	5%
– BEZ P.P.	23	15%
– Zelení	12	8%

Zpracoval Parlamentní institut – listopad 2006.

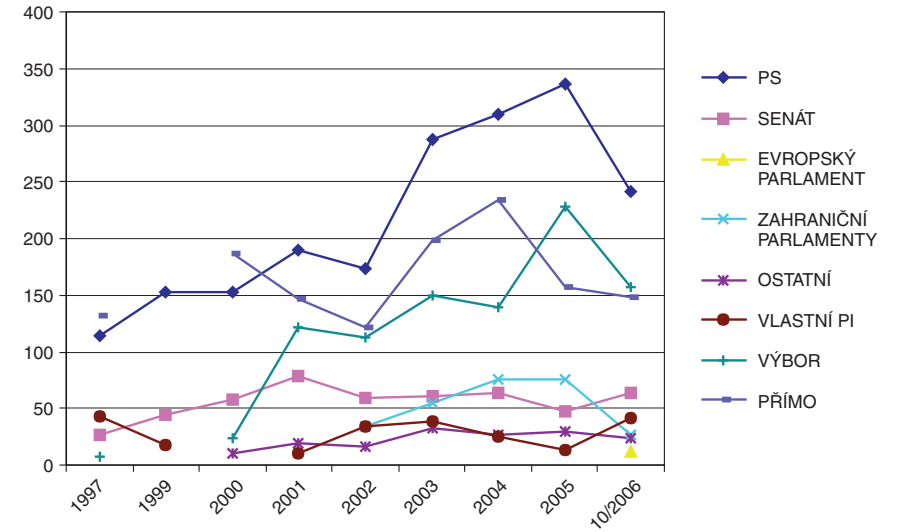
Vývoj celkového počtu úkolů zpracovávaných PI v letech 1997–říjen 2006

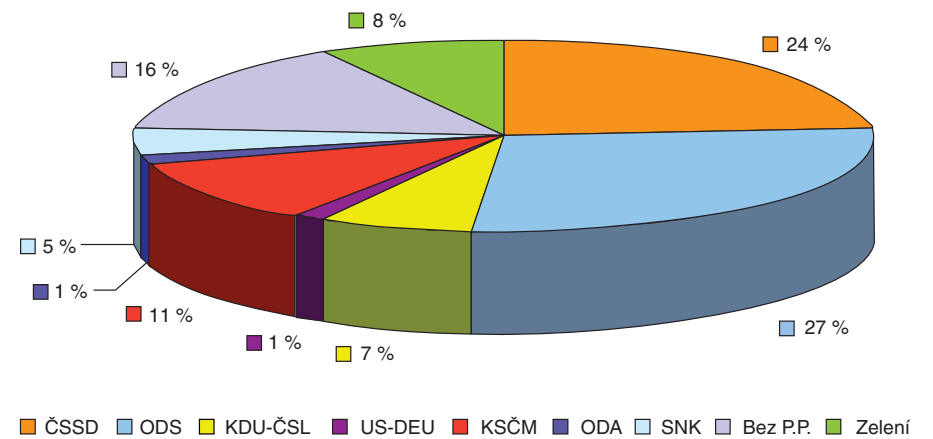
Podíl druhů dotazů zpracovaných PI v 1.–3. čtvrtletí roku 2006

Činnost PI dle zadavatele v letech 1997–říjen 2006

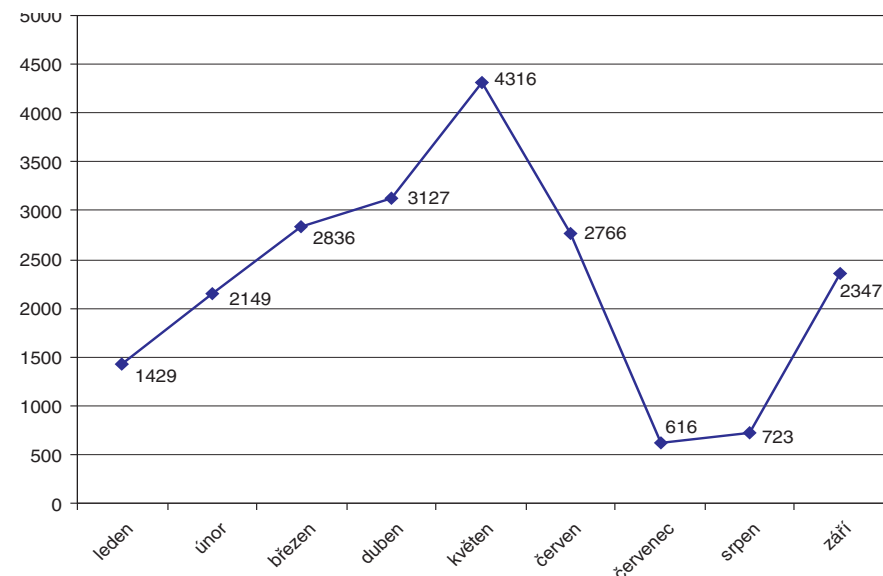
Podíl dotazů zadaných PI v 1.–3. čtvrtletí roku 2006 přímo poslanci a senátory dle politické příslušnosti

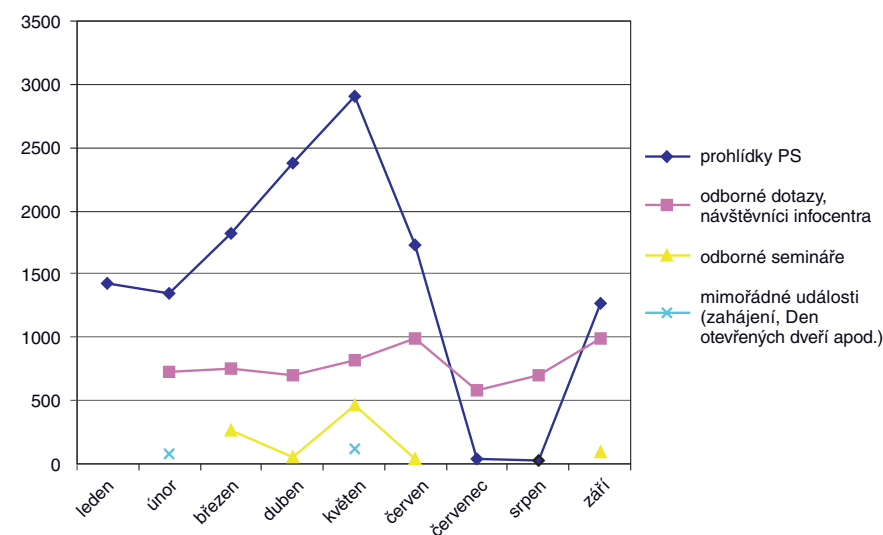
**Počet návštěvníků Informačního střediska Poslanecké sněmovny
v 1.–3. čtvrtletí roku 2006**

leden	prohlídky PS	1 429	
	celkem		1 429
únor	odborné dotazy, návštěvníci infocentra	725	
	prohlídky PS	1 344	
	oficiální zahájení infocentra	80	
	celkem		2 149
březen	odborné dotazy, návštěvníci infocentra	749	
	prohlídky PS	1 825	
	odborné semináře	262	
	celkem		2 836
duben	odborné dotazy, návštěvníci infocentra	701	
	prohlídky PS	2 373	
	odborné semináře	53	
	celkem		3 127
květen	odborné dotazy, návštěvníci infocentra	823	
	prohlídky PS	2 907	
	odborné semináře	466	
	Den otevřených dveří	120	
	celkem		4 316
červen	odborné dotazy, návštěvníci infocentra	991	
	prohlídky PS	1 729	
	odborné semináře	46	
	celkem		2 766
červenec	odborné dotazy, návštěvníci infocentra	579	
	prohlídky PS	37	
	celkem		616
srpen	odborné dotazy, návštěvníci infocentra	697	
	prohlídky PS	26	
	celkem		723
září	odborné dotazy, návštěvníci infocentra	989	
	prohlídky PS	1 267	
	odborné semináře	91	
	celkem		2 347
CELKEM			20 309

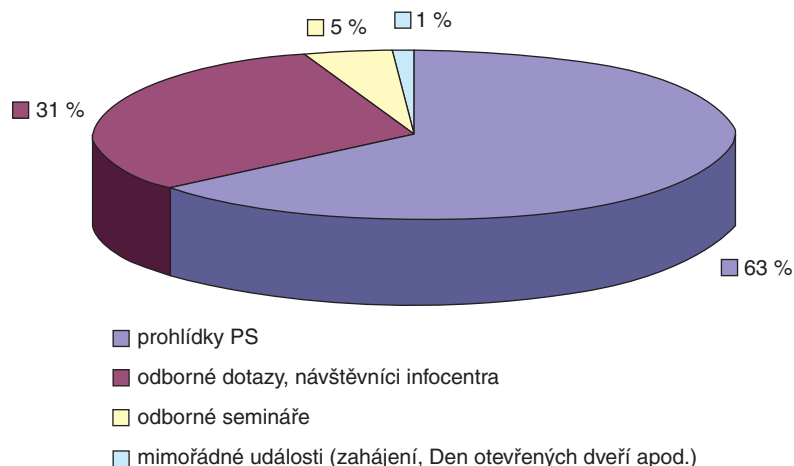
**Celkový počet návštěvníků Informačního střediska PS
v 1.–3. čtvrtletí roku 2006**

**Počty návštěvníků infocentra
v 1.–3. čtvrtletí roku 2006 dle účelu návštěvy**

**Počty návštěvníků infocentra
v 1.–3. čtvrtletí roku 2006 dle účelu návštěvy**

Parlamentní institut prošel v roce 2005 organizační reformou. Rozdělil se na tři oddělení, která poskytují rozdílné služby. První z nich odpovídá na dotazy a požadavky poslanců a senátorů a poskytuje všeobecný servis pro orgány sněmovny. Druhé oddělení slouží převážně Výboru pro evropské záležitosti. Zpracovává databázi dokumentů přicházejících z orgánů Evropské unie a další záležitosti, týkající se EU. Třetí oddělení poskytuje služby veřejnosti a bude po svém dobudování základnou public relations Poslanecké sněmovny. Oddělení Parlamentního institutu jsou v úzkém vzájemném kontaktu a společně poskytují zejména školení a semináře. Autoři ze všech oddělení se podílejí na větších společných projektech a studiích.

Oddělení pro všeobecné studie

Oddělení pro všeobecné studie Parlamentního institutu zpracovává úkoly na základě požadavků poslanců nebo orgánů Poslanecké sněmovny. Tyto služby poskytují zejména v oblastech:

- ústavního práva
- parlamentarismu
- veřejného práva
- ekonomiky
- sociální politiky
- zahraniční politiky
- Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU

V rámci své odborné specializace pracovníci zpracovávají také tzv. nosná témata, kterými se Poslanecká sněmovna zabývá dlouhodobě nebo se k nim pravidelně vrací. Do této oblasti patří např. volební systémy, výkon mandátu členů zastupitelských sborů a institut imunity, systém volby hlavy státu, problematika referenda a jeho úlohy v systému zastupitelské demokracie. Pravidelně se také věnuje ekonomickým tématům, jako jsou hospodářská a měnová unie, Pakt stability či růstu a plnění cílů Lisabonské strategie. Oddělení svou pozornost zaměřilo i na teoretické otázky vývoje parlamentarismu a měnící se roli národních parlamentů v Evropské unii. V případě, že pracovníci oddělení nejsou výjimečně schopni dostatečně odborně pokrýt otázky, o něž projeví poslanci či senátoři zájem, kontaktují odborné pracoviště, resp. odborníky, kteří se žádané oblasti odborně věnují, a zadají jim zpracování úkolu.

Typy materiálů

Oddělení pro všeobecné studie Parlamentního institutu zpracovává různé typy materiálů. Pro základní seznámení s problematikou slouží *odpovědi na dotaz*, které jsou operativní formou zodpovídání dotazů poslanců a senátorů. Tyto materiály nemusí obsahovat odkaz na informační zdroje, ze kterých byly zpracovány. Podrobnější formou odpovědí na dotazy jsou *informační podklady*. Zvláštní formu materiálů tvoří *komparativní studie* podávající přehled o způsobu řešení určitých oblastí v různých zemích. Srovnání je přitom zaměřeno především na členské státy Unie. Komparativních studií se využívá především při popisu právních úprav vybraných zemí. Poslední skupinou zpracovávaných materiálů jsou *studie*, které jsou založeny na odborné analýze určitého tématu. Pracovníci oddělení poskytují zájemcům z řad poslanců a senátorů také *osobní konzultace*. Oblasti a obsah konzultací závisí na dohodě mezi pracovníkem oddělení a poslancem nebo senátorem.

Zvláštním typem materiálů je pravidelný (čtrnáctidenní a měsíční) *přehled dokumentů Společné zahraniční a bezpečnostní politiky*, který je zpracováván pro výbor pro evropské záležitosti a zahraniční výbor Poslanecké sněmovny případně další zájemce. Na tyto přehledy navazují informační podklady, které podrobně rozpracovávají informace o oblastech SZBP, jimiž se tyto výbory rozhodly podrobněji a dlouhodobě zabývat.

Oddělení pro všeobecné studie vydává nově řadu nazvanou *vybraná témata*. V této řadě jsou předem zpracována očekávaná témata, která se dostanou na pořad jednání Poslanecké sněmovny a Senátu. Jejím cílem je poskytnout členům Parlamentu informaci již v okamžiku, kdy se dané téma dostane na pořad jednání.

Odborné stáže

Na základě Dohody o zajištění studentských stáží v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR uzavřené mezi Kanceláří Poslanecké sněmovny a Ústavem politologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Institutem mezinárodních studií Fakulty sociálních studií Univerzity Karlovy a Fakultou mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické realizuje Parlamentní institut odborné stáže studentů těchto institucí.

Stáž trvá 2,5 měsíce a studenti ji vykonávají nad rámec svých studijních povinností a nepřisluší jim za její výkon žádná finanční odměna. Pod vedením odborných pracovníků se podílí na zpracovávání všech typů materiálů Parlamentního institutu, získávají přehled o informačních zdrojích využívaných při této práci a o dalším využití zpracovaných materiálů.

Po absolvování stáže obdrží studenti hodnocení od příslušného zaměstnance Parlamentního institutu a certifikát o absolvování stáže.

Oddělení pro záležitosti Evropské unie

Oddělení pro záležitosti Evropské unie Parlamentního institutu zpracovává informace o politických dokumentech, právních předpisech a politikách Evropské unie.

- Zpracovává podkladové materiály pro kontrolu postupu vlády v záležitostech Evropské unie ze strany Poslanecké sněmovny. Materiály slouží zejména pro usnesení výboru pro evropské záležitosti.
- Vypracovává pravidelný měsíční přehled dokumentů Evropské unie.
- Vytváří podklady k předběžným konzultacím k legislativním návrhům vlády z hlediska slučitelnosti s právem ES/EU pro výbor pro evropské záležitosti ve spolupráci s legislativním odborem (v souladu s Legislativními pravidly vlády). Tyto konzultace jsou dostupné v databázi sněmovních tisků vždy u příslušného vládního návrhu zákona.
- Monitoruje slučitelnost návrhů zákonů s právem Evropské unie.

Typy materiálů

Většina stanovisek a podkladových materiálů je zpracovávána automaticky, na základě dokumentů a legislativních návrhů EU poskytovaných Poslanecké sněmovně vládou a na základě návrhů zákonů zařazených na pořad jednání Sněmovny.

Oddělení komunikace a vzdělávání

Základní činností Oddělení komunikace a vzdělávání je maximálně otevřít a přiblížit činnost Poslanecké sněmovny veřejnosti. S tímto trendem se dnes můžeme setkat téměř ve všech evropských parlamentech. Reflektuje snahu zajistit dostatečnou míru transparentnosti a aktivní komunikace Parlamentu s veřejností. Veřejnost musí mít dostatek podnětů, informací a zdrojů, aby mohla vnímat smysl Parlamentu, jeho orgánů, procedur a všech dalších činností.

Oddělení komunikace a vzdělávání připravilo ucelenou řadu tištěných informačních materiálů o činnosti Parlamentu v českém, anglickém a německém jazyce. Dalšími produkty jsou krátký film o činnosti a funkcích Parlamentu a interaktivní elektronická prezentace Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Tyto materiály je možné si prohlédnout či obdržet v Informačním středisku Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, které bylo v únoru letošního roku otevřeno v Paláci Smečkových na Malostranském náměstí. Informační středisko, jehož činnost Oddělení komunikace a vzdělávání zajišťuje, funguje rovněž jako kontaktní místo poskytující informace o Posla-

necké sněmovně, a to jak pro přicházející veřejnost, tak pro školy a další návštěvníky.

Mezi úkoly Oddělení komunikace a vzdělávání dále patří organizace, evidence a realizace prohlídek Poslanecké sněmovny se zaměřením na rozdílné cílové skupiny. Cílem je, aby si žáci a studenti základních, středních a vysokých škol odnesli nejen obecné povědomí o Parlamentu a jeho budovách, ale aby byli konkrétně zapojeni do rozhodovacích procesů a zákonodárných činností Poslanecké sněmovny. Odborná veřejnost, turisté a ostatní návštěvníci získají zajímavé a instruktivní poznatky o činnosti a procedurách orgánů Poslanecké sněmovny a o historii jejích prostor.

Seznam materiálů dosud zpracovaných Odd. komunikace a vzdělávání

- Vývoj českého parlamentarismu
 - Český parlament a parlamentarismus
 - Parlamentní volby
 - Parlamentní kontrola vlády v České republice
 - Hlasování v Poslanecké sněmovně
 - Legislativní proces na parlamentní úrovni
 - Státní rozpočet a státní závěrečný účet
 - Výbory, komise a delegace Poslanecké sněmovny
 - Poslanecké kluby
 - Financování politických stran
 - Zahraniční aktivity Poslanecké sněmovny
 - Parlament České republiky a Evropská unie
 - Petice občanů v Poslanecké sněmovně
 - Poslanecký mandát a poslanecká imunita
-
- A History of Czech Parliamentarism
 - Parliamentary Elections
 - The Mandate and Immunity of Deputies
 - The Legislative Process in Parliament
 - Parliamentary Control of the Government in the Czech Republic
-
- Die Entwicklung des tschechischen Parlamentarismus
 - Kontrolle der Regierung durch das Parlament in der Tschechischen Republik
 - Der legislative Prozess auf der Parlamentsebene
 - Die Parlamentswahlen
 - Das Abgeordnetenmandat und die Abgeordnetenimmunität

Pro koho pracuje Parlamentní institut?

Parlamentní institut pracuje pro všechny poslance, senátory a orgány komor. Jeho činnost je hrazena z prostředků Kanceláře Poslanecké sněmovny, a proto jsou služby Parlamentního institutu zdarma.

Pracuje Parlamentní institut i pro orgány komor a poslanecké (senátorské) kluby?

Objednávky, které dostane Parlamentní institut od orgánů komor či od skupin poslanců či senátorů (za skupinu se považuje i klub), jsou zpracovány přednostně.

Jak navázat spolupráci s Parlamentním institutem?

Spolupráci mohou poslanci, senátoři, jejich pověřeni asistenti či orgány komor navázat osobně, telefonicky, e-mailem nebo písemně. Telefon na ústředí Parlamentního institutu je 25717 2225, e-mail pi@psp.cz.

Je možné se Parlamentního institutu dotázat na cokoli?

Parlamentní institut se zabývá zejména problematikou právní, ekonomickou a politologickou, je však schopen zprostředkovat odpovědi na dotazy i z jiných oborů. Příklady zaměření najdete v seznamu prací, který následuje v této brožuře.

Jak vypadá požadavek na Parlamentní institut?

Parlamentního institutu je možné se dotázat osobně, telefonicky (25717 2225), e-mailem (pi@psp.cz.) i písemně, a to i bez formuláře. Požadavek může zprostředkovat i asistent poslance nebo senátora. Písemný požadavek – formulář je umístěn na první straně této brožury a je možno jej poslat poštou, faxem (25717 2223) nebo jej osobně doručit do sekretariátu Parlamentního institutu ve Sněmovní 3. Písemný požadavek je možné vyplnit na internetu (<http://www.psp.cz/kps/pi/formular.doc>) a zaslat jako přílohu elektronicky na adresu pi@psp.cz.

Proč je na formuláři otázka, k čemu má studie sloužit?

Pracovníci Parlamentního institutu slouží pro 281 členů Parlamentu ČR. Každý z pracovníků zpracovává současně několik odpovědí. Z tohoto důvodu je potřebné znát, k čemu bude studie sloužit, aby odborný pracovník věděl, jaký má být rozsah studie, zda je nutné ji udělat přednostně (pokud jde například o informaci týkající se legislativy, která je právě na programu schůze) či zda má k dispozici dostatek času pro získání podkladových materiálů.

Pro jaký účel je možno použít odpovědi nebo studie poskytnuté Parlamentním institutem?

Parlamentní institut poskytuje služby pro celou parlamentní činnost poslance nebo senátora. Odpovědi nebo studie se mohou použít pro vlastní legislativní činnost, pro kritiku či posouzení přijímaných zákonů, pro rozhodování o přijímaných zákonech, pro další potřeby výkonu mandátu. Naopak Parlamentní institut nevypracovává studie pro informace asistentů a jiných osob.

Zůstává zadavatel úkolu pro Parlamentní institut v anonymitě?

Parlamentní institut poskytuje objektivní informace bez ohledu na to, kdo dotaz nebo zpracování studie zadal. Zadavatel zůstává v anonymitě a jeho jméno není nikde uváděno.

Jsou odpovědi na dotazy či studie Parlamentního institutu, které si objedná poslanec či senátor, dostupné i ostatním?

Parlamentní institut po odevzdání zpracované studie vyhrazuje dva týdny pro zadavatele, kdy není studie dávana k dispozici žádnému dalšímu zájemci. Po dvou týdnech může být poskytnuta i dalším poslancům a senátorům a je umístěna (pokud má širší platnost) do příslušné databáze vybraných prací. Jak ji najít, je odpovězeno v následující kapitole.

Jsou přístupné i odpovědi a práce, které nejsou uveřejněny na stránce vybraných prací?

Odpovědi na dotazy a další práce, které nemají nadčasový charakter, jsou archivovány v Parlamentním institutu. V případě zájmu je poskytnou pracovníci institutu, popř. je aktualizují podle současných potřeb zájemců.

Zpracovává Parlamentní institut i studie bez objednávky ze strany poslanců či senátorů?

Některé studie Parlamentní institut zpracovává v předstihu k předpokládané a plánované legislativě. V tomto případě jsou studie okamžitě k dispozici všem poslancům a senátorům a budou vstřícně nabízeny zpravodajům příslušných zákonů.

Pracuje Parlamentní institut i pro subjekty mimo Parlament ČR?

Parlamentní institut je odborem Kanceláře Poslanecké sněmovny a nemůže vypracovávat studie na objednávku osob mimo parlamentní struktury. Výjimku z této zásady tvoří spolupráce se zahraničím, kdy Parlamentní institut poskytuje informace na odborné dotazy ze zahraničních parlamentů, z Komise ES a Evropského parlamentu, z Meziparlamentní unie apod. Nově vytvořené Oddělení komunikace a vzdělávání Parlamentního institutu pracuje naopak pro veřejnost přicházející do Sněmovny a poskytuje jí materiály určené pro veřejnost.

Kde Parlamentní institut sídlí?

Parlamentní institut sídlí v budově Poslanecké sněmovny v ulici Sněmovní 3 ve druhém a třetím patře a částečně ještě v původních kancelářích C205 v budově Sněmovní 4. Pro kontakt je možno zavolat centrální telefonní číslo 25717 2225 nebo přímo čísla jednotlivých pracovníků nebo dojít přímo do kanceláří Parlamentního institutu. Informační středisko Poslanecké sněmovny sídlí v Paláci Smiřických na Malostranském náměstí – kontaktní telefonní číslo 25717 4117.

Lze objednat přednášku nebo seminář, který by vedli odborní konzultanti Parlamentního institutu?

Ano, Parlamentní institut pořádá kurzy a semináře pro zájemce, zejména pro výbory případně komise, ale je možné je uspořádat i pro skupiny poslanců/senátorů nebo pro kluby.

Parlamentní institut působí také jako školící středisko pro Sněmovnu, její orgány, funkcionáře a pro Kancelář Sněmovny, pro které pořádá přednášky a semináře. Ve stejném rozsahu PI působí i pro Senát a Kancelář Senátu.

Přednášky a semináře PI realizuje buď z vlastní iniciativy, nebo na základě požadavku. O seminář nebo přednášku může požádat jakýkoliv orgán Sněmovny nebo Senátu či jakákoliv, nejméně čtyřčlenná, skupina poslanců nebo senátorů. Většina seminářů se realizuje na základě požadavků výboru. Parlamentní institut pořádá přednášky a semináře v rámci dvou základních oblastí. První oblast, označovaná jako všeobecná, se zabývá zejména problematikou parlamentarismu, fungováním Parlamentu, výkonem poslanecského mandátu a zákonodárným procesem.

Příklady přednášek ze všeobecné oblasti:

- Postavení Parlamentu ČR v rámci systému ústavních institucí ČR
- Vztah Poslanecké sněmovny, Senátu a prezidenta
- Mandát (práva a povinnosti poslance a senátora)

Druhá oblast je zaměřena na Evropskou unii. PI může realizovat přednášky na obecná témata evropské integrace – historii, instituce, legislativní proces, i na specializovaná témata z práva ES/EU – judikatura Evropského soudního dvora, uznávání profesních kvalifikací, sociální zabezpečení migrujících pracovníků apod. Zvláštním tématem přednášek z oblasti EU jsou přednášky o budoucím vývoji evropské integrace v souvislosti s Ústavou pro Evropu.

Příklady přednášek o EU:

- Instituce Evropské unie
- Rozpočet EU
- Struktura a principy práva ES
- Volný pohyb osob, kvalifikace, sociální zabezpečení
- Evropská hospodářská a měnová unie
- Zahraniční činnost EU

Přednášky a semináře realizují pracovníci PI. V případě zájmu o téma, které PI nepokrývá, zprostředkuje externího odborníka na danou oblast. Rozsah přednášek nebo délka semináře jsou konzultovány se zadavatelem a zohledňují jeho časové možnosti. Cílem je maximální efektivita. Pro přednášky jsou používány Powerpointové prezentace, PI zajistí potřebné materiály a v případě zájmu i doprovodné texty.

Z vlastní iniciativy Parlamentní institut realizuje od září 2006 ve spolupráci s ostatními odbory Kanceláře Poslanecké sněmovny seminář pro nově zvolené členy Parlamentu, kteří neměli předchozí zkušenosti s výkonem mandátu. Tento seminář je zaměřen na práci Sněmovny a Senátu a na výkon mandátu poslance a senátora. Seminář je rozdělen do pěti tematických bloků:

- **Mandát poslance, poslanecká imunita, služby Kanceláře Poslanecké sněmovny**
- **Legislativní proces a tvorba zákonů**
- **Jednací řád Poslanecké sněmovny a Senátu**
- **Zahraniční aktivity Parlamentu**
- **Parlament ČR a Evropská unie**

Celkový přehled o všech doposud realizovaných seminářích a přednáškách najdete na stránkách PI: <http://www.psp.cz/kps/pi/prehled.htm>

Vybrané práce Parlamentního institutu: studie, komparativní studie a informační podklady, které jsou stále platné a zajímavé pro adresáty, jsou přístupné v elektronické podobě ve formátu MS-Word, nověji ve formátu Adobe PDF. Link na jejich aktivní seznam s plnými texty najdete přímo na úvodní stránce Intranetu PS pod odkazem „Parlamentní institut – vybrané práce PI“ a také na webových stránkách Parlamentního institutu pod odkazem „Vybrané práce PI„.

(Přímý link: http://www.psp.cz/extra/pspinfo/parlinst/prace_pi/seznam2.htm)

Odpovědi na dotazy jsou archivovány v Parlamentním institutu, elektronická databáze obsahuje cca 1000 kratších studií v elektronické a doplňujících materiálů v tištěné podobě. Vše je rychle dostupné po telefonickém, e-mailovém, písemném či osobním vyžádání na sekretariátu PI.

Přehledy dokumentů SZBP – měsíčník. Jednou měsíčně zpracováváný tematicky tříděný přehled dokumentů EU z oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Materiál je doplněn o hypertextové odkazy na originální dokumenty. U jednotlivých dokumentů je krátce anotován vývoj problematiky. Přehledy jsou přístupné z extranetu PS a Senátu přes stránku „intra.psp.cz“ pod odkazem „Evropská unie“ na intranetu Poslanecké sněmovny. Alternativním přístupem je link ze stránek Parlamentního institutu přes odkaz „Přehledy dokumentů SZBP EU„.

(Přímý link: <http://www.psp.cz/kps/pi/szbp.htm>.)

Vybraná témata – nepravidelná řada odborných studií zpracováváných z vlastní iniciativy Parlamentního institutu. Tyto studie se věnují tématům aktuálně projednávaným v Poslanecké sněmovně a Senátu. Cílem je zprostředkovat poslancům a senátorům aktuální informace z různých oblastí, kterým se Parlamentní institut dlouhodobě věnuje. Vybraná témata jsou k dispozici na stránkách Parlamentního institutu pod odkazem „Vybraná témata„.

(Přímý link: <http://www.psp.cz/kps/pi/temata.htm>.)

Vybrané hospodářské, měnové a sociální ukazatele – měsíční monitor. Pravidelný přehled základních ukazatelů z hospodářské, měnové a sociální oblasti. Tzv. ekonomický a sociální monitor mohou poslanci využít zejména pro jednání s voliči a pro politická vystoupení, protože v praktické formě shromažďuje všechna data, na která se voliči obvykle dotazují. Monitor je k dispozici na stránkách Parlamentního institutu pod odkazem „Monitor„.

(Přímý link: <http://www.psp.cz/kps/pi/monitor.htm>.)

Databáze **Návrhy dokumentů Evropských společenství a Evropské unie**

– rozsáhlá elektronická databáze jednotlivých návrhů aktů EU. Je přístupná z extranetu PS a Senátu přes stránku „Dokumenty“ na webu Poslanecké sněmovny. Databáze obsahuje návrhy aktů ES/EU, jak postupně přicházejí z Unie, v českém jazyce a s průvodními informacemi o každém návrhu a stavem projednávání ve Sněmovně. Ke každému návrhu je připojeno usnesení výboru pro evropské záležitosti a u vybraných dokumentů je uvedena odborná informace.

Databáze umožňuje vyhledávání jednotlivých návrhů EU podle různých kritérií.

(Přímý link: <http://www.psp.cz/sqw/eulist.sqw>.)

Výběr dokumentů EU – měsíčník. Jednou za měsíc vydávaný přehled důležitých dokumentů EU (nejen návrhů, ale i dalších dokumentů) v elektronické podobě s přímými linky na originální dokument. Výběr je k dispozici buď ze stránek Parlamentního institutu pod odkazem „Výběr dokumentů EU“ (přímý link: http://www.psp.cz/kps/pi/doc_eu0.htm), nebo ze stránek výboru pro evropské záležitosti.

(přímý link: <http://www.psp.cz/home/vybory/VEZ/>).

O zasílání Výběru dokumentů EU v písemné podobě lze požádat na kontaktní adrese Parlamentního institutu.

Stanoviska kompatibility s právem ES a předběžné konzultace – stanoviska slučitelnosti i konzultační stanoviska k návrhům zákonů zpracovaná Parlamentním institutem jsou k nalezení přímo u příslušného sněmovního tisku, k němuž se vztahují. Link na plný text stanoviska nebo zápis z konzultace je uveden vždy na takzvané průvodní košilce tisku v databázi sněmovních tisků, jež je přístupná ze stránky „Dokumenty“ v rámci webových stránek PS. (Přímý link: <http://www.psp.cz/sqw/sntisk.sqw?o=4>.)

Dále je seznam zpracovaných stanovisek kompatibility dosažitelný na stránkách Parlamentního institutu pod odkazem „Stanoviska Parlamentního institutu,“.

(Přímý link: http://www.psp.cz/extra/pspinfo/parlinst/prace_pi/ipkkp.htm)

Kontakty na zaměstnance PI

Jméno	Zaměření	Telefon	E-mail
Sekretariát PI – Sněmovní 3	oficiální kontaktní telefon PI oficiální kontaktní telefon OKV	25717 2225 25717 4117	pi@psp.cz okv@psp.cz
FAX – Sněmovní 3 FAX – Sněmovní 4 FAX – Infocentrum		25717 2223 25717 4120 25717 2307	
Bendová Helena, Mgr.	dokumentace EU	25717 2243	bendovah@psp.cz
Brabcová Hana, Dis.	pracovnice informačního střediska PS PČR, recepce pro veřejnost	25717 4117	brabcovah@psp.cz
Čákr František, Mgr.	evropské právo, spolupráce v justici a vnitru, Schnegenský systém	25717 2235	cakrft@psp.cz
Částek Michal, Ing., Ph.D.	mezinárodní ekonomické vztahy, evrop. ekonomická integrace, HMU	25717 2227	castekm@psp.cz
Ficner Filip, Ing.	dopravní a energetická politika EU	25717 2230	ficnerf@psp.cz
Francová Jana, Mgr.	obchodní právo	25717 2234	francovaj@psp.cz
Chludilová Eva	asistentka	25717 4119	chludilovae@psp.cz
Kavěna Martin, LL.B., B.C.L.	trestní právo, mezinárodní právo veřejné, lidská práva	25717 2239	kavenam@psp.cz
Kočí Kristýna	pracovnice informačního střediska PS PČR, prohlídky PS, semináře	25717 2302	kocik@psp.cz
Kolář Petr, PhDr., Ph.D.	koncepce komunikace PS, publikační plán, spolupráce s VŠ, parlamentarismus	25717 4118	kolar@psp.cz
Kusák Martin, JUDr.	právo životního prostředí	25717 2236	kusakm@psp.cz

Kontakty na zaměstnance PI

Jméno	Zaměření	Telefon	E-mail
Kust Jan, Mgr.	sociální politika, zdravotnictví, sociální zabezpečení	25717 4116	kustj@psp.cz
Medková Eva, Mgr.	státní správa, samospráva, správní právo hmotné	25717 2233	medkovae@psp.cz
Palán Josef, Ing.	zemědělská politika EU rozpočet EU, regionální politika	25717 2229	palan@psp.cz
Pecháček Štěpán, Mgr., Ph.D. Vedoucí odd. pro všeobecné studie (OVS)	evropské politické strany, zahraniční politika	25717 2226	pechacek@psp.cz
Pejchalová-Grünwaldová Vladimíra, Mgr.	pracovní právo, právo sociálního zabezpečení, lidská práva	25717 2232	pejchalovav@psp.cz
Pítrová Lenka, JUDr., CSc., Zástupkyně ředitelky, Vedoucí odd. pro záležitosti EU (OZEU)	právo EU správní právo	25717 3514 25717 4119	pitrova@psp.cz
Schmiederová Marcela	asistentka	25717 2224	schmiederovam@psp.cz
Syllová Jindřiška, JUDr., CSc., Ředitelka	ústavní právo parlamentarismus	25717 2225	sylova@psp.cz
Šteigerová Soňa, Ing.	informační specialista	25717 2228	steigerovas@psp.cz
Štěrbá Václav, Mgr.	SZBP, obrana a bezpečnost dokumentace SZBP	25717 2237	sterbav@psp.cz
Valenta Petr, Mgr.	mediální politika, spolupráce s tiskem, média	25717 2237	sterbav@psp.cz
Vyklický Robert, Mgr. Vedoucí odd. komunikace a vzdělávání (OKV)	management, spolupráce se střed. a zákl. školami, soudnictví, ECPRD	25717 2238	vyklicky@psp.cz
Zelenková Marie	realizace a evidence prohlídek Poslanecké sněmovny	25717 2304	zelenkovam@psp.cz

Ing. Soňa Šteigerová
informační specialista
Tel: 25717 2228
e-mail: steigerovas@psp.cz

JUDr. Jindřiška Šylvová, CSc.
ředitelka
ústavní právo a parlamentarismus
Tel: 25717 2225,
e-mail: syljova@psp.cz

Marcela Schmiederová
asistentka
Tel: 25717 2224
e-mail: schmiederovam@psp.cz

Oddělení pro všeobecné studie

Mgr. Štěpán Pecháček, Ph.D.
vedoucí odd.
evropské politické strany, zahraniční politika
Tel: 25717 2226
e-mail: pechacek@psp.cz

Ing. Michal Částek, Ph.D.
mezinárodní ekonomické vztahy,
evropská ekonomická integrace,
hospodářská a měnová politika
Tel: 25717 2227, e-mail: castekm@psp.cz

Martin Kavěna, LL.B., B.C.L.
trestní právo, mezinárodní právo veřejné,
lidská práva
Tel: 25717 2239, e-mail: kavenam@psp.cz

Mgr. Vladimíra Pejchalová – Grünwaldová
pracovní právo, právo soc. zabezpečení, lidská práva
Tel: 25717 2232
e-mail: pejchalovav@psp.cz

Oddělení pro záležitosti Evropské unie

JUDr. Lenka Pítrová, CSc.
vedoucí odd., zástupkyně ředitelky
právo EU, správní právo
Tel: 25717 3514
e-mail: pitrova@psp.cz

Ing. Josef Palán
zemědělská politika EU, rozpočet EU, region. politika
Tel: 25717 2229,
e-mail: palan@psp.cz

Mgr. Martin Kusák
právo životního prostředí
Tel: 25717 2236
e-mail: kusakm@psp.cz

Mgr. Jana Francová
obchodní právo, mezinárodní právo soukromé
Tel: 25717 2234
e-mail: francovaj@psp.cz

Oddělení komunikace a vzdělávání

Mgr. Robert Vyklický
vedoucí odd.
management, spolupráce se SŠ a ZŠ,
soudnictví, ECPRD
Tel: 25717 2238, e-mail: vyklicky@psp.cz

PhDr. Petr Kolář, Ph.D.
koncepce komunikace Sněmovny, publikační plán,
spolupráce s VS, parlamentarismus
Tel: 25717 4118, e-mail: kolar@psp.cz

Mgr. Petr Valenta
mediální politika,
spolupráce s tiskem, média
Tel: 25717 2301, e-mail: valentap@psp.cz

Mane Zelenková
realizace a evidence prohlásek Sněmovny,
distribuce materiálů,
Tel: 25717 2304, e-mail: zelenkovam@psp.cz

Externí spolupráce

Ing. Jan Němec
mezinárodní vztahy
Tel: 25717 2242, e-mail: nemej@psp.cz

Ing. Filip Fícer
dopravní a energetická politika EU
Tel: 25717 2230
e-mail: ficnerf@psp.cz

Eva Chludilová
asistentka
Tel: 25717 4119
e-mail: chludiovae@psp.cz

Zuzana Dvořáková
dokumentace EU
Tel: 25717 4116
e-mail: sdvorakovaz@psp.cz

Mgr. František Čákr
evropské právo, spolupráce v justici a vnitru,
Schengenský systém
Tel: 25717 2235, e-mail: cakrf@psp.cz

Mgr. Helena Bendová
dokumentace EU
Tel: 25717 2243
e-mail: bendovah@psp.cz

Mgr. Jan Kust
sociální politika, zdravotnictví,
sociální zabezpečení
Tel: 25717 4116, e-mail: kustj@psp.cz

Ing. Filip Fícer
dopravní a energetická politika EU
Tel: 25717 2230
e-mail: ficnerf@psp.cz

Eva Chludilová
asistentka
Tel: 25717 4119
e-mail: chludiovae@psp.cz

Zuzana Dvořáková
dokumentace EU
Tel: 25717 4116
e-mail: sdvorakovaz@psp.cz

Mgr. Václav Štěrba
SZBP, obrana a bezpečnost,
dokumentace SZBP
Tel: 25717 2233, e-mail: sterbav@psp.cz

Mgr. Eva Medková
státní správa, samospráva, správní právo hmotné
Tel: 25717 2233
e-mail: medkova@psp.cz
místo: SN3-307

Externí spolupráce
Ing. Jan Němec
mezinárodní vztahy
Tel: 25717 2242, e-mail: nemej@psp.cz

Externí spolupráce
Petra Bartáková
Tel: 25717 2241, e-mail: bartakovap@psp.cz

Mgr. Jan Kust
sociální politika, zdravotnictví,
sociální zabezpečení
Tel: 25717 4116, e-mail: kustj@psp.cz

Ing. Filip Fícer
dopravní a energetická politika EU
Tel: 25717 2230
e-mail: ficnerf@psp.cz

Eva Chludilová
asistentka
Tel: 25717 4119
e-mail: chludiovae@psp.cz

Externí spolupráce
Zuzana Dvořáková – dokumentace EU
Tel: 25717 4116
e-mail: sdvorakovaz@psp.cz

Mgr. František Čákr
evropské právo, spolupráce v justici a vnitru,
Schengenský systém
Tel: 25717 2235, e-mail: cakrf@psp.cz

Mgr. Helena Bendová
dokumentace EU
Tel: 25717 2243
e-mail: bendovah@psp.cz

Mgr. Jan Kust
sociální politika, zdravotnictví,
sociální zabezpečení
Tel: 25717 4116, e-mail: kustj@psp.cz

Ing. Filip Fícer
dopravní a energetická politika EU
Tel: 25717 2230
e-mail: ficnerf@psp.cz

Eva Chludilová
asistentka
Tel: 25717 4119
e-mail: chludiovae@psp.cz

Externí spolupráce
Zuzana Dvořáková – dokumentace EU
Tel: 25717 4116
e-mail: sdvorakovaz@psp.cz

Hana Brabcová, DiS.
pracovnice informačního střediska PS PCR,
recepcce pro veřejnost
Tel: 25717 4117, e-mail: brabcovah@psp.cz

Kristýna Kočí
pracovnice informačního střediska PS PCR,
prohládky PS, semináře
Tel: 25717 2302, e-mail: kočík@psp.cz

Externí spolupráce
Stanislav Čaletka
Tel: 25717 2306, e-mail: caletkas@psp.cz

Seznam vybraných prací Parlamentního institutu

1. Ústavní právo a politologie

a) forma vlády

1.174 K ústavní úpravě jmenování vlády

Studie, červenec 2006, 10 str.

Autoři: Petr Kolář, Jindřiška Sylllová

Práce se zabývá jmenováním vlády poté, kdy byla ustavena Poslanecká sněmovna, ustavující schůzí Poslanecké sněmovny a ústavním postavením vlády, která podala demisi.

V závěrech práce je konstatováno, že ustavující schůze má pevně stanovený pořad, který není možno ani rozšiřovat, ani zužovat. Pokud nejsou splněny všechny body pořadu, uvedené v části 4. jedn. řádu PS, není možno ustavující schůzi ukončit. Z toho, že Poslanecká sněmovna musí ukončit všechny body ustavující schůze, zároveň plyne, že vláda není povinna podat svou demisi dříve, než je ustavena Poslanecká sněmovna a než skončí její ustavující schůze. Na tuto situaci také nelze bez dalšího aplikovat čl. 35 odst. 1 písm. d) Ústavy, podle něhož „Poslanecká sněmovna nebyla po dobu delší 3 měsíců způsobilá se usnášet, ačkoliv nebylo její zasedání přerušeno a ačkoliv byla v této době opakovaně svolána ke schůzi.“ Oprávnění rozpustit Poslaneckou sněmovnu vzniká až tehdy, pokud se po dobu delší než 3 měsíce nesejde více než třetina poslanců a Poslanecká sněmovna po celou tuto dobu není „usnášeníschopná“.

Pokud je vláda pověřena prozatímním výkonem funkce poté, kdy podala demisi, jde o institut, který zajišťuje to, že stát nezůstává bez vlády. Vláda *in statu demissionis* vykonává funkce jen po dobu, která je nezbytně nutná ke jmenování vlády nové. Za nezbytně nutnou dobu je považovat takovou dobu, ve které probíhají jednání, vedoucí ke jmenování vlády a dobu, po kterou se připravují nezbytné dokumenty (například koaliční smlouva nebo jmenovací dekrety). Vláda *in statu demissionis* pověřená výkonem funkcí prozatímně není vládou, která odpovídá za své činy Poslanecké sněmovně tak, jako běžná vláda. Z tohoto důvodu je třeba považovat její aktivity za méně legitimní než aktivity vlády, která požívá důvěry (i když rezignovavší vláda není výslovně žádným předpisem ve svých funkcích omezena).

1.159 Podávání prohlášení o střetu zájmů

inf. studie, květen 2005, 32 str.

Autoři: Petr Kolář, Eva Medková, Jindřiška Sylllová

V úvodní části tohoto informačního podkladu autoři poukazují na vývojovou linii, kterou sleduje vývoj právních úprav a podávání prohlášení o střetu zájmů. Stručně zmiňují důvody, které k zavedení tohoto institutu vedly. Zároveň konstatují, že dochází k neustálému rozšiřování počtu osob, které mají povinnost takové prohlášení podat.

Poté se autoři zaměřují na popis obecné charakteristiky jednotlivých trendů, které se v současných právních úpravách střetu zájmů dají vysledovat. Věnují se trendu britskému, francouzskému a nordickému. Kromě toho, že se zmiňují o existenci dvou typů prohlášení o střetu zájmů, jimiž jsou prohlášení o majetku a prohlášení o činnosti, poukazují zejména na různé důvody, pro které je prohlášení podáváno, na důvěrnost či naopak informace poskytnuté veřejnosti, nebo na to, zda je proces jejich podávání formalizován či nikoli.

Těžiště práce však spočívá v popisu stávajících právních úprav ve vybraných evropských státech. Situaci, která se vyskytuje v každém z nich, je věnována samostatná kapitola sledující toto základní schéma: u každého typu prohlášení (existují-li v daném státě oba typy) je taxativním či demonstrativním výčtem uveden okruh osob, které jsou povinny či oprávněny jej podat, dále se pojednává o jeho formálních a obsahových náležitostech, o orgánu, ke kterému se podává, a o lhůtách, v jakých je nutno tak učinit. V závěru je uvedeno, zda v dané zemi existuje orgán, který na podávání prohlášení dohlíží, a případně, zda lze porušení povinností spjatých s podáváním prohlášení sankcionovat. Pokud ano, jakým způsobem, za jakých okolností a kým.

1.150 Přímé volby, pravomoci a odpovědnost prezidenta

inf. podklad, říjen 2003, 75 str.

Autoři: Petr Kolář, Štěpán Pecháček, Jindřiška Sylllová

Postavení hlavy státu je jednou z klíčových otázek fungování ústavního systému ve všech státech bez ohledu na to, zda se jedná o monarchie, či republiky. Ve státech s republikánským zřízením pak s touto otázkou souvisí i další – vymezení způsobu volby hlavy státu, tedy prezidenta. Odpověď na zmíněné otázky pak patří k těm, na jejichž základě je možné provést klasifikaci dnes existujících forem vlády vycházejících z demokratického modelu fungování vlády v širším slova smyslu. Klasické schematické členění na systém parlamentní a prezidentský není dostatečné, neboť pomíjí řadu relevantních faktorů výkonu moci. Většina autorů se dnes spíše přiklání ke klasifikaci obsahující pět základních modelů: parlamentní; poloprezidentský, premiérsko-prezidentský; prezidentský; prezidentsko-parlamentní.

Práce zkoumá fungování Francie, Irska, Finska, Polska, Portugalska, Rakouska a Slovenska z hlediska postavení prezidenta v systému nejvyšších státních orgánů, a to v poválečném období.

Komparace vývoje funkce prezidenta v těchto zemích prokazuje skutečnost, že samotná existence přímé volby prezidenta není dostatečným důvodem pro konstatování výrazné odlišnosti takového ústavního systému od systému s nepřímou volbou hlavy státu. Dokonce je možné konstatovat, že země, v nichž je přímá volba prezidenta zavedena, netvoří specifickou kategorii zemí, jejichž ústavní a politické systémy by vykazovaly výrazné shody. Závěry této práce lze shrnout do následujících bodů:

- a) neexistuje přímá souvislost mezi existencí přímé volby prezidenta a významem jeho postavení v ústavním systému daného státu;
- b) je zapotřebí rozlišovat mezi hodnocením významu funkce prezidenta v ústavním

systému, jak to vyplývá z formální ústavní úpravy, a tím, jak je funkce skutečně vykonávána, především s ohledem na postavení prezidenta ve stranicko-politickém systému. Zatímco z formálně-ústavního hlediska bychom mohli za státy s nejsilnějším prezidentem považovat Finsko a Portugalsko, z hlediska reálného uplatnění prezidentského vlivu bychom za zemi s nejsilnějším prezidentem označili jednoznačně Francii. Nejslabší prezident, a to z obou hledisek, je pak v Irsku.

- c) velmi významnou skutečností, která ovlivňuje výkon prezidentské funkce v těchto zemích, je výrazná osobnost prvního prezidenta, který byl v přímých volbách zvolen. Typickým příkladem takové osobnosti, která vtiskla podobu výkonu prezidentské funkce i na další období, byl Antonio Salazar v Portugalsku nebo Lech Walesa v Polsku.
- d) Další skutečností, která ovlivňuje postavení prezidenta v rámci ústavního a politického systému, je míra jeho účasti v reálném stranicko-politickém životě. V některých zemích je prezident vnímán spíše jako nestranický a na politických stranách nezávislý arbitr (Irsko), v jiných zemích je naopak lídrem některé z hlavních politických stran bez ohledu na to, zda se jedná o stranu vládní nebo opoziční (Francie). Specifická je situace v Rakousku, kdy je přímo volený prezident aktivním členem politické strany, jejímž předsedou je ovšem spolkový kancléř.
- e) Svůj význam při vymezení ústavního postavení prezidenta má také definice jeho právní a politické odpovědnosti. Skutečnost přímé volby staví hlavu státu do pozice ústavního orgánu odvozujícího svoji legitimitu z jiného zdroje než z parlamentu, a tím samozřejmě vytváří podmínky pro konstatování politické neodpovědnosti prezidenta vůči zákonodárnému sboru. Většina ústav evropských států, a to bez ohledu na to, zda je zde zakotvena přímá volba prezidenta, vymezuje určitý stupeň trestní imunity při výkonu prezidentské funkce, a to zejména formou klasického institutu impeachmentu, kdy žalobu konstruuje parlament nebo některá z jeho komor a rozhoduje některá z nejvyšších soudních instancí nebo zvláštní soudní orgán. Vedle toho se v některých státech (Polsko, Portugalsko, Rakousko) setkáme také s koncepcí trestněprávní odpovědnosti prezidenta za činy spáchané v období výkonu funkce. Specifická je situace v Rakousku a na Slovensku, kde ústavy konstruují politickou odpovědnost prezidenta. V Rakousku je v tomto ohledu prezident odpovědný Spolkovému shromáždění, na Slovensku je dokonce ústavou upravena možnost odvolání prezidenta lidovým hlasováním.

1.143 Vliv přímé volby prezidenta na politický systém (základní teze)

informační studie, březen 2003, 6 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Přímá volba prezidenta občany je základním předpokladem existence tzv. prezidentského systému. V tomto systému je vláda za svoji činnost odpovědná prezidentovi. Prezident má právo zasahovat do složení i do činnosti vlády. Exekutiva ve vztahu vláda-prezident je tak hierarchizována. Činnost legislativy a exekutivy je od sebe oddělena, vláda je stabilní, svůj mandát odvíjí od legitimity prezidenta. Právě stabilita vlády a neprolínání mocí jsou hlavními výhodami zmiňovanými v souvislosti s prezidentským systémem. Jako nevýhody bývají uváděny nemožnost změnit

vládu mimo daný volební interval bez zásahu prezidenta, a to i v případě, že se objeví závažné společenské okolnosti. Tato skutečnost vede k menší sociální inkluzi v průběhu výkonu mandátu prezidenta. V klasických prezidentských systémech je prezident stranickým prezidentem a předpokládá se, že bude jednat ve prospěch své strany. Tomu jsou uzpůsobeny jeho pravomoci ve vztahu k vládě i parlamentu. Tyto principy nalezneme i v zemích, kde je možná kohabitace, např. ve Francii. Svým způsobem jsou v systémech umožňujících kohabitaci ještě silnější, protože prezident může aktivně ovlivňovat činnost parlamentu, vlády a svojí politikou může vyvolat nutnost předčasných voleb.

Systémy kombinované, které můžeme nalézt např. na Slovensku nebo v Rakousku, ponechávají prezidenta, pokud jde o pravomoci, slabého, ale upevňují jeho postavení přímou volbou. Tato skutečnost vytváří nerovnováhu v systému politických institucí. Nezabrání volbě stranického prezidenta – naopak především příklad Rakouska ukazuje, že ve stabilním stranickém systému má šanci na úspěch pouze kandidát politické strany.

1.138 Prezidentské právo udílet milost

informační studie, září 2002, 10 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Jan Řebřina

Udělování individuálních milostí je pozůstatkem panovnických prerogativ. V současných ústavních systémech demokratických republik je svěřeno prezidentům. Pozůstatek má však v různých republikách odlišnou podobu. Záleží zejména na formě vlády, tradicích státu a často i na individuální autoritě jednotlivých prezidentů, do jaké podoby se prezidentské právo milosti v průběhu ústavního vývoje vyvinulo. Toto právo je obsaženo v pravomocích všech prezidentů všech států, které byly pro předkládanou komparaci států vybrány. Nejdůležitějším faktorem je forma vlády a podoba děly moci v republice. Ve státech, kde má prezident samostatnou legitimitu a kde je jeho postavení silné, jsou milosti zpravidla zařazeny do pravomocí bez kontrasignace. Naopak ve státech se slabým prezidentem a parlamentní formou vlády jde o pravomoc s kontrasignací. Z tohoto pravidla ovšem existují i výjimky. Zákonem úpravu amnestie v postkomunistických státech obsahuje práce Pl č. 5.215.

Pokud se týká amnestií, ne vždy jsou zařazeny pod pojmem milosti, často je amnestijní pravomoc svěřena zákonodárnému orgánu. Komparace obsahuje ústavní úpravu osmi západoevropských republik.

1.039 Zemské zřízení v Rakousku, jeho zásady a současné tendence

inf. studie, červen 1993, 6 str.

1.004 Přehled děly kompetencí ve významných federativních státech

inf. studie, leden 1992, 30 str. + příl.

1.006 Zásady postavení parlamentu v demokratických formách vlády

inf. studie, leden 1992, 6 str.

b) parlamentarismus

1.176 Projednávání národních lisabonských programů reforem v národních parlamentech vybraných členských zemí Evropské unie

Srovnávací studie, srpen 2006, 10 str.

Autor: Michal Částek

Nově koncipovaný lisabonský proces schválený Evropskou radou v březnu 2005 je programem dlouhodobějšího hospodářsko-sociálního směřování EU, které má pomoci Evropě reagovat na vnitřní (stárnoucí populace) i vnější (konkurence z USA, Asie, Jižní Ameriky) ekonomicko-sociální výzvy. Nové pojetí LS usiluje o zúžení počtu prioritních oblastí a o zlepšení samotného řízení, koordinace a hodnocení plnění cílů lisabonské agendy jak na úrovni EU tak na úrovni členských států. Členské státy na podzim roku 2005 předložily tříleté národní lisabonské programy reforem, které mají zajistit jejich politickou odpovědnost při plnění cílů LS a mají usnadnit hodnocení plnění reformních kroků realizovaných v jednotlivých členských státech Unie. Předložená studie se věnuje zapojení zákonodárných sborů (projednávání na plénu, zapojení výborů, předkládání pozměňovacích návrhů) do schvalování národních lisabonských programů reforem (NLPR) na roky 2005–2008 v jednotlivých členských státech Unie. Práce ukazuje, že ve většině sledovaných zemí nebyl NLPR na programu plenárního zasedání, výjimkou byly rakouská Národní rada, slovenská Národní rada a Senát Parlamentu ČR. Studie dále dokládá, že v některých zemích byl do projednávání národních lisabonských programů reforem zapojen pouze jeden výbor (např. Belgie, Francie, Polsko) a v jiných zemích byl tento strategický dokument projednáván ve více věcně příslušných výborech (např. Finsko, Slovinsko, Estonsko).

1.175 Rozsah poslanecké imunity ve vybraných státech

Srovnávací studie, červenec 2006, 11 str.

Autoři: Eva Medková, Marek Nemeth, Jindřiška Sylllová

V obecném úvodu je popsán institut parlamentní imunity jako jeden z nástrojů ochrany nerušené činnosti zákonodárného sboru. Jeho historické kořeny sahají již do středověku, kde bylo nezbytné chránit nově se vytvářející stavovská shromáždění před zásahy tehdy mocných panovníků. Postupem historického vývoje se institut rozpadl na dvě rozdílné a přesto propojené části, na neodpovědnost poslanců a na jejich nestíhatelnost. Zatímco neodpovědnost chrání proti stíhání za hlasování a některé projevy, které v parlamentu činí, často v rámci výkonu svých povinností, nestíhatelnost zabezpečuje, že je poslanec chráněn před zákonným stíháním trestného činu, správního deliktu či občanskoprávního aktu.

Zatímco právní úprava neodpovědnosti je ve zkoumaných zemích více či méně obdobná (doba jejího trvání bývá neomezená, možnost jejího odejmutí je ve většině případů vyloučena), je právní úprava nestíhatelnosti značně odlišná. Jednotlivé úpravy (až na drobné výjimky) spojují dvě věci. První z nich je prolomení imunity ve smyslu nestíhatelnosti poslance v případě, že je přistižen při činu (někdy úplně jindy částečně), druhou je stanovení doby, na kterou se nestíhatelnost vztahuje (jde v naprosté většině případů jen o dobu výkonu mandátu poslance). Jsou však i tako-

vé země, které nestíhatelnost neupravují a staví tak poslance ve vztahu k trestnímu a příp. i správnímu stíhání naroveň běžnému občanovi. S jednotlivými právními úpravami rozsahu poslanecké imunity, které ve zkoumaných zemích platí, se může čtenář seznámit v přehledné tabulce.

1.174 K ústavní úpravě jmenování vlády

Studie, červenec 2006, 10 str.

Autoři: Petr Kolář, Jindřiška Sylllová

Práce se zabývá jmenováním vlády poté, kdy byla ustavena Poslanecká sněmovna, ustavující schůzí Poslanecké sněmovny a ústavním postavením vlády, která podala demisi.

V závěrech práce je konstatováno, že ustavující schůze má pevně stanovený pořad, který není možno ani rozšiřovat, ani zužovat. Pokud nejsou splněny všechny body pořadu, uvedené v části 4. jedn. řádu PS, není možno ustavující schůzi ukončit. Z toho, že Poslanecká sněmovna musí ukončit všechny body ustavující schůze, zároveň plyne, že vláda není povinna podat svou demisi dříve, než je ustavena Poslanecká sněmovna a než skončí její ustavující schůze. Na tuto situaci také nelze bez dalšího aplikovat čl. 35 odst. 1 písm. d) Ústavy, podle něhož „Poslanecká sněmovna nebyla po dobu delší 3 měsíců způsobilá se usnášet, ačkoliv nebylo její zasedání přerušeno a ačkoliv byla v této době opakovaně svolána ke schůzi.“ Oprávnění rozpustit Poslaneckou sněmovnu vzniká až tehdy, pokud se po dobu delší než 3 měsíce nesejde více než třetina poslanců a Poslanecká sněmovna po celou tuto dobu není „usnášeníschopná“.

Pokud je vláda pověřena prozatímním výkonem funkce poté, kdy podala demisi, jde o institut, který zajišťuje to, že stát nezůstává bez vlády. Vláda *in statu demissionis* vykonává funkce jen po dobu, která je nezbytně nutná ke jmenování vlády nové. Za nezbytně nutnou dobu je považovat takovou dobu, ve které probíhají jednání, vedoucí ke jmenování vlády a dobu, po kterou se připravují nezbytné dokumenty (například koaliční smlouva nebo jmenovací dekrety). Vláda *in statu demissionis* pověřená výkonem funkcí prozatímně není vládou, která odpovídá za své činy Poslanecké sněmovně tak, jako běžná vláda. Z tohoto důvodu je třeba považovat její aktivity za méně legitimní než aktivity vlády, která požívá důvěry (i když rezignováví vláda není výslovně žádným předpisem ve svých funkcích omezena).

1.173 Činnost parlamentu v období výkonu předsednictví v Radě EU

Studie, červenec 2006, 19 str.

Autoři: Michal Částek, Eva Medková, Jan Němec, Štěpán Pecháček

Hlavním cílem studie je představit způsob zapojení čtyř národních parlamentů do projednávání agendy Evropské unie a jejich participace na přípravách a realizaci předsednictví dotyčných zemí v Radě EU. Práce si také klade za cíl poukázat na možnosti zapojení národních parlamentů do rozhodovacích postupů Evropské unie a také na rostoucí možnosti parlamentní diplomacie a zapojování parlamentů do mezinárodněpolitických otázek.

Pro naši studii jsme vybrali čtyři země, resp. národní parlamenty (Finsko, Itálie, Nizo-

zemsko, Rakousko), které vykonávaly předsednictví v posledních letech (popř. se na předsednictví aktivně připravují – Finsko). S výjimkou Itálie se jedná o členské státy se srovnatelnou velikostí s ČR a zkušenosti jejich národních parlamentů poskytují vhodnou inspiraci pro zapojení českého parlamentu do předsednictví v Radě EU. Poslední část studie se věnuje současnému zapojení Parlamentu České republiky, s důrazem na Poslaneckou sněmovnu, do projednávání agendy Evropské unie a možnostem zapojení českého parlamentu do předsednictví ČR v EU.

1.172 Vývojové diagramy projednávání zákonů

Informační podklad, červen 2006, 10 str.

Autoři: Petr Kolář, Jindřiška Sylllová

Práce shrnuje do vývojových diagramů základní činnosti Poslanecké sněmovny a Senátu, soustřeďuje se zejména na legislativní proces. Je nutno upozornit, že diagramy se zaměřují na nejobvyklejší procedury. Vynechány jsou mimořádné procedury např. projednávání zákona v legislativní nouzi, zkrácené jednání o návrzích zákonů po dobu stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, zákonodárny proces k provedení rozhodnutí Rady bezpečnosti.

1.170 Politické skupiny v Evropském parlamentu

Studie, duben 2006, 38 str.

Autor: Marcela Bláhová

Práce poskytuje podrobný přehled o politických skupinách (frakcích) v Evropském parlamentu po volbách v roce 2004. Součástí popisu každé frakce je historie jejího vzniku a vztah k národním politickým stranám. Stěžejní částí práce je však ideové vymezení každé politické skupiny. Ideové vymezení je zkoumáno ze dvou hledisek. Prvním hlediskem je vztah frakce k evropské integraci, především k rozšiřování o nové země a prohlubování integrace. Druhým hlediskem zkoumání je ideové rozpětí mezi jednotlivými členskými stranami politické skupiny, resp. je zde zkoumán odlišný přístup politických stran v jednotlivých členských státech k významným politickým tématům.

1.168 Vznik a fungování ústavního zákona o střetu zájmů na Slovensku

studie, březen 2006, 13 str.

Autoři: Michal Hrušík, Jindřiška Sylllová

Práce je zaměřena na proces přijímání zákona o střetu zájmů na Slovensku. Smyslem této legislativní normy je zamezit veřejným činitelům zneužití svého postavení, jež může spočívat v kumulování neslučitelných funkcí nebo v nezákonném obohacování plynoucím ze své veřejné funkce. V práci jsou postupně analyzovány jednotlivé časové úseky, během kterých byly různé podoby předmětného zákona několikrát zamítnuty a posléze přijaty. Kromě samotného legislativního procesu tvorby zákona jsou rozebrány také postoje jednotlivých politických stran a jejich představitelů, dále několik novelizací, jejichž cílem bylo zefektivnit působení zákona v praxi, a nakonec samotný reálný dopad zákona – nakořli jsou dotčeny osoby ochotny jeho nařizení respektovat a zda příslušné kontrolní orgány mají dostatek ochoty k řešení sporných případů.

1.166 Poradní orgán vlády ve věci vládních návrhů zákonů*studie, leden 2006, 20 str.**Autor: Eva Medková*

V úvodu komparativní studie je stručně pojednáno o postavení vlády v legislativním procesu, o existenci orgánů, které plní při přípravě návrhů zákonů poradní či jiné funkce, o jejich formách i fungování. Těžiště studie spočívá v popisu takovýchto orgánů ve dvaceti evropských státech (Belgii, Dánsku, Estonsku, Finsku, Francii, Itálii, Litvě, Lotyšsku, Lucembursku, Německu, Nizozemsku, Polsku, Portugalsku, Rakousku, Řecku, Slovensku, Slovinsku, Španělsku, Švédsku a Velké Británii). Zatímco v některých zemích orgán tohoto typu vůbec neexistuje, v jiných plní i jiné funkce než je čistě poradenská činnost při přípravě vládních návrhů zákonů (role ve správním soudnictví, vlastní vypracování návrhu zákonů, agenda ministerstva apod.). Různé je i jeho složení (profesionálové, vysocí státní úředníci, vědci apod.).

1.165 Přerušování projevu poslance při rozpravě ve vybraných parlamentních komorách*informační podklad, prosinec 2005, 6 str.**Autor: Jindřiška Sylllová*

Právo na vystoupení poslance v parlamentní rozpravě je jednou z nejdůležitějších součástí mandátu poslance. Navazuje na základní parlamentní privilegium poslance „freedom of speech“. Z tohoto důvodu se přerušování vystoupení poslance v rozpravě zásadně nepřipouští, pokud poslanec dodržuje předem daná pravidla jednání. Předseda (předsedající) je osobou, která vykládá jednací řád, řídí jednání a volá poslance k pořádku, pokud se vyskytují nepořádky v komoře (včetně nepořádků při vystoupení poslance). V naprosté většině parlamentů není možno projev poslance, který neporušuje daná pravidla jednání, nijak přerušit (a to ani předsedajícím). Výjimku tvoří v části parlamentních komor procedurální návrhy a výzvy k pořádku (call to order). V rámci výzvy k pořádku se povoluje přerušování i v případě odchýlení se od bodu nebo opakování se. V několika parlamentních komorách je možné přerušování vystoupení se souhlasem poslance, který má projev. Právo poslance na nepřerušovaný projev v rozpravě je zneužíváno k parlamentním obstrukcím, které jsou po mnohá desetiletí (či v některých státech staletí) legitimní součástí parlamentního jednání. Název filibuster označuje obstrukci, užívanou menšinou vůči většině, pomocí níž se zdržuje přijetí rozhodnutí (je používáno zejména v Austrálii a Senátu USA). Obstrukce jsou považovány za část parlamentní demokracie. V některých státech je jim podrobnými předpisy zabraňováno (například stanovením hodiny, do které je možno večer jednat a hlasovat).

5.248 Právo na odpověď*komparativní studie, listopad 2005, 26 str.**Autoři: Eva Medková, Jindřiška Sylllová, Pavel Bartůšek*

Po stručném historickém exkurzu vývoje práva na odpověď se studie věnuje obecným teoretickým otázkám. Zmiňuje koncepci tohoto práva vyskytující se v právních úpravách jednotlivých zemí. Koncepci práva na odpověď dává do vztahu s koncepcí

cí ochrany osobnosti, kterou nabízí občanské právo. Pojednává i o úpravě, která byla doporučena pro členské státy Rady Evropy.

Těžiště studie spočívá v popisu jednotlivých právních úprav institutu práva na odpověď ve vybraných evropských státech. Struktura textu popisu jednotlivých úprav sleduje toto schéma: po vymezení pramenů práva je pozornost věnována obsahu samotného institutu a tomu, kdo je oprávněnou osobou. Dále je vymezen způsob, jakým se reaguje na žádost oprávněné osoby domáhající se svého práva, tzn. uveřejnění či odmítnutí odpovědi, a též je pojednáno o možnosti právní ochrany oprávněné osoby pro případ, že dojde k porušení práva. V některých případech jsou také stručně uvedeny instituty s právem na odpověď související.

1.163 K některým rozporům návrhu zákona o střetu zájmů (tisk č. 1056) s ústavním pořádkem*studie, listopad 2005, 14 str.**Autor: Jindřiška Sylllová*

Studie se zabývá rozбором některých diskutovaných ustanovení návrhu zákona o střetu zájmů (sněmovní tisk č. 1056).

Autorka studie dochází k závěru, že návrh zákona o střetu zájmů je psán bez zřetele na zásady ochrany základních práv, bez zřetele na základní zásady soudního nebo správního trestání, bez zřetele na dosavadní správní a soudní kodexy a možnosti jejich aplikace. Tento rys není způsoben špatným úmyslem předkladatele, ale tím, že jeden zákon má obsáhnout střet zájmů různých funkcí. Střet zájmů různých funkcí však musí být upraven rozdílným způsobem tak, aby zásah do jejich práv byl vždy minimální a zároveň úměrný odpovědnosti, kterou funkcionář má (a tím i veřejnému zájmu, o který jde).

Zatímco střet zájmů u členů Parlamentu je možno řešit zvláštním autonomním orgánem Parlamentu, je střet zájmů vedoucích úřadů třeba řešit zákonem o státní službě, střet zájmů soudců prostřednictvím trestního práva a střet zájmů běžných zastupitelů krajů a obcí pravidly pro kraje a obce, které by střet zájmů znemožnily zevnitř. Navržený zákon je souhrnný, a proto obsahuje řadu bodů, které jsou v rozporu s různými ustanoveními ústavního pořádku.

Autorka provokativně konstatuje, že Rady pro posuzování střetu zájmů mají rysy lidových soudů, nejsou nezávislé a zcela odporují zavedenému systému státních orgánů. Studie je pro srovnání doplněna o rozhodnutí Ústavního soudu Slovenské republiky a zákon č. 335/2005 Z. z. o prokazování původu majetku.

*Vztahuje se ke sněmovnímu tisku č. 1056 – IV. vol. období***1.162 Projednávání státního rozpočtu v parlamentech vybraných zemí Evropské unie***komparativní studie, říjen 2005,**Autoři: Michal Částek, Josef Palán*

Studie se věnuje postupu projednávání rozpočtu v parlamentech deseti vybraných zemí Evropské unie s parlamentní formou vlády. Cílem práce je zejména ukázat, zda mohou poslanci či jiné zainteresované subjekty předkládat ve sledovaných národ-

ních parlamentech pozměňovací návrhy k navrhovanému vládnímu rozpočtu (k výši jeho výdajů a příjmů, popř. ke změně jeho struktury) v jednotlivých fázích jeho projednávání. U států, u kterých se nám podařilo získat údaje, je v závěru uveden počet schválených pozměňovacích návrhů v závěrečném hlasování o státním rozpočtu a procentuální vyjádření podílu peněžního vyjádření schválených pozměňovacích návrhů poslanců na HDP dané země. Ze studie můžeme vysledovat, že „britsko-skandinávský model“ schvalování rozpočtu se opírá o silné pravomoci exekutivy. Poslanci tak disponují omezenými možnostmi pozměňovat vládní předlohy rozpočtu. Navíc poslanci koaličních stran plně respektují vládní návrh rozpočtu a během jeho projednávání v parlamentu již nepředkládají pozměňovací návrhy. Na druhé straně v zemích jako Belgie, Estonsko a Slovensko mají poslanci větší možnosti i vůli ovlivňovat výdajovou stránku rozpočtu při schvalování státního rozpočtu, o čemž svědčí i fakt, že při schvalování rozpočtu na rok 2005 v jednotlivých parlamentech se finanční vyjádření pozměňovacích návrhů podílelo více než jedním promile na jejich HDP. Ve většině sledovaných zemí mohou pozměňovací návrhy předkládat jak skupiny poslanců, politické strany či jednotliví poslanci. Pouze ve Švédsku může předkládat pozměňovací návrhy k vládnímu návrhu rozpočtu pouze skupina poslanců či politická strana, jednotliví poslanci pozměňovací návrhy podávat nemohou.

1.159 Podávání prohlášení o střetu zájmů

inf. studie, kořten 2005, 32 str.

Autoři: Eva Medková, Petr Kolář, Jindřiška Sylllová

V úvodní části tohoto informačního podkladu autoři poukazují na vývojovou linii, kterou sleduje vývoj právních úprav a podávání prohlášení o střetu zájmů. Stručně zmiňují důvody, které k zavedení tohoto institutu vedly. Zároveň konstatují, že dochází k neustálému rozšiřování počtu osob, které mají povinnost takové prohlášení podat.

Poté se autoři zaměřují na popis obecné charakteristiky jednotlivých trendů, které se v současných právních úpravách střetu zájmů dají vysledovat. Věnují se trendu britskému, francouzskému a nordickému. Kromě toho, že se zmiňují o existenci dvou typů prohlášení o střetu zájmů, jimiž jsou prohlášení o majetku a prohlášení o činnosti, poukazují zejména na různé důvody, pro které je prohlášení podáváno, na důvěrnost či naopak informace poskytnuté veřejnosti, nebo na to, zda je proces jejich podávání formalizován či nikoli.

Těžiště práce však spočívá v popisu stávajících právních úprav ve vybraných evropských státech. Situaci, která se vyskytuje v každém z nich, je věnována samostatná kapitola sledující toto základní schéma: u každého typu prohlášení (existují-li v daném státě oba typy) je taxativním či demonstrativním výčtem uveden okruh osob, které jsou povinny či oprávněny jej podat, dále se pojednává o jeho formálních a obsahových náležitostech, o orgánu, ke kterému se podává, a o lhůtách, v jakých je nutno tak učinit. V závěru je uvedeno, zda v dané zemi existuje orgán, který na podávání prohlášení dohlíží, a případně, zda lze porušení povinností spjatých s podáváním prohlášení sankcionovat. Pokud ano, jakým způsobem, za jakých okolností a kým.

1.157 Nejvyšší kontrolní instituce

inf. podklad, listopad-prosinec 2004, 13 str.

Autor: Michal Částek

Studie se věnuje komparaci postavení jednotlivých nejvyšších kontrolních institucí ve vybraných členských státech EU (Německo, Nizozemí, Finsko, Švédsko, Velká Británie, Polsko, Slovinsko, Portugalsko). V Evropské unii neexistuje jednotný model či systém vnější kontroly subjektů, které hospodaří s veřejnými prostředky. V jednotlivých členských státech Evropské unie disponují proto nejvyšší kontrolní instituce při kontrole veřejných či soukromoprávních subjektů různými pravomocemi.

Práce klade důraz na postup projednávání zpráv nejvyšších kontrolních institucí v orgánech národních parlamentů a na úlohu parlamentů, kterou hrají v procesu kontroly subjektů při jejich nakládání s veřejnými prostředky. Ve Finsku a ve Švédsku existuje tzv. „skandinávský model“, kontrolní instituce jsou úzce napojeny na jejich parlamenty, v Německu a v Nizozemsku mají kontrolní instituce postavení tzv. „kolegiálního úřadu“ a mohou dávat dotčným orgánům hospodařícím s veřejnými prostředky pouhá doporučení a v Portugalsku (Francii, Itálii, Španělsku) disponují členové Účetního dvora soudními pravomocemi. Postavení a pravomoci parlamentů a jejich orgánů při projednávání zpráv nejvyšších kontrolních institucí o hospodaření s veřejnými prostředky do značné míry souvisejí s postavením parlamentů v ústavněprávním systému daných zemí.

1.156 Otevření státem hrazených výdajů poslanců Velké Británie veřejnosti

inf. podklad, listopad 2004, 19 str.

Autor: Kamila Rychtářová

V roce 2000 byl ve Velké Británii přijat zákon o svobodě informací – Freedom Information Act 2000, FOI. Tento zákon určil úřadům dvě základní povinnosti. Za prvé mají všechny státní orgány od roku 2000 povinnost uveřejňovat své informační schéma, které zahrnuje informace, jež orgán uveřejňuje nebo má v úmyslu uveřejnit, způsob, jakým zamýšlí tyto informace uveřejnit a poplatek, který může být za informaci udělen. Za druhé má od 1. 1. 2005 každý občan právo na přístup k informacím, které drží státní orgány a které nespádají do kategorie výjimek. Úřad je po požádání povinen tyto informace poskytnout (pokud již nejsou uveřejněny). Dolní sněmovna britského parlamentu byla pod tlakem médií donucena ke zveřejnění přesných výdajů jednotlivých poslanců, které byly utraceny z položek, jež mohou poslanci vyčerpat v rámci stanoveného limitu svých náhrad. Rozhodla tak i přesto, že ještě neplatí právo na vyřízení individuálních žádostí občana (platné od r. 2005).

Následující text vysvětluje obsah jednotlivých zveřejňovaných položek, které mohou poslanci v rámci stanoveného limitu vyčerpat. Tabulka uveřejňuje výši výdajů, které každý poslanec Dolní sněmovny utratil z jednotlivých položek za rok – tedy od dubna 2003 do března 2004.

1.155 Administrativní a odborná podpora zahraniční a evropské politiky ve vybraných parlamentech EU (dolních komorách)

inf. podklad, květen 2004, 28 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Magdaléna Svobodová

Komparace shromažďuje údaje z organizace dolních komor parlamentů členských států EU. Organizace evropských záležitostí je ve většině parlamentů rozšířena. Evropskými záležitostmi se zabývají zejména příslušné (evropské) výbory. Ty se ve většině států soustřeďuje na evropskou politiku (vývoj integrace – tj. projednávání summitů a základních politických dokumentů). Ve většině parlamentů se výbor věnuje i předběžné kontrole dokumentů sekundární legislativy, ovšem s různou intenzitou. Některé výbory kontrolují všechny dokumenty se zákonnou relevancí, jiné se omezují na pár (3 až 10) dokumentů za rok. K těmto činnostem slouží většinou posílený sekretariát výboru nebo (ve státech, kde je práce intenzivnější) zvláštní odbor či oddělení, někde se uplatňuje podpora ze strany výzkumného centra (tzv. research) nebo dokumentačního oddělení. Specializovaný útvar má v některých případech zastoupení v Bruselu.

Výjimečně si kontrolují svoji část evropské legislativy věcné stálé výbory a zkontrolované dokumenty posílají evropskému výboru. Informační záležitosti týkající se EU a odbornou podporu evropské politiky poskytují ve většině komor tzv. research odbory (alternativa Parlamentního institutu). Kontrola slučitelnosti zákonů přicházejících od vlády se v evropských výborech neprovádí, je soustředěna do věcných výborů za asistence legislativních služeb, popř. jiných útvarů.

Zvláštní organizační útvar má Švédsko, kde je v rámci parlamentu Informační středisko EU pro veřejnost (jako jedno z hlavních informačních středisek v zemi). Poskytuje on-line e-mailové odpovědi na dotazy a kvalifikovanou pomoc občanům i u složitějších dotazů.

1.067 Pravidla týkající se registrace a deklarace finančních zájmů poslanců ve Velké Británii

inf. podklad + překlad zákona, červenec 1994, duben 2004, 28 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Překlad byl zhotoven v r. 1994 z dokumentů platných v tehdejší době. Do r. 2004 byly tyto dokumenty několikrát, ale pouze nepříliš podstatně novelizovány (zejména pokud se týká minima, které se nemusí registrovat). Změněn je také výbor, který registraci zájmů kontroluje – v současné době jde o výbor pro standardy a privilegia – Committee on Standards and Privileges). Systém registrování zájmů se nezměnil. Z tohoto důvodu je možno brát tuto práci jako dostatečný základ pro poučení ohledně britského systému registrování a deklarování zájmů. Na konci práce je doplněn výtah současné úpravy stížností na nesprávnosti registrování zájmů. Stížnost je jedinou možností, jak zjistit, zda poslanec registroval svůj zájem správně. Nesprávná registrace a deklarace zájmů má stejně jako všechny nepořádky ve sněmovně pouze sněmovní (nikoliv státní) sankce. Je stanoveno, že za porušení privilegií parlamentu, pohrdání parlamentem (tj. neúctu vůči parlamentu), za což se považuje i porušení jednacích pravidel, je možno poslance (kromě jiných disciplinárních trestů) i vyloučit.

1.153 Regulace a provádění televizního přenosu z jednání parlamentu

inf. podklad, únor 2004, 11 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Přístup novinářů do parlamentu signalizuje do značné míry otevřenost parlamentní demokracie ve státě. V posledních několika letech se vztah parlamentu k novinářům významně změnil. Tímto procesem se zabývá komparace více než dvacítky evropských a mimoevropských států.

Ve většině parlamentů je situace taková, že novinář nemůže plnit své povinnosti bez příslušné akreditace. V některých zemích se parlamentní zpravodajové sdružují a jejich organizace hraje významnou úlohu v proceduře udělování akreditací. V Rakousku a Itálii udílí tato organizace akreditaci sama. Ve Francii je vytvořen zvláštní výbor, složený ze zástupců novinářů a parlamentu, který zajišťuje akreditace.

Na rozdíl od pléna je přístup novinářů do výborů omezen. Jejich přítomnost je (pokud není jednání veřejné) možná, pouze jestliže jsou pozváni. Ve státech, kde je veřejné zasedání výboru, není ve většině zemí přístup omezen, často se provádí i přenos do vnitřního okruhu a prostřednictvím internetu.

V řadě zemí je omezen pohyb novinářů po budově sněmoven. Je zakázáno např. dělat rozhovory v určitých prostorách a novináři musí jít do vlastní kanceláře poslance. Druhým řešením je vyhrazení prostor, které jsou určeny k setkávání s novináři, popř. k přenosu rozhovorů s nimi.

Ve většině zemí existuje určitá forma televizních nebo rozhlasových přenosů z parlamentu. Pravidelné přenosy celých plenárních zasedání se praktikují ve většině států (většinou jsou prováděny přímo v parlamentu a použity pro uzavřený televizní okruh a internetový přenos). Tyto přenosy jsou zpracovávány parlamentním personálem (nebo najatou firmou) podle pevně stanovených pravidel, technicky jsou zajištěny ve většině států pohyblivými kamerami z pevných stanišť. Operátoři jsou umístěni mimo sál. Kvalita tohoto přenosu je velmi důležitá. Pokud má sloužit pro televizní společnost, musí jít a jde většinou o velmi kvalitní přenos, který je kontinuálně řízen z režie – soubor kamer je jednotlivě a stabilně z režie ovládán a jejich pohled se mění (tento přístup k přenosu má velká většina států). Některé státy mají automatické zařízení, jež zaměřuje pohled na poslance, který zrovna mluví do mikrofonu z místa (např. Slovinsko, autorka studie viděla toto zařízení v Senátu v Kazachstánu). Zejména v parlamentech, v nichž poslanci mluví z místa (což je velká část parlamentů), je nutno operativně měnit pohledy kamer (typicky Velká Británie, Portugalsko a další státy). Pro použití materiálů z parlamentu existují v řadě zemí pravidla, stanovená usnesením sněmovny nebo předsedou parlamentu, která brání jejich zneužití zejména za účelem ohrožení vážnosti parlamentu (tedy např. záběry z parlamentu se nesmí používat v montážích pro pořady určitého charakteru). V ostatních státech se přenáší výběr, pro který je buď použit materiál z interního okruhu, nebo je společně dovozeno poříditi vlastní přenos. Pro tento přenos jsou zařízena pevná místa pro kamery, někdy je však možno snímat i z galerie z jakéhokoli místa či přímo z pléna.

1.154 Platové poměry členů horních komor v evropských státech

inf. podklad, leden 2004, 9 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Platové poměry členů horních komor jednotlivých parlamentů se liší často podle toho, jaké má příslušná horní komora pravomoci, není to však bezpodmínečným pravidlem. Pokud jde o parlamenty s rovností funkcí komor (Belgie, Itálie, Rumunsko, Švýcarsko), je ohodnocení činnosti členů horní komory vždy shodné s poslanci. U ostatních horních komor je ohodnocení většinou nižší. Přesto v polském a francouzském parlamentu mají členové horní komory shodný plat jako poslanci, i když úloha horní komory je podstatně slabší. To je v Polsku vyrovnáno částečně tím, že plat senátorů (i poslanců), kteří mají jiné zaměstnání, se krátí. Plat je vždy zdaněn a platí se z něj sociální a důchodové pojištění.

Funkcionáři komory a jejích orgánů pobírají ve všech komorách funkční příplatky přiměřené základnímu platu (částečný násobek platu).

1.151 Veřejnost vyšetřovacích výborů parlamentů

inf. podklad, listopad 2003, 19 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Martin Kavěna

Ve státech, kde není vláda politicky odpovědná parlamentu (zejména v USA), mají všechny parlamentní výbory značné vyšetřovací pravomoci. Občas je také využíváno možnosti ustanovit zvláštní vyšetřovací výbor. V dalších anglosaských státech (např. v Kanadě a Spojeném království) je vláda politicky odpovědná přímo parlamentu. V těchto státech se častěji zřizují zvláštní vyšetřovací výbory, přesto mají i stálé výbory značné vyšetřovací pravomoci. Právní úprava států s kontinentální právní tradicí (např. Francie, Belgie, Německo) výslovně upravuje institut zvláštního parlamentního vyšetřovacího výboru, který disponuje podstatně širšími vyšetřovacími pravomocemi než ostatní výbory. Procedura v těchto výborech se často řídí procedurálními pravidly soudními. V obou právních tradicích lze konstatovat, že jednání parlamentních výborů při provádění vyšetřování je často zpřístupněné veřejnosti, zejména při výslechu svědků a provádění důkazů.

1.149 Ústní otázky v Dolní sněmovně Velké Británie

inf. podklad, červenec 2003, 5 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Martin Kavěna

Práce obsahuje podrobný popis kladení otázek v britské Dolní sněmovně. Ústavní a zvyková úprava ústních otázek (question time) má následující časové a obsahové zásady: Ústní otázky se podávají písemně úředníkům zvláštní kanceláře v Dolní sněmovně. Otázka musí respektovat ustálenou praxi týkající se formy. Nejdříve lze podat otázku deset jednacích dnů předtím než má být zodpovězena ministrem. Nejpозději lze podat otázku tři jednací dny před odpovědí. Tyto tři dny se považují za minimum času, jež je nutný pro přípravu odpovědi ministrem a jeho poradci. V případě naléhavé otázky, jež vyžaduje rychlé zodpovězení, podá poslanec otázku předsedovi sněmovny nejpозději před polednem v den, kdy požaduje její zodpovězení. Procedura pro předsedu vlády je shodná, ovšem zvykově se vyvinula jinak.

Předseda vlády odpovídá na otázky týkající se všech činností vlády. Děje se to tak, že jeden poslanec podá standardním způsobem ústní otázku, ve které se zeptá předsedy vlády, jaký je jeho pracovní program na daný den. Po zodpovězení této první formální otázky udělí předseda sněmovny slovo poslancům hlásícím se o podání doplňujících otázek. Tyto „doplňující“ otázky se podle zavedené praxe týkají čehokoliv. Předseda vlády tak musí odpovídat na široký okruh otázek, aniž by měl jakýkoli čas na přípravu odpovědi.

1.147 Statut poslance Evropského parlamentu

informační studie, červen 2003, 5 str.

Autor: Štěpán Pecháček

V úvodní části je stručně popsán vývoj Evropského parlamentu od meziparlamentního shromáždění do současné podoby jediné přímo volené instituce na úrovni EU. S tímto vývojem souvisí postavení individuálních členů tohoto sboru. V první fázi se jednalo o shromáždění zástupců parlamentů členských zemí tehdejších společenství. Šlo o tzv. výkon dvojího mandátu, což v současné době již není možné.

Reziduem existence EP jako meziparlamentního shromáždění je, že poslanci EP jsou placeni podle pravidel stanovených členským státem, ve kterém byli zvoleni. V odměňování poslanců EP dochází k výrazným disproporcím, např. poslanci zvolení v Itálii mají plat 9600 Euro měsíčně, zatímco poslanci zvolení ve Španělsku 2600Euro.

Evropský parlament se snaží snížit rozdíl mezi platy poslanců EP zaváděním systému náhrad a dalších náležitostí poslanců EP. Jako právní základ pro tyto iniciativy mu posloužil především čl. 190 (5) Smlouvy o založení ES: Evropský parlament stanoví postavení a obecné podmínky výkonu funkcí svých poslanců po obdržení stanoviska Komise a se souhlasem Rady, dosaženým kvalifikovanou většinou. Všechna pravidla a podmínky zdaňování poslanců vyžadují jednomyslnost Rady.

EP vyplácí jednotlivým poslancům ze společného rozpočtu několik druhů příspěvků: Příspěvek na ubytování a diety, cestovní náhrady, příspěvek na všeobecné výdaje, příspěvek na asistenta.

V závěru autor konstatuje, že pro postavení Evropského parlamentu je charakteristické, že úprava statutu poslance a stanovení rozsahu jeho imunit není součástí samosprávné působnosti EP, ale na základě jeho iniciativy podléhá spolurozhodovací proceduře s Radou. Jde o dlouhodobý problém, vyplývající z postavení EP v rámci institucí EU, které jsou konstruovány jako instituce mezinárodní organizace exekutivního charakteru. EP není výhradním zákonodárcem, z tohoto důvodu není plně samosprávný v oblastech, které přesahují jeho kompetence. Odměňování poslanců, náhrady a rozsah imunity tyto kompetence přesahují.

1.145 Úprava výkonu mandátu za člena vlády (problematika klouzavého mandátu)

informační studie, říjen 1996, květen 2003, 7 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Štěpán Pecháček

V parlamentních systémech, které vznikly na základě parlamentního systému anglického, se hovoří o tzv. vládě parlamentu. Tento systém je dodnes charakterizován

kooperací mezi zákonodárným sborem a vládou, která je na důvěře zákonodárného sboru závislá. Úzké propojení mezi zákonodárným sborem bylo vytvořeno v Anglii ve formě kabinetu (vlády), jakožto výboru zákonodárného sboru. Tento krok souvisí s historickým procesem odebrání pravomocí panovníkovi parlamentem, coby suverénním sborem sui generis. S tím zároveň vznikla povinnost současného členství v kabinetu a v zákonodárném sboru.

Ostatní západoevropské parlamentní systémy (zejména Belgie, Nizozemí, Švédsko, Dánsko jako monarchie, Itálie jako republika) se v pojetí propojení exekutivy a legislativy částečně liší. Jak u konstitučních monarchií, tak u republikánských systémů se parlament historicky vytvářel především jako sbor s přenesenou suverenitou – jako sbor zástupců lidu, který měl za úkol kontrolovat výkon pravomocí panovníka. Proto došlo k oddělení exekutivy jako domény panovníka a legislativy jako domény parlamentu. Toto striktní dělení přetrvává u prezidentských systémů. Odlišnost však nespočívá v menší kooperaci mezi vládou a parlamentem, ale v rozdílné praxi parlamentního systému ve vícestranickém politickém uspořádání. V kontinentálních státech je kooperace zajišťována prostřednictvím vytváření koaličních vlád. Nutnost sestavování koaličních vlád vyplývá povětšinou z existence poměrného volebního systému, který vedl k dominanci politických stran v politickém systému. Ústavní systém je sice formálně založen na klasickém oddělení mocí, ovšem prostřednictvím politických stran dochází k propojení exekutivy a legislativy. Kooperační charakter vládnutí (parlament spolupracuje s vládou) se tímto systémem dále posiluje.

Neslučitelnost mezi členstvím v parlamentu a ve vládě je v tomto smyslu systémovou chybou. Účel neslučitelnosti neplní hlavní záměr, kterým je (v prezidentském systému) oddělení na sobě nezávisle vzniklých mocí. Stejný účel plní neslučitelnost např. mezi mocí zákonodárnou a soudní. V systému parlamentní demokracie je funkčnost vztahu exekutivy a legislativy závislá na funkčnosti politických stran. Personální provázanost jednotlivých stupňů, na kterých dochází k rozhodování, je proto žádoucí. Napomáhá totiž udržet konzistentnost rozhodování strany. Z tohoto důvodu má neslučitelnost zavedená v některých parlamentních demokraciích (viz dále; na tomto místě je třeba poznamenat, že Francie má poloprezidentský systém) nikoliv systémové, ale pouze praktické cíle. Těmito cíli je zejména udržení politické rovnováhy pro případ, že se ministr nemůže zúčastnit jednání parlamentu, a také pro případ účasti v orgánech parlamentu (výborech). Druhým cílem je dosažení určitého vnějšího (mediálního) rozlišení mezi vládou a parlamentem, což však nemá podstatný význam pro systém spolupráce vládní většiny v parlamentu a vlády.

1.038 Otázky a interpelace v parlamentní proceduře

inf. podklad, červen 1993, leden 1996, leden 1997, duben 2003, 28 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Významné jsou tři procedurální aspekty otázek: kolik času je vyhrazeno vládě k odpovídání otázek, zda mohou tázající se poslanci klást doplňující otázky a jaké jsou podmínky, za nichž je možno otevřít rozpravu k otázce.

Pokud jde o čas, po který se může věnovat vláda zodpovídání ústních otázek, ten se v jednotlivých zemích liší. V několika zemích (např. v Kanadě, Lichtenštejnsku,

Velké Británii) mohou být otázky zodpovídány v den, kdy byly položeny. V řadě zemí je určena lhůta, během níž musí vláda odpovědět na ústní otázky. Tato lhůta je od dvou dnů (Velká Británie) do několika měsíců. Lhůta pro odpovědi na písemné otázky se liší podobně, a to od tří dnů (Irsko) do 30 dnů (Finsko, Francie). Pokud je upravena možnost poslanců klást ústní otázky, je většinou upravena i možnost položení doplňující otázky po ministrově odpovědi. Jde o přirozený doplněk ústní otázky. Doplňující otázky mohou být využity zejména v tom případě, kdy poslanec není spokojen s odpovědí ministra nebo kdy považuje za nutné, aby odpověď byla doplněna o vysvětlení. V některých parlamentech je místo doplňujících otázek pouze právo tázajícího poslance na repliku, což významně zlepšuje postavení tázajícího poslance.

V některých státech je question time nejvýznamnějším prostředkem PR parlamentu, v některých dokonce významně přispívá k medializaci vládní politiky, popularizaci ministrů a jejich politických postojů. Question time je ve většině států živě přenášen televizním vysíláním, otázky jsou často iniciovány novináři, což jim zajišťuje rychlý přístup do médií. Důležité pro medializaci question time je doba, v níž se koná. Jako nevhodnější se ukazuje časné odpoledne, aby byl dostatek času na zpracování informace do večerních zpráv a do zítřejšího vydání novin.

V nových demokraciích (střední a východní Evropa) není question time prozatím dostatečně využíván. Pokusy opozičních stran o medializaci question time ztroskotávají zejména na společném rysu většiny východoevropských parlamentů, kterým je všeobecné podceňování mediálních možností parlamentních jednání. Menší roli hraje poněkud kabinetní způsob vládní politiky v postkomunistických státech.

1.144 Způsob projednávání peticí a podání občanů v parlamentech Francie, Německa, Polska, Rakouska a Slovenska

informační studie, březen 2003, 25 str.

1.141 Organizace a činnost tiskových středisek parlamentů v některých evropských státech

informační studie, listopad 2002, 13 str.

1.140 Výbory pro evropskou integraci

inf. podklad, říjen 2002, 11 str.

1.137 Převod současného programu Sněmovny na permanentní schůzi pléna

informační studie, srpen 2002, 8 str.

1.136 Určení doby hlasování v parlamentních komorách

informační studie, červenec 2002, 8 str.

1.041 Zásady úpravy poslanecké imunity

inf. podklad, červenec 1993, červenec 2002, 11 str.

1.025 Organizace jednání a příprava programu parlamentu*inf. studie, prosinec 1992, 10 str., aktualizace červenec 2002, 22 str.***1.044 Výzkumná a informační střediska v zahraničních parlamentech***inf. podklad, březen 1993, aktualizace březen 2002, 13 str.***1.077 Parlament a výjimečný stav***inf. studie, leden 1995, aktualizace 2002, 12 str.***1.134 Zákon o postavení poslanců v Maďarsku***informační studie, prosinec 2001, 12 str.***1.080 Úloha národních parlamentů v legislativním procesu EU***inf. podklad, prosinec 2001, 76 str.***1.132 „Evropské“ články ústav členských států EU***informační studie, březen 2001, 6 str.***1.130 Regulace médií v parlamentech***informační studie, únor 2001, 7 str.***1.021 Způsoby přijímání ústavních změn v některých evropských státech***inf. podklad, listopad 1992, listopad 2000, 4 str.***1.078 Zabezpečení poslanců po skončení mandátu***inf. studie, březen 1995, listopad 2000, 10 str.***1.128 Neslučitelnost funkcí a střet zájmů v právním řádu ČR***informační studie, říjen 2000, 8 str.***1.127 Vztah státní služby a parlamentní administrativy***informační studie, říjen 2000, 5 str.***5.161 Etické poslanecké kodexy***inf. podklad, červenec 2000, 7 str.***1.026 Legislativní funkce ve dvoukomorových parlamentech***inf. podklad, prosinec 1992, prosinec 1999, 11 str.***1.113 Platy poslanců ve vybraných zemích***inf. podklad, červen 1998, 20 str.***1.101 Zajištění bezpečnosti parlamentu a poslanců***inf. studie, únor 1997, 11 str.***1.100 Povinnost poslanců účastnit se práce sněmovny***inf. studie, listopad 1996, 11 str.***3.018 Kontrola branných sil parlamenty***inf. studie, červenec 1996, 6 str.***1.098 Vyslovení nedůvěry vládě v parlamentu***inf. studie, červenec 1996, 11 str.***1.089 Informační a organizační zajištění poslaneckých klubů parlamentů***inf. studie, prosinec 1995, 9 str.***1.075 Kontrola britského parlamentu v oblasti komunitárního práva***inf. studie, leden 1995, aktualizace červenec 2003, 13 str.***1.076 Petiční právo občanů vůči parlamentu v ČR a vybraných zemích***inf. studie, prosinec 1994, 15 str. + příl.***1.071 Posouzení zákonů o občanství v pobaltských státech***inf. studie, říjen 1994, 16 str.***1.069 Právo parlamentních výborů a poslanců na informace (v zemích s parlamentní formou vlády)***inf. studie, září 1994, 5 str.***1.066 Zákon o neslučitelnosti zájmů v Rakousku***překlad zákona, červenec 1994, 6 str.***1.063 Postavení pracovníků poslaneckých klubů parlamentů***inf. studie, květen 1994, 6 str.***1.045 Projednávání rozpočtu v parlamentech***inf. studie, srpen 1993, 10 str.***1.046 Projednávání rozpočtu v Kongresu USA***inf. podklad, červenec 1993, 5 str.***1.037 Politická struktura parlamentů, jejich zahraničních a bezpečnostních výborů a parlamentních delegací některých evropských zemí***inf. studie, červen 1993, 18 str.***1.043 Způsob obsazování předsedů výborů parlamentu***inf. podklad, duben 1993, 3 str.*

1.032 Úprava střetu funkce poslance s jinou činností*souhrn materiálů, březen 1993***1.031 Politické složení parlamentu v první republice***inf. podklad, březen 1993, 4 str. + příl.***1.030 Legislativní proces (Fáze zákonodárného procesu, počet čtení, vyhlášení zákona, veta)***inf. studie, únor 1993, 17 str.***1.029 Úloha parlamentních výborů v legislativním procesu***inf. podklad, prosinec 1992, 10 str.***1.028 Rozprava ve sněmovně***inf. podklad, prosinec 1992, 10 str.***1.027 Možnosti rozpuštění parlamentu***inf. podklad, prosinec 1992, 4 str.***1.024 Jednací řád a rozpočet parlamentu***inf. studie, prosinec 1992, 6 str.***1.023 Struktura řídicího orgánu a výborů ve vybraných parlamentech světa***inf. podklad, listopad 1992, 11 str.***1.020 Druhé komory a Horní sněmovna***inf. podklad, září 1992, 15 str.***1.018 Typy druhých komor a jejich postavení v evropských parlamentech***inf. podklad, září 1992, 3 str.***1.016 Mezinárodně právní aspekty státoprávní krize v ČSFR***inf. studie, červen 1992, 6 str.***1.010 Právní status poslance parlamentu***inf. podklad, březen 1992, 35 str.***1.001 Mechanismus hlasování v demokratických parlamentech***inf. studie, červenec 1991, 13 str.***c) volby a referenda****1.178 Referenda ve vybraných zemích***Studie, říjen 2006, 28 str.**Autor: Petra Bartáková*

Práce předkládá přehled referend a lidových iniciativ ve vybraných státech Evropské unie (Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Rakousko, Slovensko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie), ve Švýcarsku a v USA. Práce se primárně zabývá konkrétními případy referend a jejich závazností na národní, regionální a místní úrovni v jednotlivých výše jmenovaných státech. Okrajově je v práci shrnuta problematika referenda ve vztahu k Evropské unii a historie problematiky referenda ve vztahu k České republice.

1.171 Italský volební systém*Studie, červen 2006, 7 str.**Autor: Petra Bartáková*

Práce je zaměřena na popis volebního systému Italské republiky. V roce 1993 došlo v Itálii ke změně volebního systému z čistě poměrného na kombinovaný (s převahou většinových prvků). Tato změna měla po 50ti letech nestabilních vlád a silné korupci přinést změnu v podobě stabilních vládních koalic. Změna z roku 1993 sice vedla ke změně v chování politických stran a k vytváření ideově vymezených předvolebních politických aliancí, ale stabilita vlád nebyla, i s ohledem na další faktory, výrazně posílena. Na konci roku 2005 prosadila tehdejší vládní koalice změnu volebního zákona, která spočívala v návratu k poměrnému systému. Výraznou změnou je zavedení tzv. mandátového bonusu, který zaručuje vítěznému seskupení většinu mandátů. Práce přináší detailní popis volebního systému a nastiňuje některé problémy, které mohou, s ohledem na existenci mandátového bonusu, nastat.

1.160 Vliv preferenčního hlasování na charakter volebního systému*inf. studie, červen 2005, 8 str.**Autor: Štěpán Pecháček*

Autor v této studii nejprve teoreticky vymezuje preferenční hlasování a jeho vliv na volební systém. Preferenční hlasování je možné pouze v případě vázané (otevřené) kandidátní listiny. Dále jsou zde popsány změny právního rámce, ke kterým došlo v českém volebním právu od roku 1990. Autor dochází k závěru, že od roku 1990 se zvyšuje možnost individuálního kandidáta posunout se díky preferenčním hlasům na volitelné místo.

Autor upozorňuje na to, že volební systém do Poslanecké sněmovny v sobě v současné době obsahuje neřešený problém, kterým je relace mezi velikostí a množstvím volebních obvodů. Konkrétně tento nepoměr popisuje na příkladu Karlovarského a Moravskoslezského volebního kraje. Nepoměr v počtu volených poslanců vede k tomu, že samotná velikost volebního kraje (počet přidělovaných mandátů) zvyšuje většinový efekt volebního systému.

Tento efekt by byl, podle názoru autora a podle dokládáných názorů odborníků na volební systémy, dále zvýšen v případě zvětšení počtu preferenčních hlasů, které by mohli voliči využít v rámci kandidátní listiny, a při snížení počtu preferenčních hlasů nutných k posunu na volitelné místo.

Autor také upozorňuje na skutečnost, že v zastoupení poměrného volebního zastoupení, který predikuje existenci koaličních vlád, jsou kladeny vysoké nároky na soudržnost zastoupení strany v zastupitelském sboru. Pořadím na kandidátní listině strana voličům naznačuje, do jaké míry usuzuje, že daný kandidát bude schopen a ochoten plnit její program.

Závěrem autor konstatuje, že zvětšení počtu preferenčních hlasů a snížení počtu hlasů nutných k získání volitelného místa by za současného ponechání ostatních parametrů volebního systému vedlo k posílení většinového efektu v některých volebních krajích. Byla by posílena síla hlasu voliče v menším volebním obvodu. Ústava přitom garantuje rovnost hlasů všech voličů a používání poměrného volebního systému pro volby do Poslanecké sněmovny. Autor proto navrhuje spíše diferencovaný přístup, kdy by se počet preferenčních hlasů a hranice nutná k posunu na kandidátní listině vázaly na velikost volebního obvodu.

1.158 Referenda o Smlouvě o Ústavě pro Evropu ve vybraných zemích EU

inf. podklad, březen 2005, 8 str.

Autoři: Martin Kusák, Radka Konderlová

Práce je rozdělena do jednotlivých dílčích analýz všelidového hlasování k „Evropské ústavě“ v členských státech Evropské unie, kde se tato hlasování konala, popřípadě se budou konat. Jde tedy o Španělsko, Francii, Nizozemsko, Lucembursko a jako poslední Portugalsko, kde je referendum o „Evropské ústavě“ naplánováno.

Jde o analýzu, která se snaží toto téma přiblížit takovým způsobem, který by byl srozumitelný širší laické veřejnosti, která nemá hlubší znalosti týkající se této problematiky.

V jednotlivých rozborech se autoři zaměřili na obecnou právní úpravu referenda ve výše zmíněných členských státech a charakterizovali nutné změny, kterými musely v některých případech projít národní ústavy s cílem umožnit uspořádání referenda, jehož předmětem je mezinárodní smlouva tak širokého rozsahu. Svou ústavu musely revidovat Francie a Portugalsko.

Práce rozebírají průběh kampaní, které ve většině případů vyjadřují spíše postoje významných politických stran, než poskytují občanům neutrální informace o otázkách „Evropské ústavy“. Autoři se nejdříve zaměřují na obecnou charakteristiku těchto kampaní a následně na charakteristiku z pohledu jednotlivých politických stran, resp. z pohledu různých stran politického spektra (levice, pravice, extrémní strany...).

V každé dílčí analýze nalezneme jednotlivé argumenty, kterými je „Evropská ústava“ obhajována nebo kritizována a dále také shrnutí hlavních důvodů, které vedly k odmítnutí či přijetí Smlouvy o Ústavě pro Evropu.

1.146 Volební právo a korespondenční volba

informační studie, červen 2003, 12 str.

Autor: Štěpán Pecháček

V první části práce se autor věnuje analýze charakteru volebního práva. Konstatuje, že volební právo má subjektivní a objektivní obsah. Subjektivně (z pohledu občana) jde o nástroj pro vyjádření názoru, politického přesvědčení.

Toto právo však není absolutním právem jedince, ale je regulováno za účelem zajištění objektivního účelu jeho existence, kterým je obsazení veřejných funkcí.

Dále autor rozebírá podstatu základních ústavních principů volebního práva – tajnost, přímost, rovnost a všeobecnost. Konstatuje, že tyto principy je třeba dát do souvislosti s volební procedurou. Volební procedura by měla vytvářet maximální prostor pro využití volebního práva. Jako základní problém, který musí zákonodárci řešit, autor identifikuje tradiční spojování volby s místem a časem. Stát je garantem procedury, není však garantem práva jako takového, je nástrojem ochrany práva. Na volební právo je v souladu s rozvojem lidských práv třeba pohlížet jako na právo jednotlivce, který s ním může volně nakládat. Stát vytváří institucionální rámec, který zaručí, že bude toto právo moci využívat a že nebude při jeho výkonu omežován. Stát proto musí volit takové formy organizace voleb, aby mohl ručit za jejich regulérní průběh a mohl zajistit správnost volebních výsledků.

V další části studie se autor věnuje popisu prostředků, pomocí kterých jsou tyto principy uskutečňovány v různých volebních systémech. Základním nástrojem rozpojení vztahů mezi volebním právem, časem a prostorem je korespondenční volba. Konstatuje, že korespondenční volba je využívána ve dvojím režimu – pro volbu ze zahraničí nebo pro volbu v rámci státu. Z formálně právního hlediska musí být vyřešena otázka, zda volič při vzdálené volbě vykoná volbu sám. Řešení této problematiky je proto v materiálu předmětem komparace v různých zemích.

1.142 Úprava referenda o přistoupení k EU

informační studie, prosinec 2002, 20 str.

1.148 Zabezpečení nejvyšších státních činitelů po skončení výkonu funkce

informační studie, říjen 2002, 5 str.

1.125 Volební systémy vybraných evropských zemí

informační studie, únor 2000, 20 str.

1.123 Systém komunálních voleb v Holandsku

překlad, srpen 1999, 23 str.

1.110 Konzultativní typ referenda a jeho využití v praxi některých států

inf. studie, duben 1998, 9 str.

1.103 Referendum v evropských státech

inf. studie, květen 1997, 5 str.

1.102 Podmínka bezúhonnosti a pasivní volební právo*inf. studie, březen 1997, 8 str.***1.093 Maďarský zákon o referendu***překlad, leden 1996, 10 str.***1.081 Financování volební kampaně***inf. studie, červen 1995, 19 str.***1.074 Volební zákon do Spolkového sněmu (SRN)***překlad, prosinec 1994, 39 str.***1.068 Přístup ke sdělovacím prostředkům ve volební kampani***inf. studie, srpen 1994, 7 str.***1.062 Většinový volební systém v parlamentních volbách v různých státech***inf. studie, březen 1994, 10 str.***1.012 Volební právo v USA***inf. studie, březen 1992, 9 str.***1.003 Právní regulace volební kampaně***inf. podklad, prosinec 1991, 5 str.***d) politické strany****1.170 Politické skupiny v Evropském parlamentu***Studie, duben 2006, 38 str.**Autor: Marcela Bláhová*

Práce poskytuje podrobný přehled o politických skupinách (frakcích) v Evropském parlamentu po volbách v roce 2004. Součástí popisu každé frakce je historie jejího vzniku a vztah k národním politickým stranám. Stěžejní částí práce je však ideové vymezení každé politické skupiny. Ideové vymezení je zkoumáno ze dvou hledisek. Prvním hlediskem je vztah frakce k evropské integraci, především k rozšiřování o nové země a prohlubování integrace. Druhým hlediskem zkoumání je ideové rozpětí mezi jednotlivými členskými stranami politické skupiny, resp. je zde zkoumán odlišný přístup politických stran v jednotlivých členských státech k významným politickým tématům.

1.152 Postavení žen v parlamentních stranách*inf. podklad, únor 2004, 34 str.**Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová*

Rozsáhlá práce se zabývá jak státními, tak stranickými nástroji, které usilují o zvý-

šení zastoupení žen ve státních orgánech. V posledních dvaceti letech se ve většině zemí projevovala zřejmá neochota zavádět do právních předpisů jakékoli kvóty na základě pohlaví. Avšak způsobů překonání tohoto problému je dostatek. Hlavním z nich je spolehnout se na rozhodnutí politických stran odpovědných za sestavení seznamů (existují-li seznamy) nebo nominování kandidátů, bez čehož je velmi obtížné postavit kandidáta do voleb a mít reálnou šanci, aby byl zvolen. Je tedy na politických stranách, aby navrhly listiny nebo nominovaly kandidáty s přihlednutím k zásadě rovnoměrného zastoupení žen a mužů, ať již ve striktním nebo přibližném smyslu. Kvóty jsou selektivně užívány v některých členských státech EU a jsou považovány za dočasná opatření jako náhrada za nerovné zastoupení žen ve veřejném životě.

Politické strany hrají v účasti žen na politickém životě zásadní úlohu, protože nomínují kandidáty na volené funkce. Politické strany a jejich členové mohou ovlivnit rovnoměrnou účast žen a mužů v politickém rozhodování několikerým způsobem. K jiným faktorům, které mohou ovlivnit politické strany a zvýšit šance žen ucházet se o politickou funkci, patří: 1) existence silných organizací žen upozorňujících v příslušné zemi na postavení a problémy žen; 2) existence sekcí/organizací žen v politické straně. Tyto faktory často přiměly politické strany k přijetí, ať již formálně či neformálně, systému prosazujícího vyvážené zastoupení žen a mužů a v některých případech i přijetí systému kvót. Postupně převzaly formální kvóty nebo neformální dohody i politické strany v jiných státech s cílem zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů na svých kandidátních listinách. Některé politické strany používají systém kvót jen při místních volbách a/nebo při výstavbě vnitřních struktur strany. Skandinávské země byly první státy v rámci EU, v nichž bylo dosaženo velkého zastoupení žen v parlamentech. Rozhodující byla posilující role nezávislých skupin žen uvnitř politických stran. Politické strany mohou přijímat, kromě formálních či neformálních kvót, různá opatření k podpoře ženské politické reprezentace jako např. opatření organizační, výcviková nebo logistická. Organizační opatření zahrnují zakládání ženských sekcí v rámci politické strany.

1.050 Inkompatibilita a střet výkonu mandátu poslance parlamentu a dalších funkcí a činností*inf. studie, listopad 1993, říjen 2001, 15 str.***1.126 Vznik Křesťanskodemokratické unie po roce 1945***informační studie, duben 2000, 9 str.***1.120 Vliv změny volebního systému na systém politických stran***inf. studie, červen 1999, 18 str.***1.112 Parlamentní frakce britské Labouristické strany – jednací řád (červenec 1997)***překlad, červen 1998, 22 str.*

1.109 Financování politických stran ve vybraných státech*inf. podklad, prosinec 1997, 36 str.***1.082 Liberální politické strany***inf. podklad, červen 1995, 7 str.***1.059 Výzkumná služba Kongresu***inf. podklad, únor 1994, 12 str.***1.057 Konzervativní politické strany***inf. studie, leden 1994, 11 str.***1.054 Politické strany a koalice***inf. studie, prosinec 1993, 8 str.***1.056 Zákon o jednacím řádu rakouské Národní rady***překlad, listopad 1993, 100 str.***1.050 Inkompatibilita a střet výkonu mandátu poslance parlamentu a dalších funkcí a činností***inf. studie, listopad 1993, 15 str.***1.033 Právní regulace politických stran a základy jejich financování***inf. podklad, duben 1993, 11 str.***1.015 Problémy uspořádání státu ve volebních programech polit. stran***inf. studie, červen 1992, 14 str.***1.013 Financování klubů politických stran /Praxe Německa a Rakouska/***inf. podklad, duben 1992, 3 str.***e) lidská práva****1.169 Rozsudky soudu USA ve věci utajování totožnosti vězňů obviněných z teroristické činnosti zadržovaných na americké vojenské základně Guantanamo***inf. podklad, leden 2006, 13 str.**Autoři: Michal Hrušík, Jindřiška Sylllová*

Práce pojednává o soudním procesu mezi zpravodajskou agenturou Associated Press (AP) a Ministerstvem obrany USA (dále jen DoD). Předmětem sporu se stalo utajování totožnosti vězňů obviněných z teroristické činnosti zadržovaných na americké vojenské základně Guantanamo na Kubě. AP si od DoD vyžádalo poskytnutí seznamu všech zadržovaných osob a odvolalo se na Zákon o svobodném přístupu k informacím (FOIA). DoD žádosti vyhovělo, avšak nedostatečně, přičemž žadatelé

poskytlo jenom nekompletní materiály, ve kterých chyběly zásadní informace vedoucí k identifikaci zadržovaných. AP tak na DoD podalo žalobu, cílem které bylo přinutit odpůrce ke zveřejnění kompletních předmětných dokumentů. Strana odpůrce ve své strategii nevyužila očekávaných argumentů týkajících se národní bezpečnosti, nýbrž se odvolávala na údajný zájem vězňů na zachování jejich soukromí. Práce postupně rozebírá tři fáze soudního řízení, v průběhu kterých se soud zabýval kauzami počínaje metodou zjišťování názorů zadržovaných až po nepodložené tvrzení odpůrce, že rodiny a blízké osoby vězňů si jakékoliv odhalení jejich totožnosti nepřejí. Soud ve věci vyhověl navrhovateli (agentuře AP) v plném rozsahu a veškerá odvolání odpůrce zamítl.

5.252 Právní úprava zákazu propagace komunismu a nacismu v Německu, Rakousku a v postkomunistických státech Evropy*inf. podklad, leden 2006, 13 str.**Autoři: Martin Kavěna*

Materiál poskytuje podrobný srovnávací přehled právní úpravy zákazu propagace komunismu a nacismu ve vybraných státech. Uvedené právní úpravy obsahují tento zákaz v odlišném rozsahu – jako obecný zákaz podněcování k nenávisti vůči skupině osob (Estonsko, Litva, Polsko, Ruská federace), zákaz veřejného užívání některých symbolů (Lotyšsko, Maďarsko, Německo, Rakousko, Rumunsko, Ruská federace), zákaz veřejné propagace nacistických nebo jiných totalitních režimů (Polsko) nebo jako zákaz některých politických stran a organizací (Německo, Polsko, Rakousko, Rumunsko).

5.166 Právní úprava vyvlastnění ve vybraných státech*inf. podklad, leden 2006, 32 str.**Autoři: Robert Vyklický, Martin Kavěna*

Studie obsahuje právní a ústavní úpravu řady států, které mají různě vyvinuté systémy vyvlastnění, a rozdílné jsou také prameny, ze kterých bylo možno čerpat. Zatímco u některých států jsou k dispozici pouze zákony, v jiných byla analyzována i literatura shrnující dosavadní judikaturu, která je pro pojetí vyvlastnění nejdůležitější (Německo, Rakousko). Na zpracování judikatury se postupně v Parlamentním institutu pracuje, práce bude doplňována tak, jak je k dispozici další odborná literatura (což platí zejména pro úpravu francouzskou).

5.254 Modely integrace imigrantů ve vybraných zemích*komparativní studie, leden 2006, 11 str.**Autor: Naďa Závodníková*

Studie pojednává o problematice integrace imigrace, jež je dnes chápána jako způsob koexistence cizinců v rámci určité společnosti, aniž by tito cizinci byli nuceni žít se svých původních zvyků a chování. K dosažení tohoto cíle jsou používány různé modely odrážející specifické historické zkušenosti jednotlivých zemí. V zásadě však dominuje model multikulturní společnosti u států s koloniální minulostí, jenž předpokládá uchování národní a kulturní rozlišnosti občanů v rámci mantinelů vyty-

čených státem, a model individuálního občanského principu založený na ztotožnění se s principy a hodnotami daného státu – jedná se tak ve své podstatě o internalizaci kulturních hodnot společnosti.

Hlavní část práce se zabývá příklady konkrétních zemí (Nizozemsko, Spolková republika Německo, Francie, Spojené království Velké Británie a Severního Irsku a Spojených států amerických), a to jak z hlediska historické zkušenosti, jež k přijetí určitého modelu vedla, tak z hlediska souvislostí, které vyústily k modifikaci stávajících pravidel migrační politiky, případně až k přehodnocení této politiky a přechodu na jiný model. K jednotlivým zemím jsou následně dodány přehledy a stručné výťahy ze zákonů, které byly v souvislosti s aktuálním vývojem v oblasti přistěhovalectví přijaty.

5.248 Právo na odpověď

komparativní studie, listopad 2005, 26 str.

Autoři: Eva Medková, Jindřiška Sylllová, Pavel Bartůšek

Po stručném historickém exkurzu vývoje práva na odpověď se studie věnuje obecným teoretickým otázkám. Zmiňuje se o různých koncepcích tohoto práva, které se v jednotlivých právních úpravách vyskytují, a vyjadřuje se i k jeho vztahu k ochraně, kterou nabízí občanské právo. Pojednává i o úpravě, která byla doporučena pro členské státy Rady Evropy.

Těžiště studie spočívá v popisu jednotlivých právních úprav institutu práva na odpověď ve vybraných evropských státech. Struktura textu popisu jednotlivých úprav sleduje toto schéma: po vymezení pramenů práva je pozornost věnována obsahu samotného institutu a tomu, kdo je oprávněnou osobou. Dále je vymezen způsob, jakým se reaguje na žádost oprávněné osoby domáhající se svého práva, tzn. uveřejnění či odmítnutí odpovědi, a též je pojednáno o možnosti právní ochrany oprávněné osoby pro případ, že dojde k porušení práva. V některých případech jsou také stručně uvedeny instituty s právem na odpověď související.

1.163 K některým rozporům návrhu zákona o střetu zájmů (tisk č. 1056) s ústavním pořádkem

studie, listopad 2005, 14 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Studie se zabývá rozбором některých diskutovaných ustanovení návrhu zákona o střetu zájmů (sněmovní tisk č. 1056).

Autorka studie dochází k závěru, že návrh zákona o střetu zájmů je psán bez zřetele na zásady ochrany základních práv, bez zřetele na základní zásady soudního nebo správního trestání, bez zřetele na dosavadní správní a soudní kodexy a možnosti jejich aplikace. Tento rys není způsoben špatným úmyslem předkladatele, ale tím, že jeden zákon má obsáhnout střet zájmů různých funkciónářů. Střet zájmů různých funkciónářů však musí být upraven rozdílným způsobem tak, aby zásah do jejich práv byl vždy minimální a zároveň úměrný odpovědnosti, kterou funkciónář má (a tím i veřejnému zájmu, o který jde).

Zatímco střet zájmů u členů Parlamentu je možno řešit zvláštním autonomním

orgánem Parlamentu, je střet zájmů vedoucích úřadů třeba řešit zákonem o státní službě, střet zájmů soudců prostřednictvím trestního práva a střet zájmů běžných zastupitelů krajů a obcí pravidly pro kraje a obce, které by střet zájmů znemožnily zevnitř. Navržený zákon je souhrnný, a proto obsahuje řadu bodů, které jsou v rozporu s různými ustanoveními ústavního pořádku.

Autorka provokativně konstatuje, že Rady pro posuzování střetu zájmů mají rysy lidových soudů, nejsou nezávislé a zcela odporují zavedenému systému státních orgánů. Studie je pro srovnání doplněna o rozhodnutí Ústavního soudu Slovenské republiky a zákon č. 335/2005 Z. z. o prokazování původu majetku.

Vztahuje se ke sněmovnímu tisku č. 1056 – IV. vol. období

1.161 Judikatura Ústavního soudu ČR o přípustné míře konkrétnosti zákona (zejm. ohledně jezů na Labi)

studie, říjen 2005, 6 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Obecnost právní normy je nezbytnou vlastností každého právního předpisu. Pokud není v právním předpisu zachována, upravuje tento předpis jedinečný případ. Vzhledem k tomu, že předpis upravuje jedinečný případ jinak, než je tomu u ostatních případů, dochází tímto způsobem k diskriminačnímu postupu. Kromě toho v případě, že má jedinečný případ rozhodovat správní orgán nebo soud, a tento případ je místo toho upraven zákonem, není dodržena zásada dělby moci. Práce vybírá relevantní judikaturu Ústavního soudu ČR ve věci obecnosti zákona.

3.035 Situace v Dárfúru

inf. podklad, září 2005, 8 str.

Autor: Štěpán Pecháček

V první části informační podklad stručně shrnuje historii konfliktu v oblasti Dárfúru. Věnuje se především otázce vymezení podstaty konfliktu a s tím související problematice uznání konfliktu v Dárfúru za genocidu. Právě otázka genocidy byla pro mezinárodní společenství dlouhodobě stěžejním bodem. Autor konstatuje, že vztah hlavních aktérů byl k otázce genocidy silně ambivalentní. Konstatuje, že např. OSN neprohlásila situaci v Dárfúru za genocidu, přesto však pravidelně vyzývala vládu a zodpovědné činitele v Súdánu k ukončení jednání, které představuje pojmové znaky genocidy. Hlavním proponentem uznání konfliktu za genocidu byly dlouhodobě Spojené státy. Na straně EU byl nejaktivnější Evropský parlament. Další část je věnována postojům Evropské unie a spolupráci EU s Africkou unií a dalšími mezinárodními institucemi. V hodnocení situace v Dárfúru došlo k rozporu mezi Evropským parlamentem a Radou. Rada se stavěla proti vyhlášení genocidy. Závěrečná část materiálu je věnována popisu aktuální pomoci EU v rámci mise AMIS II a koordinaci činnosti EU a NATO při realizaci této mise.

5.246 Právní úprava technoparty ve vybraných státech Evropy a USA

komparativní studie, září 2005, 28 str. + 52 str. přílohy

Autor: Martin Kavěna

Akce typu Czechtek (tj. shromáždění většího počtu osob na volném prostranství doprovázené elektronickou hudbou) nejsou ve většině evropských států předmětem zvláštní právní úpravy. Obvykle se na ně vztahují obecné zákony o shromažďování, resp. různé policejní vyhlášky a nařízení, které upravují právo policistů zasáhnout proti případným nelegálním akcím. Výjimku tvoří Francie a Velká Británie, kde platí zvláštní zákony, které stanoví restriktivní podmínky pro pořádání takovýchto hudebních akcí, a to zejména s ohledem na skutečnost, že mohou ohrozit majetek (např. pole, louky) a klid místního obyvatelstva. Spojené státy americké rovněž přijaly právní úpravu, která fakticky omezuje pořádání akcí typu technoparty. Materiál je rozdělen do tří základních částí. První část poskytuje podrobný přehled právní úpravy států, kde platí zvláštní předpisy upravující technoparty (Velká Británie, Francie, Spojené státy americké). Druhá část srovnává právní úpravy evropských států, kde platí obecné předpisy – např. zákony o shromažďování – které lze aplikovat i na hudební akce typu technoparty (Estonsko, Finsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Slovensko, Švédsko). Ve třetí části je uvedeno originální znění vybraných zákonů.

5.244 Euthanasie a pomoc při sebevraždě

inf. podklad, září 2005, 30 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Tato komparativní studie je věnována právní úpravě euthanasie a asistované sebevraždy ve vybraných evropských státech, v Kanadě, Austrálii a ve Spojených státech amerických. V úvodu je vymezeno užívané pojmosloví a je vloženo stručný obsah rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Pretty v. Spojené království. Evropský soud pro lidská práva se v této souvislosti jednoznačně vyslovil, že Úmluva na ochranu lidských práv a základních svobod nezaručuje právo na smrt (asistovanou sebevraždu), tedy právo svobodně nakládat se svým životem. Soud v daném případě konstatoval, že „se mu nezdá svévolným, když zákon reflektuje význam práva na život tím, že zakazuje asistovanou sebevraždu“. Studie poskytuje přehled právní regulace euthanasie a asistované sebevraždy ve vybraných státech. Na základě srovnání jednotlivých právních úprav bylo možno konstatovat, že ve všech vybraných státech je aktivní euthanasie trestným činem, zpravidla trestným činem vraždy. Pouze Nizozemí a Belgie přijaly speciální zákony, které stanoví podmínky, za jejichž dodržení není osoba, která euthanasii vykonala, trestně odpovědná. Co se týče asistované sebevraždy, ve všech jmenovaných státech pomoc při sebevraždě je nebo může být kvalifikována jako trestný čin. Pouze Nizozemí a stát Oregon přijaly speciální zákony, které stanoví podmínky, za jejichž dodržení není osoba, která pomoc při sebevraždě vykonala, trestně odpovědná.

5.236 Krajanské zákony ve vybraných státech Evropy

inf. podklad, květen 2005, 27 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen do čtyř hlavních částí. V první části se zabývá otázkou, do jaké míry je zvýhodňování krajanů (oproti jiným kategoriím cizinců) v souladu s normami mezinárodního práva veřejného. Ve druhé části materiál poskytuje srovnávací

přehled právního postavení krajanů podle zákonů vybraných států, které takovouto úpravu přijaly (Bulharsko, Itálie, Maďarsko, Rakousko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Ruská federace). Ve třetí části se zabývá otázkou právního postavení krajanů podle některých bilaterálních dohod, které byly uzavřeny mezi evropskými státy. Čtvrtá část pak navazuje na první část a podrobněji zkoumá slučitelnost krajaných zákonů se zákazem diskriminace osob.

5.232 Organizace pro vyšetřování zločinů totalitních režimů

inf. podklad, únor 2005, 5 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál se skládá z obsáhlé srovnávací tabulky, která uvádí přehled organizací pro vyšetřování zločinů totalitních režimů v České republice, Slovensku, Německu a Polsku. Tabulka dokládá, kdy byla příslušná organizace zřízena a na jakém právním základě, dále pak zkoumané období (tj. období, které je vyšetřováno či jinak zkoumáno příslušnou organizací), fungování a pravomoci příslušné organizace a rovněž informaci, zda organizace spravuje archivy dokumentů, které se zkoumaného období týkají.

Příslušnou organizací je v České republice Úřad pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu (ÚDV), ve Slovenské republice pak Ústav paměti národa (ÚPN), v Německu tzv. Gauckův úřad (Spolkový zmocněnec pro dokumenty státní tajné bezpečnosti bývalé Německé demokratické republiky – GÜ) a v Polsku Institut národní paměti – Komise pro stíhání zločinů proti polskému národu (INP). Tyto organizace lze rozlišit jak podle zkoumaného období (zda zkoumají jen komunistické zločiny, nebo i nacistické zločiny), tak podle rozsahu svých činností (dokumentační, vyšetřovací, prověřovací, resp. archivní činnost). Materiál umožňuje jednoduché srovnání a má sloužit jako podklad pro současnou debatu v České republice ohledně budoucnosti ÚDV, resp. ohledně vytvoření samostatné instituce paměti národa.

5.224 Právní úprava ochrany osob s duševní poruchou

inf. podklad, červen 2004, 22 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Studie obsahuje přehled právní úpravy ochrany osob s duševní poruchou v mezinárodním kontextu (Evropská unie, OSN, Rada Evropy) a ve vybraných členských státech Evropské unie – Belgie, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Litva, Lucembursko, Německo, Nizozemí, Polsko, Rakousko, Švédsko, Spojené království Velké Británie a Severního Irsku. Obsah studie je zaměřen na problematiku:

- bezplatné právní ochrany duševně nemocných osob zejména při nedobrovolné hospitalizaci,
- právního zajištění odborných služeb pro pomoc duševně nemocným osobám, které odmítají léčbu, případně nevyužívají ambulantní péči,
- možnosti podávání stížností duševně nemocných osob hospitalizovaných v léčebných ústavech zákonnému mimosoudnímu orgánu,
- kontroly dodržování práv duševně nemocných pacientů a kontroly kvality léčebné péče v léčebných ústavech.

5.223 Právní úprava státního (úředního) jazyka v ústavních a prováděcích zákonech v členských státech EU

inf. podklad, květen 2004, 22 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen na dvě základní části. První část uvádí přehled států, kde není úřední ani státní jazyk ústavně upraven, včetně podrobných informací o Maďarsku. Druhá část pak uvádí přehled států, kde úřední či státní jazyk naopak je ústavně upraven, včetně podrobných informací o Francii, Polsku a Slovensku.

Většina členských států EU nemá zvláštní zákony na ochranu státního jazyka, ani nemá státní jazyk v ústavě zakotven. Úprava státního či úředního jazyka (jazyků) je v převážné většině států roztržena do dílčích právních předpisů. Většinou se jedná o předpisy práva správního, práva obecní samosprávy a práva procesního (občanský i trestní proces), kde je specifikováno použití úředního jazyka a zejména práva toho, kdo úřední řeč nezná (na tlumočení aj.). Jde o tyto státy: Dánsko, Itálie, Lucembursko, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Řecko, Švédsko a Velká Británie.

Naopak Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Polsko, Rakousko, Slovensko a Španělsko upravují úřední jazyk(y) ve svých ústavách. Jde zejména o státy s početnou jazykovou menšinou (Španělsko, Finsko), resp. bilingvní státy (Irsko) nebo federace (Belgie). Dále pak Francie, Slovensko a Polsko mají přísnou ústavní i zákonnou úpravu úředního jazyka.

5.221 Trestný čin popírání holocaustu v České republice, Evropské unii a v členských státech Evropské unie

inf. podklad, duben 2004, 11 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál srovnává právní úpravu trestného činu popírání holocaustu v České republice s navrhovanou právní úpravou na úrovni EU a s právní úpravou na úrovni jednotlivých členských států (Belgie, Francie, Lucembursko, Německo, Rakousko, Španělsko).

V České republice stanoví § 261a Trestního zákona, že: „Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické nebo komunistické genocidium nebo jiné zločiny nacistů nebo komunistů proti lidskosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.“ Materiál poukazuje na skutečnost, že tato právní úprava od počátku vzbudila určité pochybnosti vzhledem k nejasnému vymezení jednání, které má být považováno za trestné. Dále pak materiál zmiňuje návrh Komise ze dne 28. listopadu 2001 na vydání rámcového rozhodnutí o boji proti rasismu a xenofobii, který počítá s tím, že členské státy budou trestně stíhat „veřejné popírání nebo trivializaci zločinů definovaných článkem 6 Statutu Mezinárodního vojenského soudního dvora, který je součástí Londýnské dohody ze dne 8. srpna 1945, které bylo učiněno způsobem ohrožující veřejný pořádek“. Jde však o velmi širokou definici trestného jednání, která naráží na nesouhlas členských států, kde popírání holocaustu zatím nebylo stíháno. Materiál pak popisuje právní úpravu v jednotlivých členských státech, která se týká trestného činu popírání holocaustu, a uvádí i stručný přehled příslušné judikatury národních soudů.

5.219 Právní úprava chovu psů

inf. podklad, březen 2004, 5 str.

Autor: Magdaléna Soobodová

Komparace uvádí legislativu přijatou po roce 2000 v některých členských státech EU, která upravuje nejcitlivější otázky týkající se chovu psů, především chov nebezpečných psů a odstraňování psích výkalů.

Pojem „nebezpečný pes“ je definován výčtem jednotlivých psích plemen (Německo) nebo popisem nebezpečného chování psa (Horní Rakousko). Snaha omezit rizika vyplývající z ohrožování lidí a zvířat psy vede k uložení povinnosti získat povolení k chovu nebezpečného psa (Švýcarsko), možnosti odejmout toto povolení, zakázat chov psa či nařídít jeho utracení nebo odevzdání do péče útulku atp. Porušení těchto ustanovení je přestupkem nebo trestným činem (Německo).

Velmi detailní skotská právní úprava odstraňování psích výkalů je příkladem snahy řešit tento problém legislativní cestou.

5.215 Zákonná úprava amnestie a milosti v postkomunistických státech

inf. podklad, únor 2004, 8 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál obsahuje podrobnou analýzu zákonné úpravy amnestie a milosti v Chorvatsku, Estonsku, Gruzii, Litvě, Lotyšsku, Makedonii, Moldávii, Polsku, Ruské federaci a na Ukrajině.

Právní úprava milostí a amnestií v evropských postkomunistických státech se podobá právní úpravě platné v České republice. Jistou odlišností je, že zatímco prezidenti mají zpravidla právo udělovat milost, národní parlamenty v některých státech mají právo vyhlášovat amnestie. V některých státech lze udělit milost či amnestii jen pravomocně odsouzeným osobám, v Ruské federaci dokonce prezidentský dekret omezuje okruh pravomocně odsouzených osob, kterým může být udělena milost. V žádném státě, s výjimkou Polska, nebyly již vyhlášené amnestie zrušeny nebo omezeny. Takovéto zrušení amnestií nebo aboličních zákonů je prolomením zásady, že na pravomocně odsouzenou osobu nelze zpětně aplikovat nové zákony, které by její situaci zhoršily (např. zákon, který ruší již udělenou amnestii). Prolomení této zásady lze považovat za legitimní jen v případech, kdy byla amnestie vyhlášena v rozporu s mezinárodněprávními závazky státu.

5.213 Anonymní porody a otázky související

inf. podklad, leden 2004, 45 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Studie je rozdělena do tří částí. V první části je vymezen pojem anonymního porodu. Druhá část obsahuje srovnání právních úprav problematiky anonymních porodů a otázek souvisejících (adopce, právo na znalost původu, nebo původ u asistované reprodukce) ve vybraných státech západní Evropy (Belgie, Francie, Německo, Itálie, Španělsko, Švýcarsko, Velká Británie) a USA. U každého z evropských států jsou uvedeny základní právní předpisy, popř. i judikatura, a je přehledně zpracována problematika právní úpravy adopce, mateřství a otcovství, jakož i práva na informace.

Ve stručnosti je též popsán rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Odièvre proti Francii. Třetí část studie je věnována úvahám *de lege ferenda* v českém právním prostředí s ohledem na: rodinné právo, sociální zabezpečení, právo na informace, registraci osob a na lékařské předpisy.

5.211 Trestněprávní úprava pomluvy v členských státech EU, trestněprávní a občanskoprávní úprava pomluvy ve Francii, Německu a Itálii

inf. podklad, září 2003, 36 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen do dvou hlavních částí. V první části je uveden komplexní přehled trestněprávní úpravy pomluvy v Belgii, Dánsku, Finsku, Irsku, Lucembursku, Nizozemí, Portugalsku, Rakousku, Řecku, Spojeném království, Španělsku a Švédsku. Ve druhé části je pak uveden podrobnější přehled trestněprávní i občanskoprávní úpravy pomluvy ve Francii, Německu a Itálii.

Účelem studie bylo poskytnutí srovnávacích informací, aby bylo možno lépe posoudit návrh na zrušení trestněprávní úpravy pomluvy v České republice. Při posuzování takového návrhu je důležité vnímat nejen formálněprávní úpravu členských států EU, ale i jejich ustálenou praxi. Většina členských států EU má sice trestněprávní úpravu pomluvy, přitom však nejsou kritizovány za porušování svobody projevu. Jiné státy, vesměs nečlenské státy EU, využívají té samé právní úpravy k potlačování svobody projevu a různé nevládní či mezinárodní organizace jim proto doporučují, aby trestněprávní úpravy zrušily (např. Rumunsko). Česká republika se nachází na jistém rozhraní: nelze jednoznačně tvrdit, že by trestný čin pomluvy nebyl v praxi uplatňován, na druhé straně však nejde o institut, který by byl nějak systematicky užíván k potlačování svobody projevu či svobody médií.

5.207 Právní úprava osob s duševní poruchou v České republice a její nedostatky

inf. podklad, srpen 2003, 20 str.

5.200 Právní úprava interrupcí v zemích Evropské unie a v České republice

inf. podklad, červen 2003, 15 str.

5.190 Právní úprava ženské prostituce

překlad, březen 2003, 25 str.

5.189 Odběr a uchování DNA identifikačních údajů v Evropě a v USA

inf. podklad, březen 2003, 15 str.

1.144 Způsob projednávání peticí a podání občanů v parlamentech Francie, Německa, Polska, Rakouska a Slovenska

informační studie, březen 2003, 25 str.

1.135 Dokumenty Evropského parlamentu týkající se dekretů prezidenta republiky z roku 1945

informační studie, duben 2002 + listopad 2002, 6 str.

5.184 Prověřování důvěryhodnosti („integrity testing“)

inf. podklad, červenec 2002, 15 str.

5.176 Právní úprava postavení osob s duševní poruchou

inf. podklad, kořen 2002, 23 str.

5.171 Podmínky a postupy pro stanovení smrti ve vybraných zemích Evropské unie

inf. podklad, říjen 2001, 26 str.

5.163 Bezdomovství

inf. podklad, říjen 2000, 13 str.

5.160 Zpochybňování zločinů holocaustu

inf. podklad, duben 2000, 6 str.

5.158 Státní občanství

inf. podklad, duben 2000, 6 str.

5.122 Právní úprava chovu psů v zemích Evropské unie

inf. podklad, prosinec 1998, leden 2000, 27 str.

5.132 Právní úprava národnostních, etnických a jazykových menšin v Itálii, Rakousku a ve Švédsku

inf. studie, říjen 1999, 9 str.

5.124 Právní úprava transplantací

inf. podklad, říjen 1999, 20 str.

5.137 Zpochybňování zločinů holocaustu (Osvětimská lež)

inf. podklad, kořen 1999, 9 str.

5.129 Evropská sociální charta a její závaznost v některých západoevropských zemích

inf. podklad, kořen 1999, 7 str.

5.135 Zákony o registrovaném partnerství v Dánsku a Švédsku

překlad, duben 1999, 16 str.

5.123 Právní úprava zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům ve vybraných zemích EU

inf. studie, prosinec 1998, 36 str.

5.113 Pravidla přístupu k úředním informacím

překlad, červenec 1998, 59 str.

5.103 Právo na stávku*inf. podklad, srpen 1997, 48 str.***5.087 Ochrana osobních údajů v právu ES a mezinárodním právu***inf. podklad, leden 1997, 27 str.***5.049 Ochrana osobnosti proti zásahu médií***inf. studie, duben 1996, 23 str.***5.066 Právo na informace od státních úřadů***inf. podklad, prosinec 1995, 26 str.***5.062 Úmluva o právech dítěte a její odraz v legislativě České republiky***inf. podklad, květen 1995, 9 str.***1.076 Petiční právo občanů vůči parlamentu v ČSR a vybraných zemích***inf. studie, prosinec 1994, 15 str. + příl.***5.028 Pomoc státu obětem násilných trestných činů***inf. studie, prosinec 1993, 6 str.***1.051 Instrukce ombudsmanského typu v Německu a Rakousku***inf. studie, listopad 1993, 7 str. + příl.***1.035 Úprava postavení mužů a žen ve skandinávských státech***inf. podklad, květen 1993, 2 str. + 2 příl.***1.034 Příklady úprav kulturních práv menšin v některých západních státech***inf. studie, květen 1993, 7 str. + příl.***5.016 Zákon o promlčení protiprávních činů SED***překlad, březen 1993, 17 str.***1.008 Mimosoudní ochrana lidských práv /postavení ombudsmana/***inf. studie, únor 1992, 39 str.***1.007 Postavení národních menšin***inf. studie, únor 1992, 12 str.***5.002 Zákon o pornografii v USA***inf. podklad, prosinec 1991, 3 str.*

2. Trestní právo

5.255 Diskuse o rozsahu legislativních pravomocí Evropského společenství v oblasti trestního práva a další vývoj evropského trestního práva*komparativní studie, únor 2006, 16 str.**Autor: Lenka Pítrová*

Práce se zabývá analýzou rozsudku Evropského soudního dvora ve věci C-176/03 z 13. září 2005, který otevírá cestu k harmonizaci trestního práva v Evropské unii využitím nástrojů komunitárního práva. Tento rozsudek by mohl mít pro vývoj evropského trestního práva větší význam než dosud neratifikovaná Smlouva zakládající Ústavu pro Evropu. Na rozdíl od dosavadní praxe, kdy pro harmonizaci trestního práva byly užívány nástroje tzv. třetího pilíře, umožňuje tento rozsudek při dodržení principu nezbytnosti, funkčnosti a subsidiarity použít právního aktu ve formě směrnice či nařízení v oblasti životního prostředí.

Druhá část je věnována sdělení Komise zabývajícímu se interpretací uvedeného rozsudku. Tato interpretace je obecně hodnocena jako příliš extenzivní s tím, že harmonizace trestního práva komunitárními nástroji by se podle názoru Komise měla týkat nejen oblasti životního prostředí, ale i jiných komunitárních politik. V závěru jsou prezentovány některé problémy spojené s možným dopadem tohoto rozsudku včetně některých potenciálních důsledků pro české hmotné i procesní trestní právo.

1.167 Mezinárodní trestní soud – možnosti ratifikace Římského statutu Mezinárodního trestního soudu Českou republikou*komparativní studie, únor 2006, 9 str.**Autor: Martin Kavěna*

Materiál poskytuje komplexní přehled aktuálních otázek, které nastávají v souvislosti s debatou o případné ratifikaci Římského statutu Českou republikou. V první části jsou uvedeny zahraničně-politické souvislosti (ne)ratifikace, zejména pak vztah ČR s EU, resp. s USA. Materiál uvádí podrobný přehled dosavadní činnosti Mezinárodního trestního soudu, tj. vyšetřování případů v Demokratické republice Kongo, Ugandě, Středoafričské republice a Dárfúru. Druhá část materiálu se zaměřuje na soulad Římského statutu s ústavním pořádkem České republiky, zejména pak z hlediska imunit ústavních činitelů, pravomoci prezidenta republiky udělit milost nebo amnestii a zákazu nucení vlastních občanů k opuštění své vlasti. Poslední část materiálu se zaměřuje na otázku technického provedení případných ústavních změn, tzv. variant ratifikace, které byly předmětem informačního materiálu Ministerstva zahraničních věcí a které byly projednávány na půdě Poslanecké sněmovny v Ústavněprávním a Zahraničním výboru.

5.249 Doručování písemností v trestních věcech*komparativní studie, prosinec 2005, 11 str.**Autor: Vladimíra Pejchalová*

Komparativní studie se zabývá problematikou právní úpravy doručování písemností v trestním řízení ve vybraných zemích. Na tuto studii navazuje studie č. 5.253

Doručování soudních a jiných písemností. Ve všech vybraných zemích dokumenty v rámci trestního řízení doručují soudní úředníci (soudní vykonavatelé). Pouze v Belgii vystupuje policejní orgán jako prostředník při oznamování státním zástupcem a při doručování soudních obsílek, které nebylo možno doručit ani adresátovi do vlastních rukou, ani třetí osobě. Policejní orgán v takových případech musí učinit nezbytné kroky k tomu, aby byla kopie dokumentu doručena adresátovi v co nejkratší lhůtě. Ve všech uvedených státech existuje institut náhradního doručení (třetí osobě). V případě soudních obsílek, ve kterých je stanovena povinnost (obžalovaného, svědka, znalce) dostavit se k soudnímu jednání, je ve většině uvedených států vyloučeno doručování prostřednictvím pošty a doručuje se předáním do vlastních rukou adresáta (popř. třetí osoby – Anglie a Wales, Belgie, Francie, nebo publikací či vyvěšením na vývěsce soudu – Německo) zpravidla soudním vykonavatelem – např. Belgie, Francie, Německo. V Rakousku v případě povinnosti doručení do vlastních rukou adresáta není přípustné náhradní doručování a zásilka může být v případě neúspěšného doručení uložena na poště, na městském úřadě nebo u odesílajícího orgánu, pokud se nachází ve stejné obci.

5.240 Zásada legality

inf. podklad, červenec 2005, 7 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál se zabývá otázkou nedostatečně definovaných pojmů a nejasných ustanovení v trestním právu, resp. otázkou, zda nedostatečně definované ustanovení může být z ústavního hlediska „neplatné pro nejasnost.“ Materiál uvádí přehled z hlediska mezinárodních norem aplikovatelných na členské státy Rady Evropy a Evropské unie a k němu připojuje ústavní předpisy a judikaturu vybraných evropských států. Dále pak uvádí právní úpravu v USA a Kanadě. Ve všech zmíněných státech a mezinárodních úmluvách jde o aplikaci obecné právní zásady *nullum crimen, nulla poena sine lege* (jen zákon může definovat trestný čin a předepsat trest). Jde o tzv. zásadu legality, v jejímž důsledku může být nejasné ustanovení trestního práva považováno za nepoužitelné, v některých případech pak i za protiústavní a neplatné.

5.235 Psychická a sociální zralost dětí s ohledem na stanovení věkové hranice trestní odpovědnosti

inf. podklad, březen 2005, 9 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál stručně shrnuje dostupné materiály a názory s ohledem na otázku stanovení (resp. snížení) věkové hranice trestní odpovědnosti dětí. Materiál je členěn do tří hlavních částí (kromě úvodu). V první části uvádí příklad Austrálie, kde byla zavedena dvojfázová minimální věková hranice trestní odpovědnosti (tj. platí minimální hranice trestní odpovědnosti a k tomu následné věkové rozmezí, v němž se zkoumá individuální schopnost dítěte rozpoznat dopad svého jednání). V druhé části materiálu uvádí srovnávací přehled minimálních věkových hranic trestní odpovědnosti podle mezinárodních i národních právních úprav. Vzhledem k velkým rozdílům v přístupu k trestání mladistvých v různých státech však není vhodné provádět

děť jednoduché tabulkové srovnání, jak se často děje např. v médiích v souvislosti s debatami o snížení této věkové hranice v ČR. Z tohoto důvodu materiál srovnává nejen samotný věk trestní odpovědnosti v různých státech, ale i rozdílné přístupy k trestnímu stíhání mladistvých. Materiál se zabývá příkladem angloamerických států (Austrálie, Anglie a Wales, Skotsko, Kanada, Irsko, Hong Kong, USA), evropských kontinentálních států (Bulharsko, Francie, Německo, Litva, Polsko, Slovensko, Švédsko) ale i některých dalších států (Čína, JAR). V poslední části je pak otevřena otázka stanovení věku psychologické zralosti dítěte a vliv trestní odpovědnosti na jeho vývoj.

5.232 Organizace pro vyšetřování zločinů totalitních režimů

inf. podklad, únor 2005, 5 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál se skládá z obsáhlé srovnávací tabulky, která uvádí přehled organizací pro vyšetřování zločinů totalitních režimů v České republice, Slovensku, Německu a Polsku. Tabulka dokládá, kdy byla příslušná organizace zřízena a na jakém právním základě, dále pak zkoumané období (tj. období, které je vyšetřováno či jinak zkoumáno příslušnou organizací), fungování a pravomoci příslušné organizace a rovněž informaci, zda organizace spravuje archivy dokumentů, které se zkoumaného období týkají.

Příslušnou organizací je v České republice Úřad pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu (ÚDV), ve Slovenské republice pak Ústav paměti národa (ÚPN), v Německu tzv. Gauckuv úřad (Spolkový zmocněnec pro dokumenty státní tajné bezpečnosti bývalé Německé demokratické republiky – GÜ) a v Polsku Institut národní paměti – Komise pro stíhání zločinů proti polskému národu (INP). Tyto organizace lze rozlišit jak podle zkoumaného období (zda zkoumají jen komunistické, nebo i nacistické zločiny), tak podle rozsahu svých činností (dokumentační, vyšetřovací, prověřovací, resp. archivní činnost). Materiál umožňuje jednoduché srovnání a má sloužit jako podklad pro současnou debatu v České republice ohledně budoucnosti ÚDV, resp. ohledně vytvoření samostatné instituce paměti národa.

5.231 Terorismus a organizovaný zločin

inf. podklad, leden 2005, 17 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen do dvou základních částí, ve kterých se zvlášť pojednává o kriminologických aspektech terorismu a organizovaného zločinu.

V první části materiálu uvádí výčet různých definic terorismu podle dokumentů OSN, resp. podle dokumentů Rady Evropy a Evropské unie. Dále pak pojednává o vzniku fenoménu terorismu, který lze v dějinách sledovat již po několik staletí, resp. o příčinách terorismu. Materiál se rovněž věnuje teroristickým metodám, které lze členit na klasické metody (střelba, výbuchy, únosy, násilí na turistech) a na metody moderní (jaderné, biologické či chemické zbraně, zvukové zbraně či kybernetické útoky). Na závěr uvádí standardní typologii terorismu – tj. členění terorismu podle motivace, rozsahu, vazby na jiné trestné činnosti atd.

V druhé části materiál uvádí, stejně jako u terorismu, výčet různých definic organizovaného zločinu podle dokumentů OSN, resp. podle dokumentů Rady Evropy, Evropské Unie. V další části pojednává o vzniku organizovaného zločinu s důrazem na italský organizovaný zločin, organizovaný zločin v zemích bývalého sovětského bloku a na africký a asijský organizovaný zločin. V části věnované příčinám organizovaného zločinu uvádí materiál mj. nové příležitosti pro zločin, které vznikají v důsledku globalizace. Obsahuje také tradiční typologii organizovaného zločinu, podle které jej lze členit zeměpisně, ale i např. podle činnosti nebo podle velikosti organizované skupiny.

5.227 Příprava k trestnému činu

inf. podklad, říjen 2004, 7 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen do tří základních částí. V první části uvádí obecnou definici přípravy k trestnému činu a odlišení přípravy od projevu úmyslu trestný čin spáchat, resp. od samotného pokusu trestného činu. Druhá část se zabývá historickým vývojem institutu přípravy k trestnému činu na území dnešní České republiky, a to od právní úpravy v 19. století až po současnou právní úpravu. Třetí část pak poskytuje srovnávací přehled právní úpravy přípravy k trestnému činu ve Francii, Německu a Švédsku a kvůli srovnání těchto úprav se socialistickou právní úpravou uvádí i přehled platné právní úpravy v České lidové republice.

V 19. století byla příprava k trestnému činu subsumovaná pod další trestněprávní stadium pokusu trestného činu, které mělo širší definici, než jaká se uplatňuje v současném českém právu. Příprava k trestnému činu byla trestná jakožto pokus trestného činu, jakmile „zločinník předsevzal nějaký čin, který ke skutečnému vykonání vede; k dokonání zločinu však jen pro nemožnost, pro překážku odjinud v to přišlou nebo náhodou nedošlo“. Poprvé v roce 1961 byla v současném trestním zákoně příprava jasně odlišena od pokusu trestného činu, příprava jakéhokoliv trestného činu byla trestná. Samotná definice přípravy jakožto trestný čin však byla zúžena po roce 1989 a nyní se vztahuje jen na stanovený výčet trestných činů.

Francouzský trestní zákon nestanoví obecnou trestnost samotné přípravy k trestnému činu, resp. neodlišuje přípravu k trestnému činu od samotného pokusu. Obdobně i německý trestní zákon přímo nestanoví samostatnou trestnost přípravy k trestnému činu, široká definice pokusu trestného činu však zahrnuje i některé přípravné fáze. Naopak švédský trestní zákon upravuje přípravu k trestnému činu i pokus trestného činu. Čínský trestní zákon vychází ze socialistického pojetí trestního práva, inspirovaného právním řádem bývalého SSSR. Ten se ve své úpravě přípravy k trestnému činu a pokusu trestného činu nijak neliší od původního znění československého zákona z roku 1961 – tj. příprava jakéhokoliv trestného činu je trestná.

5.221 Trestný čin popírání holocaustu v České republice, Evropské unii a v členských státech Evropské unie

inf. podklad, duben 2004, 11 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál srovnává právní úpravu trestného činu popírání holocaustu v České republice s navrhovanou právní úpravou na úrovni EU a s právní úpravou na úrovni jednotlivých členských států (Belgie, Francie, Lucembursko, Německo, Rakousko, Španělsko).

V České republice stanoví § 261a Trestního zákona, že: „Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické nebo komunistické genocidium nebo jiné zločiny nacistů nebo komunistů proti lidskosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.“ Materiál poukazuje na skutečnost, že tato právní úprava od počátku vzbudila určité pochybnosti vzhledem k nejasnému vymezení jednání, které má být považováno za trestné. Dále pak materiál zmiňuje návrh Komise ze dne 28. listopadu 2001 na vydání rámcového rozhodnutí o boji proti rasismu a xenofobii, který počítá s tím, že členské státy budou trestně stíhat „veřejné popírání nebo trivializaci zločinů definovaných článkem 6 Statutu Mezinárodního vojenského soudního dvora, který je součástí Londýnské dohody ze dne 8. srpna 1945, které bylo učiněno způsobem ohrožující veřejný pořádek,.. Jde však o velmi širokou definici trestného jednání, která naráží na nesouhlas členských států, kde popírání holocaustu zatím nebylo stíháno. Materiál pak popisuje právní úpravu v jednotlivých členských státech, která se týká trestného činu popírání holocaustu, a uvádí i stručný přehled příslušné judikatury národních soudů.

5.218 Tzv. objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za přestupky v silničním provozu

inf. podklad, březen 2004, 6 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Martin Kavěna

Materiál byl zpracován jako informační podklad k návrhu zákona, jehož cílem bylo stanovit objektivní odpovědnost provozovatele silničního vozidla za všechny přestupky. Návrh stanovil, že jestliže provozovatel vozidla nebo osoba, které bylo svěřeno řízení vozidla, nesdělí příslušnému orgánu, kdo spáchal přestupek, má se za to, že se tohoto porušení dopustili sami. Materiál pojednává o případných způsobech, jakým by se taková povinnost provozovatele vozidla mohla obcházet, poukazuje rovněž na nedořešenou otázku (objektivní) odpovědnosti za náhradu škody. Na závěr pak uvádí příslušnou právní úpravu ve Francii a Německu, jakož i rozsah objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla v těchto státech.

5.211 Trestněprávní úprava pomluvy v členských státech EU, trestněprávní a občanskoprávní úprava pomluvy ve Francii, Německu a Itálii

inf. podklad, září 2003, 36 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen do dvou hlavních částí. V první části je uveden komplexní přehled trestněprávní úpravy pomluvy v Belgii, Dánsku, Finsku, Irsku, Lucembursku, Nizozemí, Portugalsku, Rakousku, Řecku, Spojeném království, Španělsku a Švédsku. Ve druhé části je pak uveden podrobnější přehled trestněprávní i občanskoprávní úpravy pomluvy ve Francii, Německu a Itálii.

Účelem studie bylo poskytnutí srovnávacích informací, aby bylo možno lépe posou-

dit návrh na zrušení trestněprávní úpravy pomluvy v České republice. Při posuzování takového návrhu je důležité vnímat nejen formálněprávní úpravu členských států EU, ale i jejich ustálenou praxi. Většina členských států EU má sice trestněprávní úpravu pomluvy, přitom však nejsou kritizovány za porušování svobody projevu. Jiné státy, vesměs nečlenské státy EU, využívají obdobné právní úpravy k potlačování svobody projevu a různé nevládní či mezinárodní organizace jim proto doporučují, aby trestněprávní úpravy zrušily (např. Rumunsko). Česká republika se nachází na jistém rozhraní: nelze jednoznačně tvrdit, že by trestný čin pomluvy nebyl v praxi uplatňován, na druhé straně však nejde o institut, který by byl nějak systematicky užíván k potlačování svobody projevu či svobody médií.

5.209 Alternativní postupy při trestním řízení v ČR a vybraných státech

inf. podklad, červen 2003, 42 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen do pěti základních částí. V první části jsou popsány různé druhy alternativních trestů, jako je trest obecně prospěšných prací a peněžitý trest. Zvláštní důraz je kladen jak na stávající právní úpravu alternativních trestů v České republice, tak i na právní úpravu v dalších evropských státech, např. v Belgii, Dánsku, Finsku, Irsku, Francii, Německu, Nizozemí, Portugalsku, Španělsku, Švédsku či Velké Británii. Druhá část je věnována institutu podmíněného propuštění v ČR a v dalších evropských státech. Další druhy podmínek institutu podmíněného zastavení trestního stíhání, (podmíněného) upuštění od potrestání (bez dohledu, s dohledem), podmíněného odsouzení jsou uvedeny ve třetí části, která se věnuje problematice probace a mediace (narovnání) v ČR a v evropských státech. Čtvrtá část se pak zabývá alternativami vazby, jde např. o poskytnutí peněžité záruky (kauce). V páté části jsou zmíněny i další alternativy vazby, resp. alternativní tresty, jako je např. elektronické sledování, víkendové vězení, domácí vězení či různé zákazy pohybu.

Materiál poskytuje jak srovnávací přehled právních řádů evropských států, co se týče úpravy alternativních postupů při trestním řízení, tak i přehled sledovaných cílů takových moderních postupů. Jde zejména o cíle, které zohledňují nutnost nejen trestněprávní represe, ale i nutnost rehabilitace pachatele, napravení spáchané újmy, ale i cíle ekonomické (tj. aby ukládané tresty byly levnější pro stát).

5.193 Donucení svědků k výpovědi

inf. podklad, duben 2003, 10 str.

5.173 Domácí násilí

inf. podklad, leden 2003, 30 str.

5.179 Použití policejního agenta při vyšetřování hospodářské trestné činnosti

inf. podklad, únor 2002, 6 str.

5.162 Právní úprava vybraných zemí v oblasti „obchodu s bílým masem“

inf. podklad, říjen 2000, 10 str.

5.160 Zpochybňování zločinů holocaustu

inf. podklad, duben 2000, 6 str.

5.157 Potírání rasové diskriminace v zákonech a zákonných ustanoveních Nizozemska, Rakouska a Velké Británie

inf. podklad, únor 2000, 27 str.

5.152 Právní ochrana svědků v rámci trestního řízení

inf. podklad, listopad 1999, 16 str.

5.151 Trestněprávní aspekty homosexuálního chování ve vybraných zemích světa

inf. podklad, říjen 1999, 6 str.

5.118 Analýza českého právního řádu z hlediska problematiky násilí na ženách

inf. podklad, červen 1998, 13 str.

3.020 Vazba ve státech EU

inf. studie, srpen 1997, 23 str.

5.095 Právní úprava držení drog v evropských zemích, Kanadě a USA

inf. studie, červenec 1997, 23 str.

5.075 Trestněprávní ochrana mládeže před násilím a pornografií

inf. studie, květen 1996, 12 str. a 4 příl.

5.049 Ochrana osobnosti proti zásahu médií

inf. studie, duben 1996, 23 str.

5.060 Nutná obrana v trestním právu

inf. studie, duben 1995, 45 str.

5.048 Právní úprava ochrany obyvatelstva před účinky drog v České republice

inf. studie, listopad 1994, 6 str.

3. Občanské právo, rodinné právo

5.248 Právo na odpověď

komparativní studie, listopad 2005, 26 str.

Autoři: Eva Medková, Jindřiška Sylllová, Pavel Bartůšek

Po stručném historickém exkurzu vývoje práva na odpověď se studie věnuje obecným teoretickým otázkám. Zmiňuje se o jednotlivých koncepcích tohoto práva, které se v jednotlivých právních úpravách vyskytují, a vyjadřuje se i k jeho vztahu k ochraně, kterou nabízí občanské právo. Pojednává i o úpravě, která byla doporuče-

na pro členské státy Rady Evropy.

Těžiště studie spočívá v popisu jednotlivých právních úprav institutu práva na odpověď ve vybraných evropských státech. Struktura textu popisu jednotlivých úprav sleduje toto schéma: po vymezení pramenů práva je pozornost věnována obsahu samotného institutu a tomu, kdo je oprávněnou osobou. Dále je vymezen způsob, jakým se reaguje na žádost oprávněné osoby domáhající se svého práva, tzn. uveřejnění či odmítnutí odpovědi, a též je pojednáno o možnosti právní ochrany oprávněné osoby pro případ, že dojde k porušení práva. V některých případech jsou také stručně uvedeny instituty s právem na odpověď související.

5.245 Historie a současný stav restitučního zákonodárství

studie, srpen 2005, 32 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Veškeré restituční zákonodárství přijaté v Československu a v České republice po roce 1989 změnilo do té doby vzniklé a zavedené vlastnické vztahy. Začalo svým naplňováním vytvářet na zcela netradičních principech vlastnické vztahy nové. Nešlo však jenom o odstraňování křivd. Cílem bylo i v relativně krátké době přetvořit vlastnickou základnu v zemi a povětšinou státní majetek převést do rukou soukromých vlastníků. Historie a současný stav restitučního zákonodárství podává především přehled legislativy týkající se majetkových restitucí od roku 1945 do roku 2000. Součástí práce je také přehled několika judikátů Nejvyššího soudu a Ústavního soudu České republiky a nejvýznamnější judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Práce je rozdělena do šesti oddílů. První oddíl vymezuje pojem restituce a specifická období, ve kterých byla přijímána legislativa týkající se majetkových restitucí, tj. období let 1945–1948, 1968–1969 a období po roce 1989. Další oddíly jsou věnovány těmto jednotlivým obdobím majetkových restitucí. Následující samostatný oddíl pojednává o tzv. restituční tečce z hlediska přednosti aplikace speciálních restitučních zákonů přijatých po roce 1989 ve světle judikatury Nejvyššího soudu a Ústavního soudu České republiky. Tento oddíl analyzuje judikaturu Nejvyššího soudu a Ústavního soudu vzhledem k otázce vzájemného postavení restitučních a obecných předpisů. V závěru tohoto oddílu je konstatováno, že teprve počátkem roku 2005 se definitivně ustálila judikatura Nejvyššího a Ústavního soudu v otázce postavení restitučních a obecných předpisů a nastolila základ pro konečnou stabilizaci vlastnických vztahů v České republice a že byl zároveň proveden závazný výklad restitučních zákonů z hlediska jejich účelu a byla vyzdvížena jejich časová omezenost a exkluzivita ve vztahu k oprávněným osobám. V závěru oddílu je dále konstatováno, že s ohledem na judikaturu nejvyšších soudních orgánů České republiky, které judikovaly přednost speciálních restitučních zákonů před obecnými předpisy, lhůty pro uplatnění restitučních nároků zanikly, a že restituční nároky lze (vzhledem k datu vyhotovení práce) nadále uplatňovat pouze podle zákona č. 212/2000 Sb., tj. do 31. prosince 2006. Poslední oddíl je věnován nejvýznamnějším rozhodnutím Evropské komise pro lidská práva a Evropského soudu pro lidská práva proti České (a také Slovenské) republice vzhledem k majetkovým restitucím a dále ustálené judikatuře Evropského soudu pro lidská práva k článku 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě. Vyloučen je stručný obsah

judikátů ve věcech Brežný a Brežný v. Slovenská republika, Des Fours Walderode v. Česká republika, Malhous v. Česká republika, Poláčkovi a Gratzingerovi v. Česká republika. Vyloučeny jsou také relevantní podstatné právní věty z výroku rozhodnutí ve věci Kopecký v. Slovenská republika.

5.233 Vydávání cestovních dokladů ve vybraných státech

inf. podklad, únor 2005, 11 str.

Autor: Robert Vyklický

Způsob vydávání cestovních dokladů a podávání žádosti o ně významným způsobem ovlivňuje možnosti jejich získání v případě, že občan trvale bydlí v jiném státě. Komparace srovnává způsob žádosti a vydávání cestovních dokladů ve státech Evropské unie. Ze srovnání je možno vyvodit, že ne všechny státy se přizpůsobují faktickému zrušení překážek na hranicích mezi jednotlivými státy Evropské unie. K posílení mobility občanů je třeba omezit byrokracii a umožnit získání cestovního dokladu bez významných nákladů i těm, kteří mají trvalé bydliště v jiném státě.

5.229 Adopce

studie, prosinec 2004, 25 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Studie obsahuje přehled právních úprav adopce ve vybraných členských státech EU – Belgii, Finsku, Francii, Irsku, Itálii, Německu, Nizozemí, Rakousku, Španělsku, Švédsku a Velké Británii. V závěru práce je uvedeno srovnání jednotlivých právních úprav z hlediska rozhodování, souhlasu rodičů, podmínky věku nebo věkového rozdílu, rozlišení adopce prosté a adopce úplné, účinků adopce, možnosti adoptovat i osoby zletilé nebo existence speciálních zákonů.

5.211 Trestněprávní úprava pomluvy v členských státech EU, trestněprávní a občanskoprávní úprava pomluvy ve Francii, Německu a Itálii

studie, září 2003, 36 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál je rozdělen do dvou hlavních částí. V první části je uveden komplexní přehled trestněprávní úpravy pomluvy v Belgii, Dánsku, Finsku, Irsku, Lucembursku, Nizozemí, Portugalsku, Rakousku, Řecku, Spojeném království, Španělsku a Švédsku. Ve druhé části je pak uveden podrobnější přehled trestněprávní i občanskoprávní úpravy pomluvy ve Francii, Německu a Itálii.

Účelem studie bylo poskytnutí srovnávacích informací, aby bylo možno lépe posoudit návrh na zrušení trestněprávní úpravy pomluvy v České republice. Při posuzování takového návrhu je důležité vnímat nejen formálněprávní úpravu členských států EU, ale i jejich ustálenou praxi. Většina členských států EU má sice trestněprávní úpravu pomluvy, přitom však nejsou kritizovány za porušování svobody projevu. Jiné státy, vesměs nečlenské státy EU, využívají té samé právní úpravy k potlačování svobody projevu a různé nevládní či mezinárodní organizace jim proto doporučují, aby trestněprávní úpravy zrušily (např. Rumunsko). Česká republika se nachází na jistém rozhraní: nelze jednoznačně tvrdit, že by trestný čin pomluvy nebyl v praxi

uplatňován, na druhé straně však nejde o institut, který by byl nějak systematicky užíván k potlačování svobody projevu či svobody médií.

5.210 Problematika právní úpravy registrovaného partnerství v Německu, Francii, Nizozemsku a Švédsku

inf. podklad, září 2003, 42 str.+ příloha – tabulka

Autor: Martin Kavěna

Materiál obsahuje podrobnou analýzu právní úpravy registrovaného partnerství v Německu, Francii, Nizozemsku a Švédsku v podobě úvodu, detailní srovnávací tabulky a doslovného překladu příslušných zákonů. Každá jurisdikce užívá jiného názvu k označení tzv. registrovaného partnerství: „životní partnerství“ (Německo), „občanský pakt solidarity“ neboli „PACS“ (Francie), „registrované partnerství“ (Nizozemí, Švédsko).

Ačkoli se v jednotlivých zákonných úpravách registrovaného partnerství vyskytují odlišnosti, existuje několik základních prvků, které jsou obsaženy ve všech úpravách. Zákon zpravidla stanoví, kdo může uzavřít registrované partnerství, požaduje oficiální akt registrace, upravuje majetkové vztahy registrovaných partnerů, jakož i práva a povinnosti partnerů. Zákon pak dále specifikuje proces zrušení registrovaného partnerství – srovnávací tabulka poskytuje detailní přehled těchto prvků v právní úpravě registrovaného partnerství v uvedených státech. Právní úpravy registrovaného partnerství lze rovněž klasifikovat na základě srovnání s tradičním institutem manželství. Materiál poukazuje na to, že zatímco v Nizozemsku a Švédsku se právní úprava registrovaného partnerství blíží institutu manželství, ve Francii a Německu jsou práva a povinnosti registrovaných partnerů mnohem více omezené.

5.198 Náhradní výchovná péče – ústavní výchova

inf. podklad, květen 2003, 44 str.

5.197 Náhrada škody způsobené na zdraví

inf. podklad, květen 2003, 11 str.

5.205 Provozní doba ve službách

inf. podklad, prosinec 2002, 13 str.

5.171 Podmínky a postupy pro stanovení smrti ve vybraných zemích Evropské unie

inf. podklad, říjen 2001, 26 str.

5.135 Zákony o registrovaném partnerství v Dánsku a Švédsku

překlad, duben 1999, 16 str.

5.145 Adopce a pěstounská péče s mezinárodním prvkem

inf. podklad, listopad 1998, 24 str.

5.088 Právní vývoj institutu výživného na území našeho státu

inf. studie, duben 1997, 28 str.

5.083 Autorské právo v právu ES

inf. studie, leden 1997, 58 str.

5.049 Ochrana osobnosti proti zásahu médií

inf.studie, duben 1996, 23 str.

5.051 Sňatky a rozvody v České republice

inf. podklad, březen 1995, 4 str.

5.046 Hlavní instituty rodinného práva v evropských zemích

inf. studie, červenec 1994, 57 str.

4. Správní právo – obecná část

5.238 Svátky ve vybraných zemích světa

inf. podklad, červen 2005, 16 str.

Autor: Eva Medková

Tento informační podklad sestává ze dvou částí. V první části práce metodou taxativních výčtů informuje o státních svátcích, které jsou slaveny ve vybraných třiceti (převážně evropských) státech. Kromě českých, volně přeložených názvů jednotlivých svátků autoři uvádějí i názvy oficiální, a to vždy spolu s datem, na které svátky připadají v roce 2005.

Část druhá je věnována problematice přesunů svátků. Po osvětlení pojmu jsou uvedeny evropské země, jejichž úprava svátkového práva tyto přesuny umožňuje, a to vždy spolu se způsobem, jakým se tak děje.

Třetí část je zasvěcena vývoji svátkového práva v České republice. V historickém exkurzu směřovanému nejprve k neucelené rakousko-uherské úpravě se práce zabývá změnami, které přinesly jednotlivé zákony o státních svátcích. Věnuje se zlomu, který nastal zákonem 65/1925 Sb., reflektuje poválečnou právní úpravu provedenou zákonem č. 948/1946 Sb. a popisuje i stav, který na poli státních svátků existoval po vstupu zákona č. 93/1951 Sb. v platnost. Nakonec je zmiňována i úprava nynější, která dosavadní vývoj uzavírá.

Poslední část práce pojednává o svátku „Den matek“, o jeho historii i současnosti. Velmi krátce jsou v této části zmíněny i svátky „Den otců“ a „Den rodiny“.

5.233 Vydávání cestovních dokladů ve vybraných státech

inf. podklad, únor 2005, 11 str.

Autor: Robert Vyklícký

Způsob vydávání cestovních dokladů a podávání žádosti o ně významným způsobem ovlivňuje možnosti jejich získání v případě, že občan trvale bydlí v jiném stá-

tě. Komparace srovnává způsob žádosti a vydávání cestovních dokladů ve státech Evropské unie. Ze srovnání je možno vyvodit, že ne všechny státy se přizpůsobují faktickému zrušení překážek na hranicích mezi jednotlivými státy Evropské unie. K posílení mobility občanů je třeba omezit byrokracii a umožnit získání cestovního dokladu bez významných nákladů i těm, kteří mají trvalé bydliště v jiném státě.

5.174 Obecné zásady a mezinárodní standardy výkonu státní služby

inf. podklad, únor 2002, 10 str.

5.166 Právní úprava vyvlastnění

inf. podklad, leden 2001, 23 str.

II. Mezinárodní politika

1. Evropská unie

3.050 Evropská unie a Ukrajina (Hlavní témata Summitu v Helsinkách 27. 10. 2006)

studie, říjen 2006, 11 str.

Autor: Václav Štěřba

3.049 Kontrolní mechanismy pro vývoz zbraní a vojenského materiálu (Nizozemsko, Velká Británie, Finsko, Norsko, Rakousko, Maďarsko)

studie, říjen 2006, 26 str.

Autoři: Jan Němec, Václav Štěřba

3.048 Tibet (Evropská unie a Tibet, Skupiny přátel Tibetu)

studie, říjen 2006, 12 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Václav Štěřba, Zuzana Zelenická

3.047 Konžská demokratická republika (Aktuální situace, politika EU a členských států)

studie, září 2006, 14 str.

Autoři: Jan Němec, Václav Štěřba

5.260 Nástin komunitarizace v rámci III. Pilíře

studie, říjen 2006, 20 str.

Autor: František Čákr

Oblast justice a vnitra je dosud charakterizována mezivládní spoluprací, která se vyznačuje jednomyslností co do rozhodování. Určité změny měla přinést Smlouva o Ústavě pro Evropu, ale jak můžeme již dlouhodobě sledovat, je toto téma politicky natolik konfliktní, že není možné v blízké době její přijetí předpokládat. Přesto je dnes oblast justice a vnitra v centru nejdynamičtějšího rozvoje legislativního sjednocování na evropské úrovni. Věcné a politické důvody tohoto „harmonizačního“ vývoje je třeba analyzovat z pohledu konkrétního obsahu, optimální míry takové harmonizace, stejně jako koncepčních dopadů, k nimž by měla existovat veřejně deklarovaná politická vůle.

2.085 Vývoj vybraných makroekonomických ukazatelů v evropských zemích, Spojených státech amerických a Japonsku (1995–2004)

inf. podklad, leden 2006, aktualizace srpen 2006, 20 str.

Autoři: Lucie Brožová, Michal Částek

Materiál obsahuje tabulky s údaji o vývoji základních hospodářských ukazatelů v zemích EU, USA a Japonska v letech 1995–2004 a čtenářům tím nabízí možnost pro srovnání vývoje hospodářské výkonnosti ČR s ostatními vyspělými ekonomika-

V lednu 2005 pak ministři zahraničí EU začali diskutovat o „dočasném pozastavení“ opatření z 5. června 2003. Na jaře 2005 se vztahy EU a některých členských států začaly opět oživovat. V současnosti jsou však tyto vztahy ovlivněny postojem kubánských úřadů k návštěvě evropských politiků (mezi nimi českého senátora Schwarzenberga) v květnu 2005.

Materiál dále obsahuje popis postojů relevantních politických sil v členských státech Evropské unie.

3.032 Rusko a Evropská unie

inf. studie, květen 2005, 10 str.

Autoři: Štěpán Pecháček, Marino Radačič

Materiál je rozdělen do dvou základních částí. V první části je popsáno formální vymezení vztahů mezi Evropskou unií a Ruskem, jsou zde identifikovány možné oblasti spolupráce a také kontroverzní oblasti vzájemných vztahů. Druhá část je věnována postojům institucí EU a politických stran členských států EU.

Rusko dlouhodobě preferuje politiku založenou na vzájemných bilaterálních vztazích s velkými zeměmi EU. Odmítlo proto účast na Evropské politice sousedství. Evropská unie pro Rusko vytvořila zvláštní model spolupráce založený na tzv. čtyřech společných prostorech – na prostoru ekonomickém, prostoru spolupráce v oblasti svobody a spravedlnosti, prostoru spolupráce v oblasti vnější bezpečnosti a prostoru výzkumu, vzdělávání a kultury. Dohody o této spolupráci byly uzavřeny v květnu 2005.

Zvláštní pozornost je ze strany Unie věnována spolupráci v oblasti energetiky, s Ruskem je sjednána tzv. Energetická charta, která čeká na ratifikaci v ruské Dumě.

Především Evropský parlament poukazuje na problémy Ruska s dodržováním lidských práv, upozorňuje na některé rozsudky Štrasburského soudu pro lidská práva týkající se Čečenska a dlouhodobě odmítá upřednostňovat ekonomickou spolupráci nad oblastí lidských práv.

Trvale problematický je vztah k pobaltským zemím – rozdílné pohledy na minulost eskalovaly při oslavách 60. výročí skončení druhé světové války.

Rusko věnuje zvláštní pozornost bilaterálním vztahům, především k Německu a Francii.

3.031 Evropská unie a Turecko

inf. studie, květen 2005, 8 str.

Autor: Václav Štěrbá

Tento materiál podává přehled vztahů mezi Evropskou unií a Tureckem. Turecko podepsalo s tehdejší EHS asociační dohodu již v roce 1963, avšak přístupová jednání začala až v květnu 2004. Turecko se od doby svého vzniku snaží o začlenění do evropského kulturně-politického systému, ale vliv islámu je zde stále silný, což je hlavní psychologickou překážkou ve vzájemných vztazích. Turecko před zahájením přístupových jednání ještě zintenzivnilo proces politických a právních reforem.

Materiál popisuje i další kontroverzní témata vzájemných vztahů mezi Evropskou unií a Tureckem – problematiku Kypru a tzv. arménský masakr.

Členství Turecka v EU není v členských státech přijímáno jednoznačně. Podle průzkumů veřejného mínění jsou proti občané Francie, Rakouska, Nizozemska, Lucemburska, Kypru, Dánska a Švédska. V této otázce je patrný rozpor mezi politickými elitami a občany. I to vedlo např. francouzského prezidenta k prohlášení, že členství Turecka by ve Francii muselo být schváleno referendem.

Dlouhodobě podporují členství Turecka na oficiální politické úrovni vlády Velké Británie, Portugalska, Španělska, Řecka.

Informační podklad obsahuje také základní argumenty pro a proti členství Turecka, které jsou vybrány ze studií respektovaných institucí.

3.030 Vývoj evropské politiky sousedství

inf. studie, květen 2005, 6 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Materiál podává základní přehled o vývoji Evropské politiky sousedství od roku 2002, kdy Evropská rada rozhodla v návaznosti na proces rozšiřování o vytvoření nového mechanismu spolupráce se zeměmi, které se po rozšíření EU stanou zeměmi sousedskými. EPS reaguje nejenom na rozšíření o 10 nových členů, ale také na další rozšíření, především o Bulharsko a Rumunsko. Na doporučení Evropského parlamentu byly do této spolupráce přizvány také kavkazské republiky.

Cílem EPS je vytvořit nárazníkové pásmo politicky a ekonomicky stabilních zemí v sousedství Unie. EPS byla také integrálně zahrnuta do Evropské bezpečnostní strategie. Pomoc Evropské unie participujícím zemím je proto zaměřena především na strukturální změny politického a ekonomického systému.

3.029 Evropská unie a Ukrajina

inf. studie, květen 2005, 7 str.

Autor: Štěpán Pecháček

Materiál obsahuje přehled formálních vztahů mezi EU a Ukrajinou od roku 1998, kdy byla uzavřena Smlouva o partnerství a spolupráci. Spolupráce mezi EU a Ukrajinou je zasazena do kontextu Evropské politiky sousedství, která má za cíl v sousedství Unie vytvářet pás ekonomicky a politicky stabilních zemí.

Materiál se věnuje postojům Evropské unie a členských států v době ukrajinských prezidentských voleb. Juščenkovo vítězství otevřelo prostor pro novou formu spolupráce mezi EU a Ukrajinou. Sám Juščenko hovoří o perspektivě členství. Materiál se proto věnuje názoru Komise (tzv. Deset bodů Javiera Solana a Ferrero-Waldnerové), frakcí Evropského parlamentu a členských států. Materiál identifikuje jako nejotevřenější stát ke spolupráci Ukrajiny s EU Polsko, které prosazuje politiku tzv. otevřených dveří. Velké členské státy jako Německo a Francie jsou zdrženlivé a setrvávají u podpory Ukrajiny při vstupu do Světové obchodní organizace.

Materiál se také věnuje prioritám hospodářské spolupráce i oblasti energetiky, vzhledem k tomu že Ukrajina je důležitou tranzitní zemí pro ropu a zemní plyn do (nejenom nových) zemí Evropské unie.

Součástí materiálu je přehled vzájemné obchodní výměny mezi Ukrajinou a EU.

3.028 Zbrojní embargo vůči Číně a evropský Kodex vývozu zbraní*inf. studie, duben 2005, 14 str.**Autoři: Štěpán Pecháček, Marino Radačič*

Tento informační podklad se skládá ze dvou částí. V první části se práce věnuje historii zbrojního embarga členských států EU, které bylo na Čínu uvaleno v roce 1989 kvůli násilnému potlačení studentské demonstrace na náměstí Nebeského klidu. V této době ještě nebyla formulována a smluvně zakotvena Společná zahraniční a bezpečnostní politika, proto nebylo vyhlášeno jednotné evropské embargo. V rámci systému Evropské politické spolupráce však vyhlásily embargo jednotlivé členské státy EU.

Funkčnost embarga naráží na rozdílný výklad jednotlivých států. Některé členské státy přijaly volnější interpretaci. Čína sama od 90. let minulého století začala zohledňovat názory mezinárodního společenství a projevila ochotu ratifikovat Úmluvu OSN o občanských a politických právech.

Tyto okolnosti vedou některé členské státy k úvahám o zrušení embarga. Materiál mapuje postoje politických frakcí v Evropském parlamentu, Komise a postoje relevantních politických stran v Německu, Francii, Velké Británii, Polsku a Španělsku. Materiál upozorňuje na to, že Čína sama odmítá spojovat oblast lidských práv s možností zrušení embarga.

Zrušení embarga by mělo být nahrazeno přijetím přísnější podoby Kodexu chování EU v oblasti vývozu zbraní. Kodex je v současné době právně nezávazný dokument, je vytvořen v podobě politické dohody členských států. Materiál popisuje navrhované změny, které by měly zvýšit závaznost Kodexu.

Přílohou materiálu je platné znění Kodexu. V návaznosti na materiál byl zpracován přehled zbrojního exportu z jednotlivých členských zemí – viz mimoseznamová práce PI „Vývoz zbraní ze zemí EU do Číny v roce 2003“.

2.080 Pakt stability a růstu*inf. studie, červenec–září 2004, 21 str.**Autor: Michal Částek*

Práce se věnuje právním mechanismům Paktu stability a růstu, konkrétně nařízení Rady ES 1466/97 a nařízení Rady 1467/97, a nastiňuje úlohu Komise a Rady, kterou v procesu koordinace hospodářské politiky a dohledu nad zdravými veřejnými financemi členských států obě instituce sehrávají.

Studie ve své druhé části přibližuje praktické fungování Paktu u čtyř členských států (Irsko, Portugalsko, Německo a Francie), které přijaly jednotnou měnu euro a nedržely některé z ustanovení Paktu. Poslední kapitola se věnuje žalobě Komise na Radu (tzv. žaloba pro neplatnost), která v listopadu 2003 rozhodla v rozporu s doporučením Komise oddálit zahájení sankčního řízení proti Francii a Německu pro nadměrný schodek podle čl. 104 odst. 10 SES a nařízení Rady 1467/97 a následnému rozsudku Evropského soudního dvora C-27/04 z července 2004, na základě kterého bylo rozhodnutí Rady o odkladu zahájení sankcí zrušeno.

Studie ukazuje politickou citlivost Paktu stability a růstu, kdy o případném uvalení sankcí na členský stát eurozóny rozhoduje v konečné fázi Rada ministrů. Neutěšený

vývoj hospodářské situace a veřejných financí zejména v Německu a ve Francii navíc přispěly k diskusi o reformě (zpružnění) pravidel Paktu, jmenovitě nařízení Rady 1466/97 a 1467/97, na které se shodli zástupci členských zemí na zasedání Evropské rady v březnu 2005.

1.000 Návrh „Ústavy pro Evropu“*inf. studie, listopad 2003 – 2.vydání, 117 str.**Autoři: kolektiv Parlamentního institutu*

Název, preambule i ustanovení Ústavy týkající se hodnot a cílů Evropské unie používají z velké části pojmy, které se objevují v ústavním právu členských států. Toto pojmosloví je částečně nové a má přiblížit dokument k národním ústavám. K tomu přispívá i zcela nová úprava symbolů EU. Také euro jako měna Unie je považována za symbol EU.

Charakter vzniklé Unie zůstává na pomezí mezi sdružením států a federací, výslovné označení federálního charakteru bylo odmítnuto. Unie jako entita je vytvořena podle Ústavy z vůle států a občanů (nová formulace tzv. dvojí legitimacy).

Hodnoty a cíle Evropské unie jsou politicky a ekonomicky vyvážené, s posíleným důrazem na sociální stát (což není zcela nové) na straně jedné a s důrazem na fungující hospodářskou soutěž jako záruku fungování tržního prostředí na straně druhé. Mezinárodní cíle jsou upraveny specifitěji, než tomu bylo ve smlouvách, zejména ve směru podpory třetího světa a udržitelného rozvoje planety.

Vztahy mezi Evropskou unií a členskými státy jsou charakterizovány rovnováhou mezi ustanoveními o svěření pravomocí a ustanoveními o zachování státní identity. Nově je upraven respekt orgánů EU vůči strukturám a orgánům členských států a k zásadním státním funkcím. Ustanovení o přednosti unijního práva přímo v Ústavě znamená, zjednodušeně řečeno, že ústavní soud v členském státě bude mít ještě více ztíženou možnost zkoumat ústavnost unijního práva vzhledem k tomu, že přednost unijního práva je stanovena výslovně. Tato federalizační tendence je vyvážena větším důrazem na subsidiaritu a proporcionalitu předpisů EU, kterou budou nově kontrolovat národní parlamenty. Přednost unijního práva je dále vyvážena možností vystoupení z EU (viz dále), které nebylo podle dosavadní judikatury Evropského soudního dvora pokládáno za možné, což vedlo k judikatuře ESD zastávající názor, že už byla omezena suverenita členských států.

Zakládá se nově právní subjektivita Evropské unie. Dosud měly právní subjektivitu pouze Evropské společenství a EURATOM. Založení právní subjektivity Unie má vliv nejen na vztahy uvnitř Unie, ale především na vystupování Unie v mezinárodních vztazích a uzavírání mezinárodních smluv (mezinárodně-právní subjektivita). Unie bude moci vystupovat jako subjekt mezinárodního práva nejen v oblasti společné obchodní politiky, ale i v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky.

Ústava upravuje trojí garanci lidských práv:

- garanci danou Chartou (Listinou) základních práv Unie, která je nově vložena do Ústavy jako její část II;
- garanci danou prostřednictvím Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod s novým výslovným zmocněním EU přistoupit k této úmluvě;

– garanci danou národní tradicí členských států v oblasti lidských práv. Institut euroobčanství zůstává v zásadě nezměněn. Evropské občanství zůstává plně závislé na institutu státního občanství členského státu, jeho existence je podmíněna existencí státoobčanského poměru mezi fyzickou osobou a členským státem EU. Unie tedy nemá právo občanství udělovat. Zcela nové ustanovení uvádí, že okruh práv spojených s evropským občanstvím může být rozšířen evropskými (rámcovými) zákony bez změny Ústavy, rozšíření ovšem musí ratifikovat členské státy. Ustanovení o pravomocích Unie mají co do formy federální podobu. Ustanovení sama o sobě významně nerozšiřují pravomoci současné Evropské unie. Významné však je to, že nově podrobují působnosti ve smlouvách dosud patřících do tzv. pilířů II (SZBP) a III (oblast soudní spolupráce v trestních věcech a oblast policejní spolupráce, tzv. prostor svobody, bezpečnosti a práva) jednotnému právnímu (nikoliv procedurálnímu) režimu, který byl ve smlouvách vyhrazen ekonomické spolupráci a působnostem souvisejícím. Zejména zavedení jurisdikce Soudního dvora v těchto oblastech a zavedení zásady pružnosti může přispět k rozšíření faktických kompetencí EU. Podstatné zvýšení pružnosti v pravomocích EU, které bylo v Konventu navrhováno, naopak přijato nebylo. Systém pravomocí nebyl zjednodušen a zůstává nadále zmatečný. Nepodařilo se vyjmenovat obecné pravomoci a k tomu, aby byly nalezeny přesné pravomoci EU, jejích orgánů a procedury přijímání rozhodnutí v těchto pravomocích, je nutno stejně jako dříve nalézt příslušnou jednotlivou pravomoc ve zvláštní části smluvní úpravy.

1.075 Kontrola britského parlamentu v oblasti komunitárního práva
inf. studie, leden 1995, aktualizace červenec 2003, 13 str.

1.142 Úprava referenda o přistoupení k EU
informační studie, prosinec 2002, 20 str.

1.135 Dokumenty Evropského parlamentu týkající se dekretů prezidenta republiky z roku 1945
informační studie, duben 2002 + listopad 2002, 6 str.

1.140 Výbory pro evropskou integraci
inf. podklad, říjen 2002, 11 str.

1.088 Evropská dohoda
inf. studie, červen 1995, červen 2002, 24 str.

1.080 Úloha národních parlamentů v legislativním procesu EU
inf. podklad, prosinec 2001, 76 str.

2.073 Koordinace a správa předvstupní pomoci EU v České republice
inf. studie, září 2001, 16 str.

1.132 „Evropské“ články ústav členských států EU
informační studie, březen 2001, 6 str.

1.129 Evropský parlament a proces přistoupení nových členů – návrhy na změnu systému přidělování mandátů členským zemím
informační studie, listopad 2000, 8 str.

2.047 Hospodářská a měnová unie
inf. studie, květen 1996 + únor 2000, 21 str.

5.129 Evropská sociální charta a její závaznost v některých západoevropských zemích
inf. podklad, květen 1999, 7 str.

5.130 Informace veřejnosti před vstupem do EU
inf. podklad, březen 1999, 18 str.

1.115 Vybraná rozhodnutí Evropského soudního dvora
překlad (financovaný z projektu PHARE), leden 1999, 74 str.

5.116 Rozšíření EU: problémy, plány a veřejné mínění
zápis z konference, červen 1998, 20 str.

1.111 Instituce pro evropské záležitosti ve vybraných státech EU
inf. podklad, květen 1998, 19 str.

1.106 Amsterdamská smlouva – komentář
překlad, srpen 1997, 62 str.

5.074 Rozšíření EU v 90. letech, ekonomické a zeměpisné údaje
překlad, duben 1996, 5 str.

1.092 Mezvládní konference Evropské unie 1996 – IGC
inf. podklad, prosinec 1995, 10 str.

1.091 Stav sblížení práva ČR s právem ES
inf. studie, prosinec 1995, 7 str.

2.040 Společná zemědělská politika EU (tržní řády)
inf. studie, říjen 1995, 23 str.

1.087 Sekundární legislativa ES a její implementace
inf. podklad, září 1995, 19 str.

1.086 Ochrana práva ES Evropským soudním dvorem*inf. podklad, září 1995, 8 str.***1.084 K Evropské dohodě o přidružení***inf. podklad, září 1995, 26 str.***1.083 Argumenty pro a proti vstupu do Evropské unie***inf. podklad, září 1995, 11 str.***2. NATO****3. Rada Evropy****1.055 Evropská rámcová dohoda o spolupráci, přesahující hranice mezi územními orgány***překlad, listopad 1993, 22 str.***4. Ostatní mezinárodní organizace****5. Mezinárodní vztahy****3.052 Jednání o budoucím statusu Kosova (Vývoj jednání, současný stav, postoje zúčastněných stran)***studie, říjen 2006, 12 str.**Autor: Václav Štěrba***3.051 Postoje k budoucímu statusu Kosova (Budoucí uspořádání Kosova v postojích a názorech vybraných Think-tanků)***studie, říjen 2006, 16 str.**Autoři: Marek Chmel, Václav Štěrba, Lucie Vondráčková***5.261 Uzavírání mezinárodních smluv s Tchaj-wanem***studie, říjen 2006, 10 str.**Autor: Martin Kavěna*

Uvedená práce poskytuje přehled současného právního postavení Tchaj-wanu ve vztahu k Čínské lidové republice a k ostatním státům světa a mapuje možnosti mezinárodněprávních vztahů s tímto územím. V prvních dvou částech uvádí práce historické okolnosti vzniku současné vlády na Tchaj-wanu, otázku mezinárodního uznání této vlády a členství Tchaj-wanu v mezinárodních organizacích (např. WTO). Ve třetí části se práce zabývá teoretickou otázkou mezinárodněprávní subjektivity

Tchaj-wanu, resp. možností, že Tchaj-wan požívá určitou omezenou mezinárodní subjektivitu vystupovat jako samostatná hospodářská oblast v multilaterálních vztazích. Ve čtvrté části shrnuje práce obvyklý postup uplatňovaný při uzavírání „mezinárodních smluv“ mezi členským státem EU a Tchaj-wanem a zabývá se otázkou uzavírání bilaterálních obchodních smluv na nevládní úrovni (např. Dohoda mezi Belgickou kanceláří Taipei a Taipeijskou zastupitelskou kanceláří v Belgii o zamezení dvojího zdanění a daňových úniků v oblasti daně z příjmu, Ujednání o vzájemném uznání práv duševního vlastnictví mezi Taipeijskou zastupitelskou kanceláří ve Spojeném království a Britskou obchodní a kulturní kanceláří Taipei). Na závěr se práce zabývá otázkou vhodného vnitrostátního legislativního postupu, který by se mohl uplatnit i v České republice při případném sjednávání bilaterálních dohod s Tchaj-wanem.

3.046 Íránský jaderný program a mezinárodní situace*informační podklad, březen 2006, 8 str.**Autor: Václav Štěrba*

Tento informační podklad navazuje na studii 3.039, zejména pak shrnuje vývoj týkající se íránského jaderného programu v období únor–březen 2006. Podrobněji se obrací na průběh klíčového jednání v Radě bezpečnosti OSN a na postoje jejích stálých členů. Materiál též informuje o postojích české vlády k dané problematice.

3.045 Povolební situace v Palestině*informační podklad, březen 2006, 8 str.**Autor: Václav Štěrba*

Tento materiál navazuje na informační podklad č. 3.040 a aktualizuje jej. Podrobněji informuje o okolnostech sestavování nové vlády hnutím Hamás a shrnuje jeho programová východiska. Dále se věnuje pozici prezidenta v politickém systému Palestinské samosprávy. Vymezení pravomocí mezi prezidentem a vládou, které v dané době probíhá, je nyní totiž jedním z nejostřeji sledovaných procesů, na jehož výsledku budou záviset další perspektivy mírového procesu. Na závěr práce jsou zrekapitulovány postoje Evropské unie, Spojených států amerických, Ruska a dalších států.

3.043 Současný vývoj v Bělorusku*informační podklad, únor 2006, 9 str.**Autoři: Michal Částek, Jan Němec, Štěpán Pecháček, Václav Štěrba*

Informační podklad podává základní přehled o situaci v Bělorusku do voleb v roce 2006. Mapuje situaci vztahů Běloruska s Evropskou unií a jejími členskými státy, Ruskem a USA. Zvláštní pozornost je věnována vývoji vnitropolitické situace a dodržování lidských práv v souvislosti s vládou prezidenta Lukašenků. Materiál upozorňuje na nedodržování mezinárodních standardů při organizačních voleb a na rozpory kolem referenda o prezidentských pravomocích. Zvláštní část je věnována popisu běloruské ekonomiky. Ta se vyvíjí specifickým způsobem především díky podpoře Ruska v oblasti dodávek ropy a zemního plynu.

3.042 Současný vývoj na Ukrajině*informační podklad, únor 2006, 6 str.**Autoři: Jan Němec, Štěpán Pecháček, Václav Štěrba*

Informační podklad podává základní přehled vývoje na Ukrajině před parlamentními volbami v roce 2006. Zachycuje motivy rozkolu mezi původními zastánci „oranžové revoluce“. Zabývá se obdobím energetické krize a vztahem Ruska k Ukrajině obecně. Zachycena je zde také pozice Evropské unie a dalších důležitých mezinárodněpolitických aktérů.

3.040 Historický kontext a současný vývoj v Palestině*informační podklad, únor 2006, 11 str.**Autoři: Lucie Brožová, Michal Částek, Jan Němec, Štěpán Pecháček, Václav Štěrba*

Informační podklad se věnuje současnému stavu mírového procesu na Blízkém východě. Na úvod shrnuje historický vývoj Palestiny ve druhé polovině 20. století a charakterizuje její politický systém a hlavní politické subjekty. Dále se podrobně věnuje volbám do Legislativní rady 25. 1. 2006, v nichž zvítězilo radikální teroristické hnutí Hamas, analyzuje dopady těchto voleb a shrnuje reakce Izraele, Evropské unie, USA a dalších vybraných zemí. Závěrečná část materiálu se zaměřuje na realie palestinské ekonomiky včetně zdejších ekonomických aktivit a zájmů České republiky.

3.039 Současný vývoj v Íránu*informační podklad, únor 2006, 9 str.**Autoři: Marcela Bláhová, Michal Částek, Jan Němec, Štěpán Pecháček*

Tématem tohoto Informačního podkladu je současný vývoj v Íránu, zejména s ohledem na mezinárodně-politickou krizi týkající se jeho jaderného programu. Na úvod je charakterizován politický systém této země včetně jejích současných vnitropolitických realit. Krize týkající se íránského jaderného programu totiž přímo souvisí s politickými východisky fundamentalistického režimu a s výměnou na postu prezidenta v srpnu 2005. Jádrem práce je rozbor íránského jaderného programu včetně jeho mezinárodněbezpečnostních implikací. Prostor je věnován též postojům EU, USA, Ruska a dalších významných aktérů mezinárodních vztahů. Na závěr se práce zabývá hospodářskou situací Íránu.

3.036 Diskuse o budoucím statusu Kosova*inf. podklad, leden 2006, 15 str.**Autoři: Jan Němec, Václav Štěrba*

24. října 2005 schválila Rada bezpečnosti OSN návrh generálního tajemníka OSN na zahájení jednání o budoucím statutu Kosova. Zmocněncem generálního tajemníka OSN pro vedení těchto jednání se stal bývalý finský prezident Martti Ahtisaari. Jednání již byla v lednu 2006 zahájena, přičemž shody o budoucím statutu Kosova by mělo být dosaženo do konce tohoto roku.

Informační podklad PI č. 3.036 se zaměřuje na popis stavu těsně před zahájením těchto jednání, tedy zejména klíčových sporných bodů ohledně budoucího

statusu. Dále jsou rozebrány pozice klíčových účastníků – Srbska a Černé Hory a kosovských Albánců – a také dalších aktérů, především pak států tzv. kontaktní skupiny (USA, Rusko, Německo, Francie, Velká Británie, Itálie). Nechybí též pozice České republiky.

3.037 Institucionální zajištění ekonomické diplomacie ve vybraných zemích Evropské unie*informační podklad, září-prosinec 2005, 28 str.**Autoři: Michal Částek, Jan Němec*

Studie se věnuje otázkám spojeným s ekonomickou diplomacií ve vybraných členských státech Evropské unie a aktuálně tím podává i obrázek o zahraničních zkušenostech k vládou schválené Exportní strategii ČR pro období 2006–2010. Komparativní studie si klade za cíl nastínit postavení a činnost jednotlivých institucí zajišťujících ekonomickou dimenzi zahraniční politiky členských zemí Unie. Do této studie byly úmyslně vybrány malé země, které mají, podobně jako Česká republika, exportně orientované hospodářství a mají výrazný zájem na úspěšném exportu svých podniků a na přílivu produktivních zahraničních investic. Sledované portfolio zemí navíc nabízí možnost srovnání dvou základních institucionálních modelů zajištění ekonomické diplomacie, kdy ve Švédsku a ve Slovinsku je ekonomická složka zahraniční politiky realizována prostřednictvím jednoho ministerstva, v případě Irska, Portugalska, Belgie, Rakouska, Slovenska tuto funkci zajišťují ministerstva dvě, v případě ČR tuto oblast zastřešují ministerstva tři. Studie dále ukazuje, že sledované země využívají zvláštní instituce (veřejnoprávní či soukromoprávní povahy) přímo zřízené ministerstvy či spadající svojí činností pod ministerstva k podpoře exportní výkonnosti svých podniků, k lákání zahraničních investorů do země a ke kulturní propagaci země v zahraničí. Každá země využívá svá zahraniční zastoupení k podpoře svých podnikatelských subjektů, údaje o efektivitě zastupitelských úřadů obecně či v oblasti ekonomické dimenze zahraničních vztahů studie nepodává.

3.035 Situace v Dárfúru*inf. podklad, září 2005, 8 str.**Autor: Štěpán Pecháček*

V první části informační podklad stručně shrnuje historii konfliktu v oblasti Dárfúru. Věnuje se především otázce vymezení podstaty konfliktu a s tím související problematice uznání konfliktu v Dárfúru za genocidu. Právě otázka genocidy byla pro mezinárodní společenství dlouhodobě stěžejním bodem. Autor konstatuje, že vztah hlavních aktérů byl k otázce genocidy silně ambivalentní. Konstatuje, že např. OSN neprohlásila situaci v Dárfúru za genocidu, přesto však pravidelně vyzývala vládu a zodpovědné činitele v Súdánu k ukončení jednání, které představuje pojmové znaky genocidy. Hlavním proponentem uznání konfliktu za genocidu byly dlouhodobě Spojené státy. Na straně EU byl neaktivnější Evropský parlament. Další část je věnována postojům Evropské unie a spolupráci EU s Africkou unií a dalšími mezinárodními institucemi. V hodnocení situace v Dárfúru došlo k rozporu mezi Evropským parlamentem a Radou. Rada se stavěla proti vyhlášení genocidy. Závěrečná část

materiálu je věnována popisu aktuální pomoci EU v rámci mise AMIS II a koordinaci činnosti EU a NATO při realizaci této mise.

3.028 Zbrojní embargo vůči Číně a evropský Kodex vývozu zbraní

inf. studie, duben 2005, 14 str.

5.185 Mezinárodní smlouvy uzavřené mezi Svatým stolcem a některými evropskými státy

inf. podklad, srpen 2002, 17 str.

2.063 Nizozemí

inf. studie, listopad 1999, 10 str.

2.062 Irsko

inf. studie, listopad 1999, 13 str.

III. Veřejná správa

1. Státní správa

5.257 Reforma regulace v dokumentech OECD a Evropské unie

inf. podklad, únor 2006, 28 str.

Autor: Jana Francová

Práce mapuje reformní dění v oblasti regulace, a to na základě aktivit Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a Evropské unie, které se potenciálem reformy regulace intenzivně zabývají. Činnost OECD v oblasti reformy regulace je zaměřena na pomoc vládám usilujícím o zlepšení kvality regulace odstraněním zbytečných překážek hospodářské soutěže, inovací a hospodářského růstu. Reformy podporuje vydáváním svých doporučení, přehledů a zpráv o situaci v jednotlivých zemích, tematickými diskusemi (zahrnujícími sektorové analýzy, mezinárodní databázi regulace) a spoluprací s nečlenskými zeměmi. Provedení reformy regulace OECD doporučila svým členům již v roce 1997. V posledním desetiletí se na poli reformy regulace výrazně angažuje i Evropská unie. Její program „Better regulation“ neboli „Lepší právní úprava“ a související aktivity mají napomoci obnovit důvěru občanů členských států EU v důležitost integračního procesu a dosáhnout cílů stanovených lisabonskou strategií.

1.157 Nejvyšší kontrolní instituce

inf. podklad, listopad–prosinec 2004, 13 str.

Autor: Michal Částek

Studie se věnuje komparaci postavení jednotlivých nejvyšších kontrolních institucí ve vybraných členských státech EU (Německo, Nizozemí, Finsko, Švédsko, Velká Británie, Polsko, Slovinsko, Portugalsko). V Evropské unii neexistuje jednotný model či systém vnější kontroly subjektů, které hospodaří s veřejnými prostředky. V jednotlivých členských státech Evropské unie disponují proto nejvyšší kontrolní instituce při kontrole veřejných či soukromoprávních subjektů různými pravomocemi.

Práce klade důraz na postup projednávání zpráv nejvyšších kontrolních institucí v orgánech národních parlamentů a na úlohu parlamentů, kterou hrají v procesu kontroly subjektů při jejich nakládání s veřejnými prostředky. Ve Finsku a ve Švédsku existuje tzv. „skandinávský model“, kontrolní instituce jsou úzce napojeny na jejich parlamenty, v Německu a v Nizozemsku mají kontrolní instituce postavení tzv. „kolegiálního úřadu“ a mohou dávat dotčným orgánům hospodařícím s veřejnými prostředky pouhá doporučení a v Portugalsku (Francii, Itálii, Španělsku) disponují členové Účetního dvora soudními pravomocemi. Postavení a pravomoci parlamentů a jejich orgánů při projednávání zpráv nejvyšších kontrolních institucí o hospodaření s veřejnými prostředky do značné míry souvisejí s postavením parlamentů v ústavněprávním systému daných zemí.

5.174 Obecné zásady a mezinárodní standardy výkonu státní služby

inf. podklad, únor 2002, 10 str.

1.133 Struktura vládních orgánů ve vybraných zemích*informační studie, duben 2001, 25 str.***1.127 Vztah státní služby a parlamentní administrativy***informační studie, říjen 2000, 5 str.***1.111 Instituce pro evropské záležitosti ve vybraných státech EU***inf. podklad, květen 1998, 19 str.***1.104 Státní rada ve Španělsku***inf. studie, srpen 1997, 10 str.***5.068 Státní kontrolní, dozorový a inspekční systém v České republice***inf. studie, leden 1996, 43 str.***1.051 Instituce ombudsmanského typu v Německu a Rakousku***inf. studie, listopad 1993, 7 str. + příl.*

2. Samospráva územní

5.239 Rozdělení obce, oddělení části obce*inf. podklad, červen 2005, 12 str.**Autoři: Eva Medková, Jindřiška Syřlová*

V úvodu práce autorky předesílají rozdílnost systémů místní správy v jednotlivých zemích, a tedy i rozdílnou logiku v celkové koncepci provádění změn v území obcí. Vlastní studie popisuje současný právní stav v Belgii, České republice, Estonsku, Francii, Německu, Polsku, Rakousku a Slovenské republice, který se mezi jednotlivými zeměmi značně liší, a to nejen způsobem, jakým jsou změny v území prováděny, ale i rozsahem konkrétních právních ustanovení danou problematiku upravujících. Zatímco např. v Belgii či Polsku jde o ustanovení poměrně strohá, v jiných státech se setkáváme s velmi podrobnou úpravou. V některých státech je ingerence orgánů státní správy do samosprávného rozhodování minimální, jinde je vyšší. Pro Německo a Rakousko je charakteristické, že otázku změn v území obce upravují zemské, nikoli federální předpisy, a že tedy dochází k rozdílům uvnitř jednoho státu.

Pro komplexnější pohled na danou problematiku v tuzemsku je kromě stávající právní úpravy popsána i úprava platná za první Československé republiky, která by i dnes mohla sloužit jako cenný zdroj inspirace.

5.183 Přeshraniční spolupráce regionů*inf. podklad, aktualizace – červenec 2002, 39 str.***1.124 Samospráva a místní správa v Polsku a Maďarsku***informační studie, říjen 1999, 92 str.***1.058 Správa, samospráva a uspořádání velkých měst***inf. studie, leden 1994, 15 str.***1.055 Evropská rámcová dohoda o spolupráci, přesahující hranice mezi územními orgány***překlad, listopad 1993, 22 str.***1.048 Historie veřejné správy v českých zemích***inf. studie, září 1993, 10 str.***5.020 Konference o regionalizaci v Evropě - závěrečné prohlášení***překlad dokumentu, červenec 1993, 14 str.***5.009 Vývoj územně správní organizace ČR***inf. studie, říjen 1992, 17 str.***5.008 Územní členění České republiky a států ES***inf. studie, září 1992, 29 str.*

3. Samospráva profesní

5.195 Regulace povolání architekta v některých evropských státech*inf. podklad, květen 2003, 9 str.***2.057 Postavení hospodářských komor v zemích EU***inf. studie, leden 1999, 6 str.***5.039 Postavení notářských komor v zahraničí***inf. podklad, červen 1994, 11 str.***5.038 Postavení komor hospodářských znalců v zahraničí***inf. studie, květen 1994, 8 str.***5.033 Postavení lékařských komor v zahraničí***inf. podklad, leden 1994, 13 str.*

4. Justice a postavení soudců

5.249 Doručování písemností v trestních věcech*komparativní studie, prosinec 2005, 11 str.**Autor: Vladimíra Pejchalová*

Komparativní studie se zabývá problematikou právní úpravy doručování písemností v trestním řízení ve vybraných zemích. Na tuto studii navazuje studie č. 5.253 Doručování soudních a jiných písemností. Ve všech vybraných zemích dokumenty v rámci trestního řízení doručují soudní úředníci (soudní vykonavatelé). Pouze v Belgii vystupuje policejní orgán jako prostředník při oznamování státním zástupcem a při doručování soudních obsílek, které nebylo možno doručit ani adresátovi do vlastních rukou, ani třetí osobě. Policejní orgán v takových případech musí učinit nezbytné kroky k tomu, aby byla kopie dokumentu doručena adresátovi v co nejkratší lhůtě. Ve všech uvedených státech existuje institut náhradního doručení (třetí osobě). V případě soudních obsílek, ve kterých je stanovena povinnost (obžalovaného, svědka, znalce) dostavit se k soudnímu jednání, je ve většině uvedených států vyloučeno doručování prostřednictvím pošty a doručuje se předáním do vlastních rukou adresáta (popř. třetí osoby – Anglie a Wales, Belgie, Francie, nebo publikací či vyvěšením na vývěsce soudu – Německo) zpravidla soudním vykonavatelem – např. Belgie, Francie, Německo. V Rakousku v případě povinnosti doručení do vlastních rukou adresáta není přípustné náhradní doručování a zásilka může být v případě neúspěšného doručení uložena na poště, na městském úřadě nebo u odesílajícího orgánu, pokud se nachází ve stejné obci.

5.253 Doručování soudních a jiných písemností

srovnávací studie, říjen 2005, 24 str.

Autoři: Vladimíra Pejchalová, Jindřiška Sylllová

Autorky se věnují problematice doručování soudních písemností s ohledem na možnosti doručování prostřednictvím policejních orgánů. Konstatují, že pouze v případě Belgie je přímo v právním řádu upraveno, že soudní písemnosti jsou doručovány prostřednictvím policejního orgánu. V ostatních zemích jsou soudní písemnosti doručovány soudním vykonavatelem/úředníkem nebo poštou. Doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních je mezi 52 státy světa upraveno Haagskou úmluvou z 15. listopadu 1965. Česká republika je smluvní stranou této úmluvy. V rámci EU jsou od 1. května 2004 české justiční orgány povinny postupovat výlučně podle Nařízení Rady (ES) č. 1348/2000, ze dne 29. 5. 2000 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech.

5.234 Soudnictví ve Skotsku

inf. podklad, březen 2005, 8 str.

Autor: Robert Vyklický

Soudní systém ve Skotsku se vyvíjel nezávisle na soudní soustavě v ostatních státech Velké Británie. Již ve Smlouvě o spojení (Treaty of Union) z roku 1707 mezi Anglií a Skotskem byl garantován nezávislý skotský právní systém.

Občanské i trestní soudnictví, správa soudů, policie, vězeňská služba a vztahy s ostatními právními profesemi spadají do kompetence Odboru pro řízení justice (Executive Justice Department), který je součástí skotského Ministerstva spravedlnosti. Odbor pro řízení justice je dále odpovědný za všechny otázky vztahující se

k právnímu řádu, včetně těch, které mají vazbu na ostatní části Velké Británie nebo právní řád EU.

Soudnictví ve Skotsku je vykonáváno třístupňovou soustavou soudů s možností podání dovolání ke Sněmovně Lordů v občanskoprávních věcech.

5.226 Právní úprava soudních znalců a tlumočnicků

inf. podklad, srpen 2004, 11 str.

Autor: Robert Vyklický

Práce komparuje právní úpravu soudních znalců a tlumočnicků členských států EU. Zabývá se seznamem orgánů, u nichž je veden seznam znalců. Důležité je oprávnění soudce vybrat soudního znalce a stanovení povinnosti vybrat jej ze seznamu či nikoliv. Seznamy tlumočnicků mívají volnější úpravu. Sankce, které mohou být uloženy soudním znalcům za nesprávný výkon znalecké činnosti, jsou rozhodujícím faktorem určujícím kvalitu soudního znalectví. V řadě států může být znalec, který se provinil, ze seznamu znalců vyškrtnut.

5.214 Kárné řízení soudců ve vybraných státech

inf. podklad, leden 2004, 35 str.

Autoři: Martin Kavěna, Robert Vyklický

Kárné řízení soudců je upraveno rozdílným způsobem, v závislosti na tradici státu a úpravě soudcovské nezávislosti. Rozdílná je také úprava aktivní legitimace kárného řízení, procedura, druhy kárných provinění a druhy sankcí. Některé kárné orgány mají pravomoc rozhodnout, zda je soudce nezpůsobilý nadále vykonávat úřad z důvodu zjištěného v kárném řízení. Komparace obsahuje popis různých světových systémů desítky států.

5.212 Lhůty a postupy umožňující efektivní rozhodování soudů

inf. podklad, listopad 2003, 16 str.

Autor: Martin Kavěna

Materiál byl zpracován vzhledem ke snahám o zavedení pevných lhůt a postupů pro rozhodování soudů. Uvádí příklad tří jurisdikcí, které přijaly komplexní reformu procesních pravidel v občanskoprávních sporech, obsahujících jak lhůty, tak i zvláštní postupy (tzv. case management), které se aplikují na soudní spory zejména v přípravném řízení, s cílem zajistit co nejefektivnější a nejrychlejší rozhodování soudů. Cílem těchto lhůt a postupů již v rámci přípravného řízení je, aby soudce vystupoval nejen jako soudce, ale i jako manažer, který rozděluje omezené zdroje soudu. Jde o to, aby hlavní řízení před soudem bylo co nejjednodušší a týkalo se objasnění jen přesně vymezených sporných právních či skutkových otázek. V rámci přípravného řízení je tak nutné dospět k přesnému vymezení předmětu sporu a ke stanovení důkazů, které budou provedeny v rámci hlavního řízení, aby soud mohl věc spravedlivě a efektivně rozhodnout. Během přípravného řízení je také nutné, aby soud působil na strany ve věci uzavření míru.

Komplexní reforma procesních pravidel proběhla jak v některých státech s kontinentální právní tradicí, tak i v některých státech s právní tradicí angloamerickou

– materiál se zaměřuje zejména na právní úpravu v kanadské provincii Ontario (angloamerická právní tradice) a v Japonsku a Finsku (kontinentální právní tradice).

5.206 Platy soudců ve vybraných evropských státech

inf. podklad, prosinec 2001, 8 str.

5.165 Výchova budoucích soudců

inf. podklad, leden 2001, 18 str.

5.127 Soudní vykonavatelé

inf. podklad, březen 1999, 22 str.

5.105 Pracovní soudy

překlad, srpen 1997, 17 str.

3.019 Vojenské soudy

komparativní studie, duben 1997, 8 str.

5.089 Správní soudnictví v Německu a Rakousku

inf. studie, březen 1997, 20 str.

1.072 Rozhodčí řízení

inf. studie, říjen 1994, 9 str.

1.065 Přehled způsobů ustanovování soudců. Právní postavení soudců. /1.verze/

Informační studie, červen 1994, 9str.

1.036 Ke koncepci postavení prokuratury: Úvahy k postavení prokuratury Postavení státního žalobce v některých evropských zemích

souhrn materiálů, kořen 1993, cca 70str.

IV. Hospodářství a obchodní právo

1. Obchodní společnosti, právo na podnikání

5.259 Podmínky pro povolování provozu hazardních her ve vybraných zemích Evropské unie (úloha obcí)

studie, srpen 2006, 9 str.

Autoři: Michal Částek, Eva Medková, Gabriela Tampová

Předložená komparativní studie si klade za cíl přiblížit úpravu hazardních her ve vybraných státech Evropské unie. Studie se primárně soustředí na podmínky povolování provozování hazardních her a na kompetence státních úřadů či obcí při udělování koncesí a při kontrole provozovatelů hazardních her.

5.251 Provozování loterií s důrazem na technologie umožňující dálkový přístup

informační podklad, prosinec 2005, 15 str.

Autoři: Eva Medková, Tereza Huclová

V úvodu komparativní studie jsou stručně nastíněny přístupy k regulaci hraní hazardních her.

V další části textu jsou v jednotlivých kapitolách popsány právní úpravy devíti vybraných evropských států (Belgie, Francie, Irsko, Německo, Rakousko, Slovensko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie). Struktura kapitol sleduje toto schéma: po uvedení konkrétních právních předpisů jsou vymezeny základní pojmy, nastíněny podmínky provozování hazardních her a uveden orgán, kterému jsou svěřeny dozorní pravomoci. O úpravě provozování hazardních her prostřednictvím technologií umožňujících dálkový přístup je pojednáno v závěru každé kapitoly. Většina z popsaných právních úprav problematiku provozování loterií a jiných podobných her prostřednictvím technologií umožňujících dálkový přístup výslovně neřeší. Na takové případy se tak vztahují obecné úpravy provedené jednotlivými vnitrostátními právními předpisy, které shodně za základní podmínku provozování hazardních her požadují získání tuzemské licence. S výslovnou úpravou hazardních her provozovaných prostřednictvím technologií umožňujících dálkový přístup se můžeme setkat na Slovensku a ve Velké Británii. I zde však právní řád požaduje vydání tuzemské licence.

5.243 Legislativní úpravy systému pevných cen mezi knihkupci a nakladateli v členských státech EU

inf. podklad, září 2005, 14 str.

Autor: Jana Francová

Systémy pevných cen knih nejsou upraveny legislativou EU, proto záleží na rozhodnutí každého členského státu, zda národní systém pevných cen knih vyjme z dosahu soutěžních pravidel zakazujících ujednání o přímém určení cen či jej upraví speciálním zákonem nebo zda zachová na knižním trhu volnou hospodářskou soutěž a bude postihovat její narušení.

Evropské instituce se systémy pevných cen knih zabývaly opakovaně. Evropská

komise ve svých rozhodnutích několikrát vyjádřila přesvědčení, že zatímco národní systémy pevných cen knih přispívají k zachování kulturního a jazykového bohatství, jejich aplikace na přeshraniční transakce je v rozporu s komunitárními soutěžními pravidly. Proto postihuje systémy pevných cen tehdy, pokud mají zjevné účinky na obchod mezi členskými státy. Evropský parlament v roce 2002 Komisi vyzval, aby připravila návrh Směrnice upravující systém pevných cen knih.

V současnosti je systém pevných cen knih v některé z jeho podob realizován z členských států EU v Dánsku, Francii, Itálii, Maďarsku, Německu, Nizozemí, Norsku, Portugalsku, Řecku, Slovinsku a ve Španělsku.

5.241 SQUEEZE-OUT – Právo výkupu účastnických cenných papírů

inf. podklad, srpen 2005, 16 str.

Autor: Jana Francová

Anglický termín *squeeze-out* se používá pro označení změny vlastnické struktury akciové společnosti, kdy hlavní společník vlastní vůlí vytlačí z jím ovládané společnosti ostatní společníky. Obecně se rozlišují dvě základní formy *squeeze-outu*. První zahrnuje situace, kdy valná hromada rozhodne o zrušení společnosti a o převodu jmění na hlavního akcionáře, druhou základní formou je převzetí celé společnosti hlavním akcionářem při jejím zachování. Informační podklad se zabývá rozborem a posledním vývojem české právní úpravy obou uvedených forem v Obchodním zákoníku ve vztahu k úpravě institutu *squeeze-outu* ve Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/25/ES ze dne 21. dubna 2004 o nabídkách převzetí (tzv. 13. Směrnice) a v Návrhu směrnice Evropského Parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 77/91/EHS, pokud jde o zakládání akciových společností a udržování a změnu jejich základního kapitálu. Samostatná kapitola je věnována úpravě *squeeze-outu* ve vybraných členských státech Evropské unie – v Rakousku, Německu, ve Francii, Itálii, Nizozemí a Velké Británii. V závěru jsou shrnuty hlavní odlišnosti české právní úpravy od komunitárního práva.

5.195 Regulace povolání architekta v některých evropských státech

inf. podklad, květen 2003, 9 str.

5.190 Právní úprava ženské prostituce

překlad, březen 2003, 25 str.

5.115 Právní úprava „spotřebitelských her“ (soutěží) ve vybraných zemích

inf. podklad, květen 1998, 5 str.

2.046 Typy tržních ekonomik

inf. podklad, květen 1996, 6 str.

2.033 Právní úprava podnikání zahraničních osob v České republice

inf. studie, červen 1994, 5 str.

5.026 Úprava problematiky výherních automatů v Německu

inf. studie, říjen 1993, 6 str. + 2 příl.

2.001 Kapitálové společnosti v zahraničí

inf. studie, září 1991, 13 str.

2. Obchodní vztahy, mezinárodní obchod

5.204 Dohody o ochraně investic – obecná část

inf. podklad, červenec 2003, 13 str.

5.203 Dohody o ochraně investic

inf. podklad, červenec 2003, 69 str.

2.068 Hospodářská soutěž

překlad, listopad 2000, 47 str.

2.064 Německá právní úprava konkursu

inf. studie, listopad 1999, 14 str.

5.144 Zadávání veřejných zakázek v EU

inf. podklad, červen 1999, 15 str.

5.119 Vývoz a prodej předmětů kulturní hodnoty

inf. studie, srpen 1998, 9 str.

2.056 Podpora vývozu ze zemí EU, USA a Japonska vůči třetím státům

inf. podklad, květen 1998, 20 str.

5.085 Zásady ochrany proti dumpingovému dovozu v EU

inf. studie, leden 1997, 14 str.

5.082 Ochrana vývozu kulturních předmětů právem ES

inf. studie, leden 1997, 6 str.

2.039 Ochrana minoritního akcionáře v legislativě ES

inf. studie, listopad 1995, 20 str.

1.072 Rozhodčí řízení

inf. studie, říjen 1994, 9 str.

5.025 Ochrana hospodářské soutěže při výrobě a distribuci tisku v Německu a Rakousku

inf. podklad, září 1993, 8 str.

3. Rozpočty

2.077 Rigidní projednávání rozpočtu ve vybraných zemích, povinně vyrovnané rozpočty

inf. studie, listopad-prosinec 2002, 12 str.

2.076 Rozpočtové určení výnosu daní

inf. studie, listopad 2002, 32 str.

2.075 Fiskální reakce na povodně v Rakousku a Německu

inf. studie, září 2002, 8 str.

2.069 Systém kontroly vyrovnanosti rozpočtů municipalit v Nizozemsku

inf. studie, prosinec 2000, 9 str.

3.010 Projednání vojenského rozpočtu v parlamentu

inf. studie, červen 1993, 7 str.

4. Daně a poplatky

2.081 Den daňové svobody

inf. studie, březen 2005, 6 str.

Vymezení pojmu a metodika výpočtu. Den daňové svobody ve vybraných státech.

2.072 DPH v zemích EU – zdanění zdravotnických potřeb

inf. studie, květen 2001, 10 str.

2.071 Daňové asignace

inf. studie, březen 2001, 8 str.

2.067 Daňová reforma v SRN

inf. studie, září 2000, 7 str.

2.059 Daň z nemovitostí v Nizozemí

inf. studie, březen 1999, 11 str.

5.061 Spotřební daň na tabák

inf. studie, květen 1995, 10 str.

5. Bankovníctví a pojišťovnictví

2.074 Praní špinavých peněz

inf. studie, listopad 2001, 14 str.

2.052 Postup privatizace bank v zahraničí

inf. podklad, srpen 1997, 8 str.

6. Kapitálový trh

2.051 Komise pro kapitálové trhy ve Francii, Maďarsku, Polsku, USA a Velké Británii

inf. podklad, červenec 1997, 53 str.

2.050 Kapitálový trh v Maďarsku a Polsku

inf. studie, červenec 1997, 10 str.

2.049 Burzy ve Frankfurtu, New Yorku a Londýně

inf. studie, červen 1997, 34 str.

7. Průmysl, energie

5.258 Vybrané aspekty energetické politiky Evropské unie

studie, červenec 2006, 48 str.

Autor: Kamila Pazderníková

Práce se v jednotlivých kapitolách zabývá rozhodujícími oblastmi energetické politiky Evropské unie, které jsou klíčové pro postupné vytváření efektivního tržního prostředí na poli evropské energetiky.

V první kapitole autorka seznamuje s vývojem mezinárodní spolupráce v oblasti energetiky a prvními kroky na cestě ke společné evropské energetické politice. Následující kapitoly se věnují fungování vnitřního trhu s energií a energetickým dodávkám, jejichž bezpečnost se řadí mezi primární cíle současné evropské energetické politiky. Vzhledem k tomu, že jednou z aktuálních problematik je i otázka využití obnovitelných zdrojů energie, poslední část práce se zabývá jednotlivými typy zdrojů této energie a jejich současnému i potenciálnímu využití. Všechny kapitoly studie pro komplexnější pohled zahrnují i relevantní právní akty Společenství. Pokud má být proces hospodářské, měnové a politické unie EU efektivní, musí být tržním silám dovoleno ovlivňovat alokaci zdrojů v energetickém sektoru takovým způsobem, jakým tato alokace probíhá v jiných klíčových částech ekonomiky. Jakýkoli jiný způsob by mohl přispět k závažným netarifním bariérám volného obchodu. Vzhledem k rostoucí roli tržních sil v energetickém sektoru se dá očekávat, že působnost ener-

getického trhu se bude řídit týmiž pravidly hospodářské politiky, jimiž se již nyní řídí jiné sektory ekonomiky. Rovněž se také bude řídit pravidly průmyslu a obchodu, což bude přispívat k zajištění efektivního fungování celkového trhu.

5.225 Atomový zákon, mezinárodní smlouvy o využití jaderné energie, atomové zákony SRN a Finska

inf. podklad, červen 2004, 22 str.

Autor: Ludmila Wilhelmová

Zásadní práce v oboru atomového práva obsahuje komparaci následujících institutů v několika evropských státech, v ČR a v právu ES/EU.

Právní zajištění požadavků na bezpečnost a ochranu zdraví osob a životního prostředí je s ohledem na mezinárodní a navazující evropské právo vymezeno zejména úpravou následujících institutů: záruky za využívání jaderné energie, fyzická ochrana jaderných materiálů, jaderná bezpečnost a radiační ochrana.

Záruky za využívání jaderné energie představují oblast úpravy zajišťující, že jaderná energie bude využívána výhradně k mírovým účelům, a spočívající v důsledné evidenci použití a pohybu jaderných materiálů (tj. štěpných materiálů), jakož i souvisejících činností a jejich soustavné kontrole pod mezinárodním dohledem.

Fyzická ochrana jaderného materiálu do určité míry doplňuje systém záruk jako další forma prevence vůči jeho zneužití následkem teroristických či kriminálních činů.

Jaderná bezpečnost je oblast zaměřená na zajištění bezpečného provozu jaderných zařízení (tj. reaktorů a jiných technologických celků nakládajících s jadernými materiály), především z hlediska jejich technické konstrukce a funkce. Mezinárodní ani evropské právo však doposud závaznou unifikaci technických standardů v této oblasti neposkytují a příslušné kompetence včetně dozoru a kontroly jsou vykonávány na vnitrostátní úrovni.

Radiační ochrana se bezprostředně vztahuje k vykonávání činností a zahrnuje soubor preventivních technických a organizačních opatření, jejichž smyslem je chránit pracovníky, jakož i ostatní populaci a životní prostředí před zářením a jeho účinky (patří sem např. optimalizace činností s ohledem na možná rizika, klasifikace pracovišť a pracovníků podle druhu činnosti, požadavky na odbornou způsobilost, limitování a monitorování dávek z ozáření apod.).

5.112 Právní úprava energie v EU (I. Část: Energetická politika EU a legislativa pro nejadernou oblast energie)

inf. studie, červen 2002 (březen 1998), 16 str.

5.178 Právní úprava energie v EU (II. Část: Legislativa pro oblast jaderné energie)

inf. podklad, červen 2002, 14 str.

8. Doprava, telekomunikace, ostatní služby

5.218 Tzv. objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za přestupky v silničním provozu

inf. podklad, březen 2004, 6 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Martin Kavěna

Materiál byl zpracován jako informační podklad k návrhu zákona, jehož cílem bylo stanovit objektivní odpovědnost provozovatele silničního vozidla za všechny přestupky. Návrh stanovil, že jestliže provozovatel vozidla nebo osoba, které bylo svěřeno řízení vozidla, nesdělí příslušnému orgánu, kdo spáchal přestupek, má se za to, že se tohoto porušení dopustili sami. Materiál pojednává o případných způsobech, jakým by se taková povinnost provozovatele vozidla mohla obcházet, poukazuje rovněž na nedořešenou otázku (objektivní) odpovědnosti za náhradu škody. Na závěr pak materiál uvádí příslušnou právní úpravu ve Francii a Německu, jakož i rozsah objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla v těchto státech.

5.199 Svícení vozidel v denní době, vybavení hasicím přístrojem a používání zimních pneumatik

inf. podklad, říjen 2003, 15 str.

5.205 Provozní doba ve službách

inf. podklad, prosinec 2002, 13 str.

5.141 Turističtí průvodci v právu ES

inf. podklad, červen 1999, 11 str.

5.100 Oddělení železniční infrastruktury od dopravního provozu

inf. studie, červenec 1997, 20 str.

9. Regionální a strukturální politika, státní podpora

2.079 Srovnání investičních pobídek v ČR a v Polsku

inf. studie, říjen 2003, 15 str.

2.070 Program přeshraniční spolupráce Phare CBC

inf. studie, únor 2001, 18 str.

2.060 Podpora malého a středního podnikání v EU

inf. studie, kověten 1999, 20 str.

5.043 Kritéria pro vymezení hospodářsky problémové oblasti v západní Evropě

inf. studie, duben 1994, 26 str.

1.047 Právní úprava regionální politiky v ČR*inf. podklad, září 1993, 40 str.***2.027 Přímá zahraniční finanční pomoc ČR***inf. podklad, červen 1993, 48 str.***V. Bezpečnost****1. Armáda****3.026 Vývoj evropské bezpečnostní a obranné politiky v 90. letech 20. století***inf. studie, březen 2000, 25 str.***3.025 Ústavní a mezinárodněprávní úprava vysílání vojsk mimo území státu***inf. studie, červen 1999, 11 str.***3.021 Prostory pro výcvik vojsk v České republice a Spolkové republice Německo***inf. podklad, listopad 1997, 12 str.***3.019 Vojenské soudy***komparativní studie, duben 1997, 8 str.***3.018 Kontrola branných sil parlamenty***inf. studie, červenec 1996, 6 str.***3.017 Úprava duchovní péče v armádě***inf. studie, červen 1996, 6 str.***3.010 Projednání vojenského rozpočtu v parlamentu***inf. studie, červen 1993, 7 str.***3.007 Některé aspekty vojenské doktríny – Velká Británie a Spolková republika Německo***inf. podklad, červenec 1992, 35 str.***3.005 Vojenské doktríny některých západních států***inf. studie, prosinec 1991, 16 str.***3.004 Náhradní vojenská služba v některých evropských státech***inf. studie, listopad 1991, 11 str.***2. Policie a další bezpečnostní sbory****5.230 Platy příslušníků policie, hasičů a vězeňské služby***inf. podklad, prosinec 2004, aktualizace březen 2005, 41 str.**Autoři: Václav Štěrbá, Robert Vyklický*

Tato práce vznikla k diskusi o novele zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Věnuje se třem hlavním oblastem:

- 1) Plat příslušníků policie, hasičů a vězeňské služby ve státech EU v porovnání s platy ostatních pracovníků ve státní správě.

2) Jaké je zabezpečení příslušníků policie po skončení aktivní služby, tj. zda existují výsluhové renty – příspěvky, a v jaké výši?

2a. Jaká je výše odchodného ze služby?

2b. Po kolika letech služby má příslušník případně nárok na výsluhový příspěvek a v jaké výši % platu, či jak je tato výše stanovována?

Existuje nějaká forma pojištění policistů, hasičů vzhledem k rizikové práci ze strany státu (tj. mimo možnosti osobního připojištění u komerčních pojišťoven)?

Práce obsahuje data a informace z výše jmenovaných oblastí u vybraných evropských zemí. Jsou jimi Česká republika, Finsko, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Polsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Španělsko, Švédsko a Velká Británie.

Materiál se skládá z třinácti případových studií a závěrečné analýzy. Případové studie pro jednotlivé země jsou jednotně členěny, a to následujícím způsobem: první kapitola obsahuje základní srovnávací údaje, druhá informuje o platových podmínkách u policistů, třetí u hasičů, čtvrtá u zaměstnanců vězeňské služby. V rámci druhé kapitoly je vždy podkapitola zabývající se penzemi policistů. Poslední kapitola se věnuje otázce pojištění policistů a hasičů vzhledem k jejich rizikové práci.

Závěrečná analýza přináší základní výstupy z dat u jednotlivých zemí, komparuje platové podmínky policistů, hasičů a zaměstnanců vězeňské služby ve vybraných zemích a sumarizuje celou práci.

5.201 Organizace a řízení požární ochrany v okolních státech

inf. podklad, březen 2003, 7 str.

5.184 Prověřování důvěryhodnosti („integrity testing“)

inf. podklad, červenec 2002, 15 str.

5.179 Použití policejního agenta při vyšetřování hospodářské trestné činnosti

inf. podklad, únor 2002, 6 str.

3.003 Struktura ministerstva vnitra ve Francii, Španělsku a Rakousku

inf. podklad, říjen 1991, 18 str.

3.002 Policie v USA

inf. studie, říjen 1991, 14 str.

3.001 Policie ve Velké Británii

inf. studie, září 1991, 16 str.

3. Tajné služby

3.012 Systém kontroly činnosti zpravodajských služeb ve vyspělých zemích

komparativní studie, říjen 2005, aktualizace říjen 2006, 26 str.

Autoři: Václav Štěrbá, Jan Němec

Komparativní studie se věnuje systému kontroly činnosti zpravodajských služeb ve vybraných zemích. Nejdříve je vždy popsána situace v dané zemi – počet a funkce zpravodajských služeb a systém jejich řízení. Následují kapitoly o kontrole zpravodajských služeb a jejich činnosti ze strany exekutivy, parlamentu a soudů. Důraz je kladen na úlohu parlamentu. Studie pokrývá celkem 9 států, z toho 8 států EU (Belgie, Francie, Itálie, Německo, Nizozemí, Rakousko, Španělsko, Velká Británie) a Spojené státy americké. Mezinárodní bezpečnostní dilema se významně proměnilo poté, co se po událostech z 11. září 2001 stal hlavní bezpečnostní hrozbou mezinárodní terorismus. Jedním z prvních přijímaných opatření v prakticky všech zemích transatlantického prostoru bylo posílení pravomocí zpravodajských služeb. V souvislosti s tím vyvstává otázka, kde leží hranice rovnováhy mezi nástroji používanými pro obranu společenství a mezi zachováním soukromí a intimity každého občana. Významnou úlohu v této oblasti sehrává stále více parlamentní kontrola tajných služeb. Parlamenty, resp. členové parlamentu, v této souvislosti vystupují jako zástupci občanů, kteří jsou nadáni většími pravomocemi vzhledem k tajným službám a mohou kontrolovat vyváženost pravomocí tajných služeb s ohledem na daný cíl – ochranu společenství před nebezpečím terorismu.

3.023 Trendy v legislativních úpravách týkajících se ochrany utajovaných skutečností v některých členských státech NATO

inf. studie, leden 1998, 9 str.

1.097 Spolkový zákon na ochranu ústavy

překlad, červen 1996, 40 str.

3.016 Parlamentní kontrola zpravodajských služeb v Německu

překlad, říjen 1995, 2 str.

3.006 Zákon o CIA

inf. podklad, červen 1992, 10 str.

3.009 Zpravodajská služba – USA, Kanada, Švédsko

inf. podklad, červen 1992, 135 str.

3.008 Zpravodajská služba Velké Británie

inf. podklad, červen 1992, 13 str.

4. Zbraně

3.028 Zbrojní embargo vůči Číně a evropský Kodex vývozu zbraní

inf. studie, duben 2005, 14 str.

3.024 Právní úpravy týkající se zbraní ve vybraných státech Evropy

inf. studie březen 1999, 33 str.

3.015 Postavení soukromých bezpečnostních služeb ve vybraných zemích a v ČR
inf. podklad, duben 1995, 49 str.

3.014 Držení zbraní na území ČR (právní úprava)
inf. studie, listopad 1994, 21.str. + 2 příl.

3.013 Zákon o střelných zbraních v Kanadě a obecné tendence právní regulace
inf. studie, listopad 1994, 9 str.

VI. Sociální politika a zdravotnictví

1. Práce a sociální věci, zaměstnanost

5.256 Konkrétní formy pomoci v mateřství a rodičovství v členských státech EU
inf. studie, leden 2006, 7 str.

Autor: Patricie Gillová

Materiál podává přehled o formách pomoci matkám a rodičům v členských státech EU. Informuje o základních dávkách (porodné, rodičovské přídavky), jejich výši, délce vyplácení, uplatnění nároku. Úvodní část je věnována komunitární a mezinárodní právní úpravě ochrany práv v mateřství a rodičovství.

5.126 Peněžitá pomoc v mateřství a rodičovství v členských státech EU
inf. studie, září 2005, 11 str.

Dávky v mateřství a rodičovství – přehled, podmínky pro přiznání určování výše, způsob poskytování, ochrana těhotných žen a žen po porodu z hlediska zachování pracovního místa v zemích EU, USA, střední a východní Evropy

5.228 Sociální pomoc ve vybraných členských státech Evropské unie
inf. podklad, prosinec 2004, 15 str.

Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová

Srovnávací studie je zpracována s důrazem na rodinné dávky a na podporu v bydlení ve vybraných členských státech Evropské unie – Dánsku, Finsku, Francii, Itálii, Německu, Nizozemí, Španělsku, Švédsku a Velké Británii. Analyzovány jsou čtyři modely sociálního státu – liberální, sociálně-demokratický, konzervativní a latinský. Studie srovnává systémy finanční podpory rodin v podobě dávek, včetně jejich druhu a výše (přídavky na děti, rodičovské příspěvky, příspěvky v mateřství a otcovství, porodné, daňové transfery), a dále systémy sociální podpory v bydlení.

5.217 Systém sociálního zabezpečení v České republice
inf. podklad, březen 2004, 22 str.

5.208 Systém důchodového zabezpečení ve Velké Británii
inf. podklad, srpen 2003, 10 str.

5.196 Pracovní smlouva na dobu určitou v právu vybraných zemí
inf. podklad, duben 2003, 13 str.

5.192 Reforma důchodového systému
inf. podklad, září 2002 – leden 2003, 52 str.

5.169 Důchodová reforma v Polsku a Maďarsku
inf. podklad, duben 2001, 7 str.

5.148 Výpočet dávek peněžité podpory v mateřství*inf. podklad, listopad 1999, 2 str.***5.138 Problematika pracovních knížek ve vybraných zemích***inf. podklad, září 1999, 5 str.***5.131 Důchodové pojištění a připojištění v USA***inf. studie, duben 1999, 9 str.***5.108 Podíl státních a nestátních organizací na poskytování sociálních služeb v zemích EU***inf. studie, listopad 1997, 8 str.***5.105 Pracovní soudy***překlad, srpen 1997, 17 str.***5.103 Právo na stávku***inf. podklad, srpen 1997, 48 str.***5.102 Zaměstnávání občanů se zdravotním postižením v zahraničí***inf. podklad, červenec 1997, 10 str.***5.078 Sociální zabezpečení migrujících pracovníků v zemích EU***překlad, září 1996, 56 str.***5.050 Právní úprava zaměstnání v Evropě***inf. studie, leden 1995, 22 str.***5.022 Spolurozhodování zaměstnanců podle německé úpravy***inf. studie, červenec 1993, 5 str. + 2 příl.***2.028 Rodinná politika ve vyspělých zemích***inf. studie, červen 1993, 8 str.***5.018 Vdovský a vdovecký důchod, důchod žen v domácnosti***inf. studie, květen 1993, 9 str.*

2. Zdravotnictví

5.229 Adopce*inf. podklad, prosinec 2004, 25 str.**Autor: Vladimíra Pejchalová-Grünwaldová*

Studie obsahuje přehled právních úprav adopce ve vybraných členských státech

EU – Belgie, Finsku, Francii, Irsku, Itálii, Německu, Nizozemí, Rakousku, Španělsku, Švédsku a Velké Británii. V závěru práce je uvedeno srovnání jednotlivých právních úprav z hlediska rozhodování, souhlasu rodičů, podmínky věku nebo věkového rozdílu, rozlišení adopce prosté a adopce úplné, účinků adopce, možnosti adoptovat i osoby zletilé nebo existence speciálních zákonů.

5.220 Úhrada zdravotní péče z veřejného zdravotního pojištění v Evropské unii*inf. podklad, duben 2004, 17 str.**Autor: Patricie Gillová*

Poskytování zdravotní péče v rámci Evropské unie spadá do působnosti Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 a Nařízení Rady (EHS) č. 574/72 (dále jen Nařízení) o aplikaci systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodinné příslušníky pohybující se na území Společenství. Tato nařízení jsou přímo účinná ve všech státech EU a mají přednost před zákonem. Upravují typy dávek, okruhy oprávněných osob a způsob jejich vyplácení. Podstatu nařízení tvoří tzv. čtyři principy koordinace: Aplikace právního řádu jediného státu – U zaměstnané nebo SVČ osoby přecházející z jednoho členského státu do druhého je důležité, aby nenastala situace, kdy není v žádném členském státě pojištěna nebo je pojištěna v několika členských státech zároveň. V některých členských státech je pojištěna každá osoba, která má v tomto státě trvalé bydliště (např. v Dánsku), zatímco v jiných členských státech používají jiné kritérium, podle kterého je kryt pojištěním každý, kdo v takovém státě pracuje (např. v Německu). Pokud by neexistovala koordinace, mohlo by docházet k uplatňování různých kritérií pro pojištění. Mohly by tak nastat situace, kdy pracovník buď nebude pojištěn vůbec, nebo bude kryt několika systémy zároveň. Nařízení 1408/71 zajišťuje, aby k takovéto (pozitivní nebo negativní) kolizi zákonů nemohlo dojít. Předpis stanoví kritéria, podle kterých lze aplikovat pouze jednu národní legislativu, přičemž obecným pravidlem je, že se uplatňuje legislativa, kde zaměstnaná nebo SVČ osoba pracuje (zde je pojištěna sociálně i zdravotně), bez ohledu na místo jejího trvalého pobytu (článek 13).

Rovnost zacházení – Jedná se o rovnost zacházení z důvodu státního občanství (migrující pracovníci mají stejná práva a povinnosti jako občané toho daného členského státu). Výplata dávek i do ciziny – Podle Nařízení se státy vzdávají všech doložek vyžadujících trvalý pobyt. Invalidní, starobní, vdovské a sirotčí důchody a důchody vyplývající z pracovních úrazů a nemocí z povolání, stejně jako úhrady za poskytnutou zdravotní péči, kterých bylo nabyto dle zákonů členského státu, musí být příslušné osobě vypláceny, a to i tehdy, jestliže tato sídlí v jiném členském státě. Vyplácení těchto dávek může být prováděno kdekoli ve Společenství, kde je pojištěnec chce dostávat, trvalý pobyt se nevyžaduje ani pro přiznání, ani pro vyplácení peněz.

Sčítání dob pojištění – Doby účasti na pojištění v různých členských státech se pro získání nároku na dávku (službu) sčítají.

5.200 Právní úprava interrupcí v zemích Evropské unie a v České republice*inf. podklad, červen 2003, 15 str.*

5.197 Náhrada škody způsobené na zdraví*inf. podklad, květen 2003, 11 str.***5.182 Zdravotnické systémy Velké Británie a Spojených států amerických***inf. podklad, červenec 2002, 47 str.***5.181 Vztahy mezi spotřebiteli, poskytovateli a plátcí zdravotní péče***inf. podklad, červenec 2002, 10 str.***5.180 Spoluúčast pacientů na hrazení výdajů na zdravotní péči***inf. podklad, červenec 2002, 49 str.***5.202 Právní úprava léčitelství v SRN, Švédsku, Velké Británii, Kanadě a USA***inf. podklad, listopad 2001, 11 str.***5.170 Systém zdravotnictví v Itálii***inf. podklad, srpen 2001, 9 str.***5.102 Zaměstnávání občanů se zdravotním postižením v zahraničí***inf. podklad, červenec 1997, 10 str.***5.099 Vyjednávání ve zdravotnictví***inf. podklad, červen 1997, 22 str.***5.097 Systém zdravotnictví v Rakousku***inf. podklad, červen 1997, 16 str.***5.096 Financování fakultních nemocnic v Anglii, Německu a Francii***inf. studie, duben 1997, 81 str.***5.080 Posudkové lékařství v zahraničí***inf. podklad, leden 1997, 15 str.***5.079 Financování zdravotní péče ve Švýcarsku***inf. podklad, říjen 1996, 10 str. a příl.***5.077 Léková politika v SRN, Rakousku a Švýcarsku***inf. podklad, červenec 1996, 11 str.***5.057 Předpoklady pro uznání invalidity v ČR a v zahraničí***inf. podklad, duben 1995, 24 str.***5.053 Financování nemocnic v zahraničí***inf. podklad, únor 1995, 34 str.***5.036 Zdravotnictví v Holandsku***inf. podklad, únor 1994, 11 str.***5.012 Nemocenské pojištění - jeho systém a fungování ve Spolkové republice Německo***inf. studie, červen 1993, 8 str.***5.015 Zdravotní péče a nemocenské dávky ve vztahu k cizincům***inf. podklad, duben 1993, 7 str.*

3. Bytová politika

5.107 Řešení bytové politiky*inf. studie, září 1997, 24 str.***5.064 Zkušenosti z realizace bytové politiky v Kanadě***inf. podklad, říjen 1995, 10 str.***5.042 Bytová politika v Belgii a Nizozemí***inf. studie, říjen 1994, 45 str.***5.029 Bezbariérový přístup do staveb***inf. podklad, leden 1994, 11 str.*

4. Rovné příležitosti

5.237 Zásada rovnosti žen a mužů v mezinárodním, evropském a českém právu*inf. podklad, květen 2005, 56 str.**Autor: Patricie Gilllová*

Mezinárodní právo obvykle dělá rozdíl mezi diskriminací, kterou zakazuje, a mezi rozlišováním, které je za určitých okolností povoleno.

Nikdo nesmí být diskriminován na základě pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, náboženství, politických nebo jiných názorů nebo sociálního původu nebo příslušnosti k národnostní menšině, na základě majetku, rodového nebo jiného postavení. Za diskriminaci se považuje nerespektování zásady rovnosti zacházení, která patří v demokratické společnosti k základním požadavkům.

Zásada nediskriminace je podstatou a základnou pro prosazování rovnosti pohlaví. Bez právní ochrany před diskriminací v otázkách pohlaví by nebylo možné zvyšovat povědomí pro potřebu spravedlnosti a pro podporu schopností obou pohlaví. Pokud se se dvěma osobami nebo dvěma skupinami osob (v tomto případě ženami a muži), které se považují za srovnatelné, nezachází stejně, lze to považovat

za diskriminaci, nemá-li rozdíl v zacházení rozumné zdůvodnění, legitimní cíl nebo různé výchozí pozice. V takových případech je nutno zachovávat princip proporcionality. To znamená, že ve vztahu k jakémukoli tvrzení týkajícímu se diskriminace musí být zjištěno, zda se zacházení liší za srovnatelné situace, zda je mezi použitými prostředky a cílem jistý proporční vztah a je-li stanoveného cíle těmito prostředky dosaženo.

Práce obsahuje komparaci znění mezinárodních dokumentů a norem zabývajících se rovností pohlaví a pro srovnání i znění práva ČR.

1.152 Postavení žen v parlamentních stranách

inf. podklad, únor 2004, 34 str.

5.106 Rovnost v přístupu k zaměstnání a zákaz diskriminace z důvodu pohlaví a věku

informační studie, srpen 1997, doplněno květen 2003, 17 str.

5.104 Diskriminace na základě pohlaví

překlad, srpen 1997, 37 str.

5.021 Státní orgány zaměřené na problematiku žen (v Evropě a USA)

inf. podklad, červenec 1993, 9 str.

VII. Zemědělství a životní prostředí

1. Zemědělství

5.250 Struktura vlastnictví a užívání zemědělské půdy a dosavadní rozsah její privatizace ve vybraných zemích střední a východní Evropy

studie, listopad 2005, 19 str.

Autor: Martin Kusák

Studie zpracovává problematiku struktury vlastnictví a užívání zemědělské půdy v souvislosti s procesy transformace v Polsku, Maďarsku, Slovinsku a Estonsku. V návaznosti na studii PI č. 5.247, která se týká evidence půdy a pozemkových úprav ve vybraných zemích EU, je cílem práce popsat skladbu vlastnických a uživatelských vztahů k zemědělské půdě ve zmíněných státech, a doplnit tak uvedenou studii o přehled míry fragmentace zemědělské půdy, která ovlivňuje hlavní priority pozemkových úprav v těchto zemích. U každého probíraného státu je uveden stav na počátku 90. let, z něhož vycházely pozemkové reformy – celková výměra zemědělské půdy, skladba vlastnictví a užívacích vztahů. Dále jsou stručně popsány způsoby provedení pozemkových reforem (restituce, privatizace či jiné způsoby) a míra jejich dokončení, doprovázené číselnými údaji. Nakonec je u každého státu popsána současná struktura vlastnictví a užívání zemědělské půdy.

5.247 Evidence půdy a pozemkové úpravy ve vybraných zemích EU

studie, září 2005, 46 str.

Autor: Martin Kusák

Studie se zabývá dvěma tematickými okruhy, které spolu do jisté míry souvisejí, a sice evidencí půdy a pozemkovými úpravami. Problematika je zpracována pro sedm vybraných států EU: Dánsko, Nizozemsko, Německo, Rakousko, Polsko, Maďarsko a Estonsko. Vždy jsou uvedeny základní prameny práva, základní charakteristika institutu v té které zemi, hlavní cíle a zásady a dále institucionální zajištění agendy příslušnými orgány. V některých případech jsou uvedeny zvláštnosti daného institutu či je dán větší důraz na některé dílčí otázky, např. procedurální. Evidence půdy existuje ve vybraných státech zpravidla v rámci jednotné katastrální evidence všech nemovitostí, přičemž majetková práva k nemovitostem jsou ve většině případů zaznamenána v samostatném registru (pozemkových knihách). Ve všech vybraných zemích se uplatňuje s drobnými odchylkami zásada superficies solo cedit, tedy že stavba je součástí pozemku. Pokud jde o pozemkové úpravy, liší se podoba tohoto institutu zejména co do územního i věcného rozsahu, což souvisí i s odlišnostmi v hlavních cílech. Základní cíl pozemkových úprav, kterým je dosažení takové struktury vlastnictví zemědělských pozemků, jež umožní efektivní využívání půdy k zemědělské produkci, je v posledních desetiletích stále více doprovázen požadavky v oblasti ochrany životního prostředí. V řadě zemí (např. Německo, Nizozemsko) je pro pozemkové úpravy charakteristický rovněž komplexní územněplánovací přístup zaměřený především na rozvoj venkova a vytváření infrastruktury. Širší zaměření pozemkových úprav je typické zejména pro

západoevropské státy a naopak pro státy střední a východní Evropy je naléhavější otázkou přeuspořádání rozdrobené struktury vlastnictví zemědělské půdy, která vznikla v důsledku transformace hospodářství těchto států. Pro doplnění problematiky je v poslední části studie věnováno několik poznámek institucionálnímu zajištění nakládání s půdou ve vlastnictví státu v Polsku a Maďarsku.

2.084 Bulharské zemědělství

inf. podklad, září 2005, 17 str.

Politicko-hospodářská charakteristika, makroekonomické indikátory Bulharska, vztahy Bulharska a ČR.

5.222 Legislativní úprava zájmových sdružení zahrádkářů ve vybraných státech

inf. podklad, květen 2004, 12 str.

Autoři: Robert Vyklický, Jindřiška Sylllová

V žádném ze členských států Evropské unie neexistuje zvláštní úprava zájmových sdružení zahrádkářů. Sdružení nebo svazy zahrádkářů vznikají na základě obecného zákona o občanských sdruženích a jejich činnost není obvykle žádným způsobem kogentně regulována (např. Finsko a Švédsko, jak je uvedeno dále). Tyto subjekty jsou převážně neziskovými organizacemi, které mají zahrádkaření uvedeno jako jeden z hlavních cílů své činnosti.

V některých členských státech Evropské unie jsou zákonem upraveny podmínky nájmu zahrádek, které jsou ve vlastnictví obcí (např. Německo, Rakousko a Velká Británie, jak je uvedeno dále). Ani tyto zákony ale neupravují podmínky a způsob vzniku zájmových sdružení zahrádkářů. Tato sdružení nicméně vystupují jako jedna ze stran nájemního vztahu (např. Rakousko).

Ve většině států asociace nebo svazy zahrádkářů či jiných pěstitelů patří mezi aktivní lobbistické skupiny (zejména v Německu, Švédsku nebo v Itálii).

2.066 Předpokládané dopady vstupu ČR do EU na naše zemědělství

inf. studie, květen 2000, 12 str.

2.065 Evropský garanční a řídicí zemědělský fond (EAGGF)

inf. studie, prosinec 1999, 5 str.

2.061 Vývoj zemědělství v České republice

inf. studie, říjen 1999, 28 str.

5.092 Regulace trhu se zemědělskou půdou ve vybraných zemích EU

inf. studie, duben 1997, 23 str + příl.

5.070 Společná zemědělská politika EU v 90. letech

překlad, únor 1996, 15 str.

2.041 Tržní regulace v zemědělství USA

inf. podklad, listopad 1995, 8 str.

2.040 Společná zemědělská politika EU (tržní řády)

inf. studie, říjen 1995, 23 str.

2.032 Porovnání zemědělství ČR, Německa, Francie a Rakouska

informační podklad, únor 1994, 9 str.

2. Životní prostředí

4.019 Právní úprava ES na úseku vodní politiky, přehled právních předpisů, charakteristika

inf. podklad, květen 2005, 12 str.

Autor: Martin Kusák

Vodní politika je tradiční oblastí právní úpravy ES a má své počátky již v 70. letech 20. stol. Právní úprava na tomto úseku se vyznačuje velkým počtem právních předpisů s dílčím věcným zaměřením. Nakládání s vodami a jejich ochrana nebyly ještě do nedávné doby (do přijetí Rámcové směrnice o vodách) regulovány komplexně, ale předmětem úpravy se stávaly jen ty vody, které sloužily k určité činnosti. Dalším znakem této právní úpravy byl emisně zaměřený přístup, tzn. především regulace vypouštění znečišťujících látek. Cílem práva ES v oblasti vodního hospodářství bylo zajištění ochrany vodních zdrojů ke specifickým způsobům jejich využití a regulace vypouštění odpadních vod a nakládání s nebezpečnými látkami, které by mohly ohrozit jakost vod. Pro právo ES na tomto úseku je charakteristické, že je tvořeno téměř výlučně směrnicemi, které jsou nástrojem harmonizace vnitrostátních právních řádů členských států a nezahrnuje žádná nařízení, jež mají bezprostřední účinek v členských státech – nejde tedy v případě vodního hospodářství o unifikaci práva, ale pouze o stanovení požadavků, které musí členské státy promítnout do svých právních řádů.

Výše popsaný „dílčí“ přístup však nezajistil dosažení stanovených cílů, a tak ES přistoupilo v průběhu 90. let ke koncepční změně vodní politiky, jejímž výsledkem se stalo přijetí rámcové směrnice 2000/60/ES ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky („Rámcová směrnice o vodách“). Tento právní předpis se stal nástrojem k vytvoření provázané vodní politiky Společenství. Vyznačuje se navíc komplexní povahou, tj. pokrývá v celé šíři oblast vodní politiky v rámci ES.

4.018 Aarhuská úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí

inf. podklad, listopad 2003, 5 str.

Autor: Magdaléna Svobodová

Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí EHK OSN (dále jen „Aarhuská úmluva“ či „úmluva“) byla podepsána v dánském Aarhusu dne 25. června 1998. Vstoupila v platnost 30. října 2001 v souladu se svým čl. 20. Úmluvu podepsalo též Evropské společenství. Aarhuská úmluva představuje významný horizontální nástroj práva životního

prostředí. Zpravidla se hovoří o tzv. třech pilířích Aarhuské úmluvy: za prvé přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí, za druhé účast veřejnosti na rozhodování o určitých činnostech, při tvorbě plánů a programů a při přípravě legislativy, za třetí přístup k právní ochraně v souvislosti s předchozími dvěma body. Vzhledem k povaze Aarhuské úmluvy jakožto průřezového nástroje dopadá tato úmluva na celou oblast práva životního prostředí.

4.015 Nakládání s autovraky v Evropské unii

inf. podklad, únor 2001, aktualizace září 2003, 21 str.

4.017 Nakládání s geneticky modifikovanými organismy

inf. podklad, říjen 2002, 8 str.

4.016 EIA – posuzování vlivů na životní prostředí

inf. podklad, říjen 2002, 7 str.

4.012 Právní úprava zdrojů minerálních vod, léčivých zdrojů a lázní v zemích Evropské unie

inf. podklad, červenec 2000, 9 str.

4.013 Odpovědnost výrobců nevratných obalů a ukládání odpadů v zemích Evropské unie

inf. podklad, duben 2000, 10 str.

4.014 Hospodaření s odpady

inf. podklad, březen 2000, 11 str.

4.011 Geneticky modifikované organismy

inf. podklad, únor 2000, 11 str.

4.010 Komunitární program pro životní prostředí LIFE

inf. podklad, květen 1999, 10 str. a přílohy

4.009 Posuzování vlivu na životní prostředí ve vybraných státech

inf. studie, říjen 1998, 14 str.

4.008 Právo na informace o životním prostředí

inf. studie, září 1997, 25 str.

4.004 Ochrana přírody

inf. studie, březen 1995, 12 str.

4.003 Obchod s limity za znečištění životního prostředí

inf. podklad, únor 1994, 7 str.

VIII. Vzdělání, kultura, média a informace

1. Vzdělání, výchova a sport

5.172 Možnosti zahraničního studia v členských státech EU

inf. podklad, listopad 2001, 10 str.

5.155 Systém domácího vzdělávání v USA a ve vybraných zemích Evropy

inf. podklad, leden 2000, 22 str.

5.153 Finanční podpora sportu ve vybraných zemích Evropy

inf. podklad, prosinec 1999, 8 str.

5.140 Systémy řízení školství v Rakousku a Itálii

inf. podklad, květen 1999, 15 str.

5.121 Střední školství

inf. materiál, říjen 1998, 20 str. a příl.

5.117 Systémy řízení školství ve vybraných zemích EU

inf. studie, červen 1998, 47 str.

5.091 Hodnotová orientace a využití volného času dětí a mládeže

inf. podklad, květen 1997, 33 str.

5.055 Nobelova cena

inf. podklad, březen 1995, 6 str.

5.032 Pojetí a rámcové zásady školského zákona

inf. studie, prosinec 1993, 20 str.

2. Média

5.216 Veřejnoprávní a soukromé televize v některých evropských státech

inf. podklad, březen 2004, 75 str.

Autor: Milan Šmíd

Veřejné vysílání, zdůvodněné akceptovaným veřejným zájmem, zajišťují obvykle veřejné společnosti (podniky), které mají v různých zemích různou podobu. Veřejné podniky mají určité shodné rysy se státními institucemi: oboje slouží veřejným zájmům, tedy uspokojují veřejné potřeby. Na straně druhé se liší tím, že zatímco státní instituce financované z výnosu daní poskytují služby veřejnosti jako nedělitel-

nému celku, často bezplatně (patří mezi ně např. armáda, policie, veřejné školství apod.), u veřejných podniků lze jejich služby či zboží rozdělit na konkrétní dělitelné prvky sloužící konkrétním jedincům, kteří za ně často platí i poplatky (např. pošta, železnice, elektrárny, plynárny apod.). Veřejný podnik má tudíž své vlastní příjmy a svůj majetek, se kterými může podle okolností samostatně hospodařit, může mít i formu obchodních společností.

Základní charakteristiky veřejnoprávní instituce, zřízené za účelem poskytování služeb veřejného zájmu, které soukromý sektor není schopen na komerčním ziskovém základě zajistit, jsou ve velké většině shodné v různých zemích. Taková instituce je:

- a) ustavena právní normou,
- b) která vymezuje předmět činnosti dané instituce,
- c) specifikuje způsob jejího financování a
- d) stanovuje mechanismus veřejné kontroly její činnosti.

Detaily tohoto uspořádání se případ od případu, stát od státu, mohou lišit, nicméně hlavní rozdíly mezi veřejným a soukromým sektorem vysílání jsou přibližně stejné.

Kapitoly rozsáhlé komparativní práce věnované vysílacím systémům v jednotlivých evropských státech se zaměřují na charakteristiky vysílacích systémů.

1.153 Regulace a provádění televizního přenosu z jednání parlamentu

inf. podklad, únor 2004, 11 str.

Autor: Jindřiška Sylllová

Přístup novinářů do Parlamentu signalizuje do značné míry otevřenost parlamentní demokracie ve státě. V posledních několika letech se vztah parlamentu k novinářům významně změnil. Tímto procesem se zabývá komparace více než dvacítky evropských a mimoevropských států.

Ve většině parlamentů je situace taková, že novinář nemůže plnit své povinnosti bez příslušné akreditace.

V některých zemích se parlamentní zpravodajové sdružují a jejich organizace hraje významnou úlohu v proceduře udělování akreditací. V Rakousku a Itálii udílí tato organizace akreditaci sama. Ve Francii je vytvořen zvláštní výbor, složený ze zástupců novinářů a parlamentu, který zajišťuje akreditace.

Na rozdíl od pléna je přístup novinářů do výborů omezen. Jejich přítomnost je (pokud není jednání veřejné) možná, pouze jestliže jsou pozváni. Ve státech, kde je veřejné zasedání výboru, není ve většině zemí přístup omezen, často se provádí i přenos do vnitřního okruhu a prostřednictvím internetu.

V řadě zemí je omezen pohyb novinářů po budově sněmovny. Je zakázáno např. dělat rozhovory v určitých prostorách a novináři musí jít do vlastní kanceláře poslance. Druhým řešením je vyhrazení prostor, které jsou určeny k setkávání s novináři, popř. k přenosu rozhovorů s nimi.

Ve většině zemí existuje určitá forma televizních nebo rozhlasových přenosů z parlamentu. Pravidelné přenosy celých plenárních zasedání se praktikují ve většině států (obvykle jsou prováděny přímo v parlamentu a použity pro uzavřený televizní okruh a internetový přenos). Tyto přenosy jsou zpracovávány parlamentním personálem (nebo najatou firmou) podle pevně stanovených pravidel, technicky jsou zajištěny

ve většině států pohyblivými kamerami z pevných stanišť. Operátoři jsou umístěni mimo sál. Kvalita tohoto přenosu je velmi důležitá. Pokud má sloužit pro televizní společnost, musí jít a jde většinou o velmi kvalitní přenos, který je kontinuálně řízen z režie – soubor kamer je jednotlivě a stabilně z režie ovládán a jejich pohled se mění (tento přístup k přenosu má velká většina států). Některé státy mají automatické zařízení, jež zaměřuje pohled na poslance, který zrovna mluví do mikrofonu z místa (např. Slovinsko, autorka studie viděla toto zařízení v Senátu v Kazachstánu). Zejména v parlamentech, v nichž poslanci mluví z místa (což je velká část parlamentů), je nutno operativně měnit pohledy kamer (typicky Velká Británie, Portugalsko a další státy). Pro použití materiálů z parlamentu existují v řadě zemí pravidla, stanovená usnesením sněmovny nebo předsedou parlamentu, která brání jejich zneužití zejména za účelem ohrožení vážnosti parlamentu (tedy např. záběry z parlamentu se nesmí používat v montážích pro pořady určitého charakteru).

V ostatních státech se přenáší výběr, pro který je buď použit materiál z interního okruhu, nebo je společností dovoleno pořídit vlastní přenos. Pro tento přenos jsou zařízena pevná místa pro kamery, někdy je však možno snímat i z galerie z jakéhokoli místa či přímo z pléna.

1.130 Regulace médií v parlamentech

informační studie, únor 2001, 7 str.

5.191 Vztah mezi vydavatelem a distributorem tisku v některých evropských státech

inf. podklad, březen 2003, 6 str.

5.167 Prodej licencí na provozování rozhlasového a televizního vysílání v Maďarské republice

inf. podklad, březen 2001, 10 str.

5.110 Pluralismus a koncentrace médií ve vnitřním trhu

inf. podklad, říjen 1998, 114 str.

5.114 Veřejnoprávní rozhlasové regionální stanice v SRN a Rakousku

inf. studie, duben 1998, 15 str.

5.111 Předpisy SRN upravující televizní a rozhlasové vysílání

překlad, únor 1998, 28 str.

5.101 Socializační role masmédií u dětí a mládeže. Negativní prvky ve vysílání (drogy, násilí). Děti a reklama.

inf. studie, červenec 1997, 47 str.

5.098 Nabídka a sledovanost masmédií u dětí a mládeže

inf. podklad, červen 1997, 37 str.

5.071 Koncentrace vlastnictví médií*inf. studie, únor 1996, 20 str.***5.067 Právo na utajení zdroje informací***inf. studie, leden 1996, 6 str.***5.054 Regulace tiskových agentur v zahraničí***inf. studie, březen 1995, 22 str.***5.044 Regulace zobrazování násilí ve vybraných státech***inf. studie, únor 1995, duben 1999, 44 str.***5.034 Vybírání koncesionářských poplatků***inf. studie, leden 1994, 18 str. a příl.***5.025 Ochrana hospodářské soutěže při výrobě a distribuci tisku v Německu a Rakousku***inf. podklad, září 1993, 8 str.***5.019 Komparativní studie regulace rozhlasového a televizního vysílání***inf. studie, červenec 1993, 34 str.***5.011 Právní úprava distribuce tiskovin v Německu a Rakousku***inf. podklad, únor 1993, 8 str.*

3. Reklama

5.175 Umísťování reklam v okolí pozemních komunikací*inf. podklad, březen 2002, 6 str.***5.047 Právní regulace reklamy***inf. studie, říjen 1994, 8 str.***5.035 Legislativní úprava tabákové reklamy***inf. studie, leden 1994, 17 str.*

4. Ochrana údajů a informační systémy

5.154 Nezávislost orgánů kontrolujících ochranu dat v členských státech*inf. podklad, leden 2000, 11 str.***5.113 Pravidla přístupu k úředním informacím***překlad, červenec 1998, 59 str.***5.087 Ochrana osobních údajů v právu ES a mezinárodním právu***inf. podklad, leden 1997, 27 str.*

5. Informační technologie

5.164 Státní podpora využívání informačních technologií na základních a středních školách ve vybraných zemích Evropy a v USA*inf. podklad, listopad 2000, 16 str.***1.096 Spolkový zákon o ochraně dat***překlad, červen 1996, 56 str.***5.066 Právo na informace od státních úřadů***inf. podklad, prosinec 1995, 26 str.*

1. Církev

5.242 Vztah kanonického práva Církve římskokatolické a právního řádu ČR. Možnosti registrace, resp. evidence právnických osob zřízených církvemi na území ČR

inf. studie, listopad 2003, 18 str.

Autoři: Jindřiška Sylllová, Petr Kolář

Rozsáhlá studie obsahuje právní rozbor v názvu naznačených otázek. Jedním ze závěrů studie je, že nelze hovořit o nadřazenosti kanonického práva ve vztahu k právu státnímu a o vázanosti jeho ustanoveními vůči všem občanům. Na druhé straně však ani není možné konstatovat nadřazenost státního práva ve vztahu k právu kanonickému, neboť to má charakter autonomního instrumentu zajišťujícího realizaci práva zaručeného v čl. 16 odst. 2 Listiny: „Církev a náboženské společnosti spravují své záležitosti, zejména ustanovují své duchovní a zřizují řeholní a jiné církevní instituce nezávisle na státních orgánech.“ Podstatným rysem tohoto ustanovení Listiny je tedy skutečnost, že církev a náboženské společnosti spravují své záležitosti nezávisle na státních orgánech, a to právě – v případě Církve katolické – prostřednictvím autonomní normotvorby v podobě Kodexu kanonického práva.

5.185 Mezinárodní smlouvy uzavřené mezi Svatým stolicem a některými evropskými státy

inf. podklad, srpen 2002, 17 str.

5.159 Postavení církví ve vybraných státech Evropské unie

inf. podklad, září 2000, 72 str.

Tato práce Parlamentního institutu obsahuje komparativní srovnání vybraných konfesněprávních úprav v Evropě. Zaměřuje se na problematické okruhy ve vztahu státu a církví, které tvoří předmět vzájemných dohod a smluv, ať už mezinárodních nebo přijatých na národní úrovni.

Výklad k úpravám jednotlivých států vždy vychází z načrtnutí historického vývoje, který vymezuje specifickou situaci toho kterého státu. Dále se zabývá oblastí pramenů konfesního práva, jež jsou často včleněny do textu ústav a dalších zákonů, otázkou právního postavení církví a náboženských společností a jejich financováním, které je nezdědkou předmětem sporů mezi představiteli církevní a státní moci. Nakonec je vždy věnována pozornost úpravě manželského práva a působení církví v armádě, školství, médiích a dalších veřejných institucích.

Závěr práce tvoří přílohy obsahující grafické znázornění náboženské příslušnosti v zemích EU a tabulka naznačující skladbu finančních zdrojů na krytí nákladů činnosti církví v jednotlivých evropských státech.

1.117 Jurisdikční moc v církvi

inf. studie, únor 1999, 31 str.

5.014 Vztah státu a církví v evropských státech a USA

inf. studie, říjen 1995, 25 str.

2. Nadace, obecně prospěšné organizace

1.052 Belgický zákon o asociacích a institucích bez lukrativního cíle

inf. studie, listopad 1993, 4 str.

1.049 K právní úpravě „Neziskových organizací“ v československém právním řádu 1918–1939

inf. studie, říjen 1993, 8 str.

Stanoviska Parlamentního institutu

Stanoviska kompatibility
s právem ES/EU

STANOVISKA KOMPATIBILITY S PRÁVEM ES

Zveřejňujeme zde seznam stanovisek zpracovaných k tiskům ve 4. volebním období. Pořadí je podle čísla tisku. Pokud potřebujete vyhledat stanovisko podle věcného tématu, vyhledejte nejdříve číslo tisku v dokumentech Sněmovny. Všechna stanoviska zpracovaná Parlamentním institutem, včetně těch k tiskům z předcházejících volebních období, jsou k dispozici na webových stránkách Parlamentního institutu (www.psp.cz/kps/pi).

Stanoviska zpracovaná za 5. volební období

0064P Neziskové organizace (tisk 64, 5. volební období)

inf. podklad, říjen 2006, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona o neziskových organizacích a o změně a doplnění některých zákonů (sněmovní tisk 24), s právem ES/EU.

0059P Pozemní komunikace (tisk 59, 5. volební období)

inf. podklad, listopad 2006, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 59), s právem ES/EU.

0024P Neziskové organizace (tisk 24, 5. volební období)

inf. podklad, říjen 2006, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona o neziskových organizacích a o změně a doplnění některých zákonů (sněmovní tisk 24), s právem ES/EU.

Stanoviska zpracovaná za 4. volební období

0008P Zákon o regulaci reklamy (tisk 8, 4. volební období)

inf. podklad, srpen 2002, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, ve znění pozdějších předpisů a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 8) s právem ES.

0009P Zákon o ochraně osobních údajů (tisk 9, 4. volební období)

inf. podklad, srpen 2002, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve

znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 9), s právem ES/EU.

0050 Referendum o přístupu ČR k EU (senátní tisk 50)

inf. podklad, srpen 2002, 8 str.

Informační podklad ke kompatibilitě senátního návrhu ústavního zákona o referendu o přístupu České republiky k Evropské unii a o změně ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších ústavních zákonů (senátní tisk 344), (sněmovní tisk 50) s právem ES.

0051S Zákon o volbách do Evropského parlamentu (tisk 51, 4. volební období)

inf. podklad, říjen 2002, 10 str.

Informační podklad ke kompatibilitě senátního návrhu ústavního zákona o referendu o přístupu České republiky k Evropské unii a o změně ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších ústavních zákonů (sněmovní tisk č. 50), s právem ES.

0051S Zákon o volbách do Evropského parlamentu (tisk 51, 4. volební období)

inf. podklad, prosinec 2002, 4 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 8. schůzi dne 3. 12. 2002 k návrhu zákona, o volbách do evropského parlamentu (sněmovní tisk 51), s právem ES/EU.

0052S Zákon o cenách (tisk 52, 4. volební období)

inf. podklad, březen 2003, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 10. schůzi dne 27. února 2003 k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 52) s právem ES.

0061S Zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu (tisk 61, 4. volební období)

inf. podklad, březen 2003, 14 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 10. schůzi dne 27. února 2003 k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), a zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 61) s právem ES.

0062S Zákon o zoologických zahradách (tisk 62, 4. volební období)

inf. podklad, březen 2003, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 10. schůzi dne 27. 2. 2003 k návrhu zákona o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů (zákon o zoologických zahradách; sněmovní tisk 62), s právem ES/EU.

0071S Zákon o finanční kontrole (tisk 71, 4. volební období)*inf. podklad, březen 2003, 3 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 10. schůzi dne 27. února 2003 k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 309/2002 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon) (sněmovní tisk 71) s právem ES.

0085P Vodní zákon (tisk 85, 4. volební období)*inf. podklad, listopad 2002, 3 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon; sněmovní tisk 85), s právem ES/EU.

0091P Zákon o silniční dopravě (tisk 91, 4. volební období)*inf. podklad, listopad 2002, 3 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu poslanců Karla Sehoře a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 91), s právem ES/EU.

0091S Zákon o silniční dopravě (tisk 91, 4. volební období)*inf. podklad, prosinec 2002, 4 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 8. schůzi dne 10. 12. 2002 k poslaneckému návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 91), s právem ES/EU.

0109P Zákon o pozemních komunikacích (tisk 109, 4. volební období)*inf. podklad, prosinec 2002, 2 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 109), s právem ES/EU.

0115P Zákon o rozpočtové kázní České republiky (tisk 115, 4. volební období)*inf. podklad, prosinec 2002, 3 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu ústavního zákona o rozpočtové kázní České republiky (sněmovní tisk 115), s právem ES/EU.

0117P Zákon o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (tisk 117, 4. volební období)*inf. podklad, březen 2003, 10 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), s právem ES/EU.

0120S Zákon o výkonu povolání autorizovaných architektů (tisk 120, 4. volební období)*inf. podklad, červen 2003, 2 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 455/1991 b., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) ve znění pozdějších předpisů, ve znění schváleném PSP ČR, s právem ES.

0120S(1) Zákon o výkonu povolání autorizovaných architektů (tisk 120, 4. volební období)*inf. podklad, červen 2003, 3 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů předložených ve VEI Senátu Parlamentu ČR k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) ve znění pozdějších předpisů, ve znění schváleném Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR, s právem ES.

0126S Zákon o léčivech (tisk 126, 4. volební období)*inf. podklad, březen 2003, 7 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na **. schůzi dne 27. 2. 2003 k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 79/1997 Sb., o léčivech a o změnách a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 126), s právem ES/EU.

0127S Zákon o zdravotnických prostředcích (tisk 127, 4. volební období)*inf. podklad, březen 2003, 6 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 10. schůzi dne 27. 2. 2003 k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 123/2000 Sb., o zdravotnických prostředcích a o změně některých souvisejících zákonů, a zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů s právem ES/EU.

0148P Novela vodního zákona (tisk 148, 4. volební období)*inf. podklad, leden 2003, 4 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon

č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon; sněmovní tisk 148), s právem ES/EU.

0158P Zákon o státním dluhopisovém programu (tisk 158, 4. volební období)

inf. podklad, březen 2003, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 215/2002 Sb., o státním dluhopisovém programu k získání finančních prostředků na poskytnutí návratné finanční výpomoci ze státního rozpočtu ke krytí výplaty náhrad ze Zajišťovacího fondu družstevních záložen (sněmovní tisk 158), s právem ES/EU.

0161S Zákon o hospodaření energií (tisk 161, 4. volební období)

inf. podklad, červenec 2003, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 18. schůzi dne 1. července 2003 k návrhu poslanců Waltra Bartoše, Hynka Fajmonta a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií (sněmovní tisk 161), s právem ES/EU.

0165S Zákon o návykových látkách (tisk 165, 4. volební období)

inf. podklad, červen 2003, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 16. schůzi dne 21. 5. 2003 k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách (sněmovní tisk 165), s právem ES/EU.

0171P Zákon o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků (tisk 171, 4. volební období)

inf. podklad, únor 2003, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby a o změně zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 253/2001 Sb. (sněmovní tisk 171), s právem ES/EU.

0197 Zákon o provádění referenda (tisk 197, 4. volební období)

inf. podklad, únor 2003, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona o provádění referenda o přistoupení České republiky k Evropské unii a o změně některých zákonů (sněmovní tisk 197), s právem ES/EU.

0197S Zákon o provádění referenda o přistoupení ČR k EU (tisk 197, 4. volební období)

inf. podklad, duben 2003, 4 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou

sněmovnou na 14. schůzi dne 10. 4. 2003 k návrhu zákona o provádění referenda o přistoupení ČR k EU (sněmovní tisk 197), s právem ES/EU.

0203S Zákon o dočasné ochraně cizinců (tisk 203, 4. volební období)

inf. podklad, červen 2003, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 16. schůzi dne 22. 5. 2003 k vládnímu návrhu zákona o dočasné ochraně cizinců ve znění pozdějších předpisů, s právem ES/EU.

0205S Zákon o DPH (tisk 205, 4. volební období)

inf. podklad, červen 2003, 5 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 16. schůzi dne 22. května 2003 k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 205), s právem ES.

0205S(1) Zákon o DPH (tisk 205, 4. volební období)

inf. podklad, červen 2003, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 16. schůzi dne 22. května 2003 k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 205), s právem ES.

0211S Zákon o chemických látkách a chemických přípravcích (tisk 211, 4. volební období)

inf. podklad, červen 2003, 8 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů k návrhu zákona o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů (sněmovní tisk č. 211, senátní tisk č. 106), s právem ES/EU.

0213S Zákon o telekomunikacích (tisk 213, 4. volební období)

inf. podklad, červen 2003, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 16. schůzi dne 28. 5. 2003 k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách) (sněmovní tisk 213), s právem ES/EU.

0214S Zákon o pobytu cizinců a zákon o azylu (tisk 214, 4. volební období)

inf. podklad, červen 2003, 6 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou

sněmovnou na 16. schůzi dne 22. 5. 2003 k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, s právem ES/EU.

0228P Zákon o politických stranách (tisk 228, 4. volební období)

inf. podklad, březen 2003, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 424/1991 sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 228), s právem ES/EU.

0231P Zákon o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích (tisk 231, 4. volební období)

inf. podklad, březen 2003, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 231), s právem ES/EU.

0241P Zákon o podpoře malého a středního podnikání (tisk 241, 4. volební období)

inf. podklad, duben 2003, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 241), s právem ES/EU.

0252S Zákon o obecné bezpečnosti výrobků (tisk 252, 4. volební období)

inf. podklad, červenec 2003, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 18. schůzi dne 1. 7. 2003 k návrhu zákona, kterým se mění zákon o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (sněmovní tisk 252), s právem ES/EU.

0256S Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (tisk 256, 4. volební období)

inf. podklad, červenec 2003, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou

sněmovnou na 18. schůzi dne 2. 7. 2003, k návrhu zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (sněmovní tisk 256), s právem ES/EU.

0260 Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti (tisk 260, 4. volební období)

inf. podklad, červen 2003, 4 str.

Informační podklad ke kompatibilitě vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 61/1996 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a o změně a doplnění souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 260), s právem ES/EU.

0292P Zákon o civilním letectví (tisk 292, 4. volební období)

inf. podklad, květen 2003, 4 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 292), s právem ES/EU.

0300P Zákon o spotřebních daních (tisk 300, 4. volební období)

inf. podklad, květen 2003, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě poslaneckého návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 300), s právem ES/EU.

0307S Zákon o technických požadavcích na výrobky (tisk 307, 4. volební období)

inf. podklad, červen 2003, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, s právem ES/EU.

0309P Zákon o pojišťovnictví (tisk 309, 4. volební období)

inf. podklad, červenec 2003, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů předložených ve VEI k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (sněmovní tisk 309), s právem ES.

0309/2P Zákon o pojišťovnictví (tisk 309/2, 4. volební období)

inf. podklad, říjen 2003, 5 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých na 19. schůzi Rozpočtového výboru dne 1. října 2003 k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění

zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (sněmovní tisk 309/2), s právem ES.

0317S Zákon o spotřebních daních (tisk 317, 4. volební období)

inf. podklad, srpen 2003, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 19. schůzi dne 24. července 2003 k vládnímu návrhu zákona o spotřebních daních (sněmovní tisk 317), s právem ES.

0318S Zákon o spotřebních daních (tisk 318, 4. volební období)

inf. podklad, srpen 2003, 4 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou na 19. schůzi dne 24. července 2003 k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o spotřebních daních (sněmovní tisk 318), s právem ES.

0321P Zákon o provozu na pozemních komunikacích (tisk 321, 4. volební období)

inf. podklad, červen 2003, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, a zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel (sněmovní tisk 321), s právem ES/EU.

0325P Zákon o integrované prevenci (tisk 325, 4. volební období)

inf. podklad, červen 2003, 4 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), s právem ES/EU.

0337P Zákon o jednacím řádu (tisk 337, 4. volební období)

inf. podklad, červenec 2003, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 337), s právem ES/EU.

0350S Zákon o zemědělství (tisk 350, 4. volební období)

inf. podklad, listopad 2003, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů přijatých Poslaneckou sněmovnou k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a o změně některých dalších zákonů (sněmovní tisk 350), s právem ES/EU.

0355 Zákon o České obchodní inspekci (tisk 355, 4. volební období)

inf. podklad, červen 2003, 4 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 355), s právem ES/EU.

0359 Zákon o ochraně ovzduší (tisk 359, 4. volební období)

inf. podklad, červen 2003, 4 str.

Informační podklad ke kompatibilitě vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění zákona č. 521/2002 Sb. (sněmovní tisk 359), s právem ES/EU.

0373P Zákon o výstavbě dálnic a rychlostních silnic (tisk 373, 4. volební období)

květen 2003, 7 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona o výstavbě dálnic a rychlostních silnic a o změně některých zákonů (sněmovní tisk 373), s právem ES/EU.

0375P Zákon o nájmu zemědělské půdy (tisk 375, 4. volební období)

inf. podklad, září 2003, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě poslaneckého návrhu zákona o úpravě některých právních vztahů k zemědělské půdě (sněmovní tisk 375), s právem ES/EU.

0388P Trestní zákon a občanský soudní řád (tisk 388, 4. volební období)

inf. podklad, říjen 2003, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 388), s právem ES/EU.

0410 Daň dědická, darovací a daň z převodu nemovitosti (tisk 410, 4. volební období)

inf. podklad, říjen 2003, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 212/1992 Sb., o soustavě daní, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 253/2000 Sb., o mezinárodní pomoci při správě daní a o změně zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 410), s právem ES/EU.

0410 Daň dědická, darovací a daň z převodu nemovitosti (tisk 410, 4. volební období)*inf. podklad, říjen 2003, 4 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě poslaneckého návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 414), s právem ES/EU.

0412P Zákon o podpoře rodiny (tisk 412, 4. volební období)*inf. podklad, říjen 2003, 3 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu na vydání zákona o podpoře rodiny (sněmovní tisk 412), s právem ES/EU.

0413P Zákon o rodině a občanský soudní řád (tisk 413, 4. volební období)*inf. podklad, říjen 2003, 5 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě poslaneckého návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 413), s právem ES/EU.

0416P Zákon o ochraně hospodářské soutěže (tisk 416, 4. volební období)*inf. podklad, říjen 2003, 4 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (sněmovní tisk 416), s právem ES/EU.

0419P Zákon o péči o zdraví lidu (tisk 419, 4. volební období)*inf. podklad, říjen 2003, 12 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 419), s právem ES/EU.

0438P Zákon o podmínkách provozu na pozemních komunikacích (tisk 438, 4. volební období)*inf. podklad, říjen 2003, 2 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 438), s právem ES/EU.

0477P Zákon o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (tisk 477, 4. volební období)*inf. podklad, listopad 2003, 3 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 477), s právem ES/EU.

0484P Zákon o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu (tisk 484, 4. volební období)*inf. podklad, leden 2004, 8 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 484), s právem ES/EU.

0485P Návrh novely Ústavy České republiky (tisk 485, 4. volební období)*inf. podklad, listopad 2003, 2 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., ústavního zákona č. 300/2000 Sb., ústavního zákona č. 448/2001 Sb., ústavního zákona č. 395/2001 Sb. a ústavního zákona č. 515/2002 Sb. (sněmovní tisk 485), s právem ES.

0495P Rozpočtová pravidla, daň z přidané hodnoty (tisk 495, 4. volební období)*inf. podklad, listopad 2003, 2 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a zákona, kterým se mění zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 495), s právem ES/EU.

0499P Autorský zákon (tisk 499, 4. volební období)*inf. podklad, prosinec 2003, 4 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 499), s právem ES/EU.

0508V Zákon o ochraně osobních údajů (tisk 508, 4. volební období)*inf. podklad, únor 2004, 3 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 508), s právem ES/EU.

0566P Novela obchodního zákoníku a občanského soudního řádu (tisk 566, 4. volební období)*inf. podklad, březen 2004, 5 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdější předpisů (sněmovní tisk 566), s právem ES/EU.

0630S Zákon o dani z přidané hodnoty (tisk 630, 4. volební období)*inf. podklad, listopad 2004, 4 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě pozměňovacích návrhů k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o správních poplatcích – senátní tisk č. 432 (sněmovní tisk č. 630pz), s právem ES.

0635P Zákon o konkurzu a vyrovnání (tisk 635, 4. volební období)*inf. podklad, srpen 2004, 4 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a o některých opatřeních s tím souvisejících a o změně zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 635), s právem ES/EU.

0640P Zákon o zdravotnických prostředcích (tisk 640, 4. volební období)*inf. podklad, červen 2004, 2 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 123/2000 Sb., o zdravotnických prostředcích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 455/1999 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), s právem ES/EU.

0673P Občanský zákoník a trestní zákon (tisk 673, 4. volební období)*inf. podklad, červen 2004, 2 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 673/0), s právem ES/EU.

0759P Změna vodního zákona (tisk 759, 4. volební období)*inf. podklad, říjen 2004, 3 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zastupitelstva Královéhradeckého kraje na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 759), s právem ES.

0802P Trestní řád, trestní zákon – korunní svědek (tisk 802, 4. volební období)*inf. podklad, prosinec 2004, 2 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů (korunní svědek) (sněmovní tisk 802), s právem ES/EU.

0846P Zákon o zemědělství (tisk 846, 4. volební období)*inf. podklad, březen 2005, 2 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě zákona, kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 846), s právem ES.

0896P Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a notářský řád (tisk 896, 4. volební období)*inf. podklad, březen 2005, 2 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 61/1996 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a o změně a doplnění souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 896), s právem ES/EU.

0906P Novela zákona o drahách (tisk 906, 4. volební období)*inf. podklad, duben 2005, 2 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 906), s právem ES/EU.

0933P Zákoník práce (tisk 933, 4. volební období)*inf. podklad, kořen 2005, 2 str.*

Informační podklad ke stanovisku vlády k poslaneckému návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 933), s právem ES.

0934P Regulace reklamy (tisk 934, 4. volební období)*inf. podklad, červenec 2005, 2 str.*

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon

č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, s právem ES.

0944P Novela zákona o dani z přidané hodnoty (tisk 944, 4. volební období)

inf. podklad, březen 2005, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zastupitelstva hlavního města Prahy na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 944), s právem ES.

0965P Zákon o bankách (tisk 965, 4. volební období)

inf. podklad, červenec 2005, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 319/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, s právem ES.

0984P Výstavba vzletové a přistávací dráhy (tisk 984, 4. volební období)

inf. podklad, srpen 2005, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona o výstavbě vzletové a přistávací dráhy O6R – 24L letiště Praha Ruzyně, s právem ES/EU.

0985P Zákon o důchodovém pojištění (tisk 985, 4. volební období)

inf. podklad, červenec 2005, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, s právem ES/EU.

0986P Zákon o důchodovém pojištění (tisk 986, 4. volební období)

inf. podklad, srpen 2005, 7 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, s právem ES/EU.

1031P Zákon o odpadech (tisk 1031, 4. volební období)

inf. podklad, srpen 2005, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, s právem ES/EU.

1032P Zákon o vodách (tisk 1032, 4. volební období)

inf. podklad, srpen 2005, 3 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, s právem ES/EU.

1034P Zákon o ochraně přírody a krajiny (tisk 1034, 4. volební období)

inf. podklad, červenec 2005, 4 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, s právem ES/EU.

1044P Návrh zákona o úpadku a způsobu jeho řešení (insolvenční zákon) (tisk 1044, 4. volební období)

inf. podklad, září 2005, 4 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona o úpadku a způsobu jeho řešení (insolvenční zákon) (sněmovní tisk 1044), s právem ES/EU.

1087P Zákon o odpadech (tisk 1087, 4. volební období)

inf. podklad, září 2005, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 1087), s právem ES/EU.

1087P Podnikání v oblasti cestovního ruchu (tisk 1183, 4. volební období)

inf. podklad, únor 2006, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 37/2004 Sb., a zákona č. 39/2004 Sb. (sněmovní tisk 1183), s právem ES/EU.

1214P Ochrana hospodářské soutěže (tisk 1214, 4. volební období)

inf. podklad, únor 2006, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 1214), s právem ES/EU.

1252P Náhrada mzdy za nevyčerpanou dovolenou (tisk 1252, 4. volební období)

inf. podklad, únor 2006, 2 str.

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu zákona o náhradě mzdy za nevyčerpanou dovolenou, s právem ES/EU.

